

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CERCETAREA ECONOMICĂ

ACADEMICĂ

2016

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor coordonator, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Redactor: Ovidiu-Aurelian SÎRBU

Culegere text: Carmen DIȚULESCU, Tamara BĂILEȘTEANU

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-323-4

2025

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale **Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”**
în anul 2016

SUMAR

Argument.....	15
PLANUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2016.....	17
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE „Costin C. Kirițescu”	35
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	36
6.4.1. – Descompunerea și recompunerea structurilor din România.	
Implicații ale reformelor instituționale	36
6.4.3. – Aspecte ale activității economico-financiare din societăți cu capital de stat în România.....	38
<i>Analiza principalilor indicatori economico-financiar ai societăților cu capital de stat din România</i>	<i>38</i>
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ	40
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	41
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	41
6.1.3. – Analiza efectelor variabilelor fiscal-bugetare asupra creșterii economice în România.....	41
6.1.6. – Echitate intergenerațională și politica de austeritate în perioada crizei și postcrizei. Efecte și provocări.....	43
6.1.7. – Creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă în perioada postcriză. Riscuri și oportunități.....	45
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale	47
6.2.5. – Efecte economice ale creșterii gradului de reciclare a deșeurilor municipale; cazul României	47
6.2.7. – Rolul inovării în promovarea economiei ecologice în România	49
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	51
6.3.3. – Convergența sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare în Uniunea Inovării. Provocări și cerințe.....	51
6.3.4. – Brain-drain și brain waste în domeniul CDI.....	54

6.3.7. – Creșterea competitivității economiei românești prin inovare – Capacitate și capabilitate. Consecințe asupra performanței de piață a firmelor din România.....	56
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	58
6.4.2. – Evaluări asupra conținutului muncii. Implicații economice, teoretice și practice.....	58
<i>Paradigma economică, stadialitatea dezvoltării și modelarea conținutului muncii</i>	58
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România.....	59
6.8.2. – Convergență și divergență regională pe termen lung în România. Modele econometrice spațiale	59
6.8.7. – Criterii de eficiență economică și socială a administrației publice din România	61
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018..	64
6.11.14. – Utilizarea forței de muncă în industria din România, în perioada 1919-2018	64
<i>Caracteristici ale modelului de ocupare și utilizare a forței de muncă în industria României în cursul ciclului tridecenal 1919-1947</i>	64
6.11.20. – Un secol de gândire economică în România (1918-2018)	66
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ	68
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	69
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative	69
6.7.7. – Modele de estimare a convergenței/divergenței sectoriale și regionale la nivel european.....	69
6.7.8. – Metode matematice de analiză a caracteristicilor seriilor de date statistice.....	72
6.7.9. – Predicția dinamicii rețelelor economice.....	74
<i>Puterea predictivă a proprietăților locale ale rețelelor financiare</i>	74
6.7.10. – Modelarea de tip flow-fund a metabolismului socioeconomic.....	76
<i>Modelarea de tip flow-fund a metabolismului socioeconomic:</i>	
<i>Nexusul energie-apă-hrană și sănătatea antropocosistemului</i>	76
6.7.12. – Riscuri ale schimbărilor climatice – Impactul asupra PIB la nivel județean și propunere de măsuri asiguratorii.....	78

<i>The economic costs of hazard risk mitigation</i>	78
6.7.13. – Influența crizei economico-financiare asupra politicii monetare.....	79
6.7.14. – Analize multidimensionale ale vulnerabilităților pe piața muncii din România în context european.....	81
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România.....	84
6.8.3. – Industriile creative și dezvoltarea regională în România și spațiul Uniunii Europene	84
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ.....	86
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	87
6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală	87
6.5.1. – Foaia de parcurs pentru adoptarea monedei unice europene din perspectiva strategiilor statelor membre ale Uniunii Europene și adecvarea lor la condițiile actuale	87
6.5.2. – O propunere de viziune strategică a Uniunii Europene (Etapa II).....	89
6.5.3. – Apropierea economică și financiară a statelor membre din Uniunea Europeană – condiție pentru stabilitatea și unitatea Europei	96
6.5.4. – Viziune strategică a U.E. prin prisma principalelor orientări și direcții ale politicilor comunitare. Decalaje economice și sociale intraeuropene: premisă pentru fundamentarea politicilor economice și sociale ale României.....	99
<i>Viziune strategică a U.E. prin prisma principalelor orientări și direcții ale politicilor comunitare. Decalaje economice și sociale intraeuropene: premisă pentru fundamentarea politicilor economice și sociale ale României. Politica de dezvoltare durabilă</i>	99
6.5.5. – Finanțarea sectorului agricol din Uniunea Europeană în contextul noilor direcții strategice ale politicii agricole comune. Implicații pentru România.....	105
6.5.6. – Impactul absorbției fondurilor europene de cercetare, structurale și de investiții. Studiu de caz pentru România	110
6.5.7. – Resursele materiale și umane din sectorul de cercetare-dezvoltare din U.E. Prezent și perspective	113
6.5.8. – Impactul mega-acordurilor regionale asupra sistemului comercial mondial	116
6.5.9. – Tendința globală de urbanizare și creșterea sustenabilă.....	121
6.5.10. – Tendințe privind evoluția economiei mondiale	

și a comerțului internațional (temă multianuală).....	123
6.5.11. – Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești. (temă multianuală).....	127
6.5.11. – Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești. (temă multianuală) Etapa a II-a : Evoluții majore pe principalele piețe internaționale 2016/2017 O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești	129
6.5.12. – Rolul BRICS în redefinirea ordinii economice mondiale (II) - (temă multianuală).....	133
6.5.13. Perspectivele industriei de neferoase pe plan mondial – Orizont 2025	137
6.5.14. Noile caracteristici ale globalizării	140
6.5.15. Creșterea și dezvoltarea economică sustenabilă în contextul perioadei postcriză	143
6.5.16. Reechilibrarea economică a Chinei și implicațiile ei externe. Provocări și oportunități pentru Uniunea Europeană și România – Studiu multianual.....	147
<i>Partea a II-a Reforma structurală a ofertei chineze de bunuri și servicii</i>	147
6.5.17. Reconsiderări ale politicii energetice a Uniunii Europene și implicații pentru România.....	152
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	155
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	156
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România.....	156
6.8.1. – Cercetări privind fundamentarea regionalizării și a dezvoltării locale în România.....	156
6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări ...	158
<i>Economia fermelor din România dintr-o perspectivă regională</i>	158
<i>Dezvoltarea unei clase de mijloc în mediul rural – între necesitate și realitate –</i>	160
<i>Evaluarea sectorului de creștere al bovinelor din România în profil regional sub aspectul stabilității producției</i>	162
<i>Stabilitatea producției de carne de porc și a prețurilor în profil regional</i>	164
<i>Stabilitatea ofertei de legume în profil regional – aspecte curente și perspective</i>	168
<i>Determinanții stabilității producției de cereale în profil teritorial</i>	170

<i>Stabilitatea producției de fructe în profil teritorial</i>	173
6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări	175
<i>Efectele socioeconomice ale implementării reformei funciare în România – disparități teritoriale</i>	175
<i>Disparități teritoriale în competitivitatea rurală în România – factori majori de influență</i>	177
<i>Potențial și performanțe investiționale în regiunile economice de dezvoltare ale României</i>	179
<i>Dezvoltarea rurală a spațiului dobrogean prin activități turistice</i>	181
<i>Competitivitate regională versus competitivitate macroregională. Studiu de caz: regiunea Nord-Vest, regiunea Centru și macroregiunea 1</i>	183
<i>Dezvoltarea rurală în România – resurse și alternative de valorificare din perspectiva durabilității</i>	184
<i>Competitivitate regională și macroregională</i>	186
<i>Dimensiunea economico-socială a spațiului rural din regiunea Sud-Muntenia – evoluții și disparități intra și interjudețene</i>	188
<i>Model teoretic de analiză a gospodăriei rurale românești din punct de vedere socioeconomic</i>	190
6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațile agricole din România – decalaje regionale – 6 lucrări	191
<i>Evaluări și analize privind dimensiunea și tendințele de creștere ale sectorului de prelucrare a produselor agroalimentare din România</i>	191
<i>Decalaje regionale și naționale ale Planului de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în România și Uniunea Europeană</i>	193
<i>Structurile de producție ale exploataților agricole din România – disparități regionale</i> ..	199
<i>Siguranța alimentară din România în context european</i>	201
<i>Estimatori Bayes pentru modele HMM (Hidden Markov Model) nesupervizate aplicate la evaluarea riscului de producție în fermele vegetale</i>	203
<i>Resursele de muncă din spațiul rural - disparități teritoriale</i>	205
6.11.15. – Reforme agrare în România 1918-2018 – 2 lucrări.....	208
<i>Reformele agrare – paradigme ale modernizării rurale</i>	208
<i>Contribuția reformelor agrare la starea economico-socială a spațiului rural românesc în ultima sută de ani</i>	210
6.11.16. – Exploatația agricolă în spațiul românesc în secolul XX.....	212
<i>Fondul funciar – o analiză a utilizării în spațiul românesc</i>	212
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII	215
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	216

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018.....	216
6.11.2. – România socială 1918-2018	216
<i>România socială 1918-2018. Studii privind dezvoltarea socială</i>	<i>216</i>
6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale	219
6.13.1. – Gospodăriile populației din România în ultimii 25 de ani – caracteristici dominante și tendințe.....	219
6.13.2. – Necesitatea unor politici integrate pentru familie – cerințe pentru o nouă lege centrată pe familie.....	223
<i>Politici integrate pentru familie din perspectiva unei NOI LEGI a Familiei.....</i>	<i>223</i>
6.13.3. – Politici de incluziune socială	227
6.13.4. – Serviciile sociale în România. Stare de fapt și provocări.....	230
<i>Serviciile sociale în România - Stare de fapt și provocări Servicii de locuire socială</i>	<i>230</i>
6.13.5. – Schimbare socială și remitențe sociale. Modifică migrația internațională perspectiva societății asupra calității vieții?.....	232
6.13.6. – Ocuparea în România. oportunități, vulnerabilitate și inegalitate – 4 lucrări	234
<i>Satisfacție și motivație în profesiile medicale. O abordare din perspectivă sociologică</i>	<i>234</i>
<i>Rolul educației terțiare în tranziția tinerilor la piața muncii.....</i>	<i>235</i>
<i>Practici de muncă etice și inegalități în proiectele de cercetare</i>	<i>237</i>
<i>Climate-Related Impacts on Human Work in Europe's Internal Peripheries: Towards an Empowerment Model of Adaptation.....</i>	<i>239</i>
6.21.1. – Enciclopedia calității vieții – Partea I	240
CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR	244
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	245
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	245
6.4.4. – Influența investițiilor străine directe asupra competitivității industriei prelucrătoare românești	245
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018.....	248

6.11.5. – România 1918 – 2018: evoluția industriei și serviciilor (sinteză)	248
<i>Industria României în perioada 1919-1989</i>	248
6.11.6. – România 1918-2018: evoluția industriei extractive	250
6.11.7. – România 1918-2018: evoluția industriei prelucrătoare	252
6.11.8. – România 1918-2018: evoluția sectorului energetic	255
6.11.9. – România 1918-2018: evoluția transporturilor	257
<i>Șapte decenii de dezvoltare a transporturilor în România: 1918-1990</i>	257
6.11.10. – România 1918-2018: evoluția turismului	259
<i>Partea I (1918-1989)</i>	259
6.11.11. – România 1918-2018: evoluția serviciilor	261
<i>Partea I (1918-1989)</i>	261
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE	
„VICTOR SLĂVESCU”	264
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	265
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	265
6.1.5. – Inovația – factor al dezvoltării durabile a economiei României	265
<i>Inovația durabilă – factor activ al dezvoltării durabile a României</i>	265
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale	267
6.2.9. – Energiile regenerabile în contextul dezvoltării durabile și al mecanismelor financiare – conceptualizare, instrumentare, consecințe.....	267
6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală	272
6.5.18. – Fiscalitatea în politicile salariale în țări ale Uniunii Europene. Impozitare sau facilități fiscale	272
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale.....	277
6.6.3. – Evaluarea stării de sustenabilitate fiscală, cu aplicație pe cazul României	277
6.6.4. – Politica monetară postcriză – tendințe, instrumente, obiective	281
6.6.5. – Provocări postcriză pentru strategiile politicii monetare.....	284
<i>Provocări postcriză pentru strategiile monetare</i>	284
6.6.6. – Fiscalitatea și competitivitatea întreprinderilor din România. Impactul	

facilităților fiscale asupra performanțelor acestora.....	287
6.6.7. – Structuri de finanțare a economiei reale din România – instrumente de finanțare, efectele și neajunsurile acestora.	
Ajutorul de stat și alte forme de sprijin	292
<i>Structuri de finanțare a economiei reale din România</i>	<i>292</i>
6.6.8. – Guvernanța fiscală și dezvoltarea economică în Uniunea Europeană	
constrângerile pactului fiscal și diversitatea economiilor și culturilor naționale	296
<i>Guvernanța fiscală și dezvoltarea economică în Uniunea Europeană în condițiile</i>	
<i>constrângerilor compactului fiscal.....</i>	<i>296</i>
6.6.9. – Responsabilitatea fiscală într-un mediu economic și politic instabil	299
6.6.10. – Starea financiară a României	301
6.6.11. – Prognozele macroeconomice și reacția piețelor financiare	314
6.6.12. – Intrarea în zona EURO – analiza situației României din perspectiva teoriei	
zonelor monetare optime; proiecții privind planul de acțiune	321
<i>Intrarea în zona EURO – analiza situației României din perspectiva teoriei zonelor</i>	
<i>monetare optime; proiecții privind foaia de parcurs</i>	<i>321</i>
6.6.13. – Impactul cotației riscului de țară asupra dezvoltării economice Contextul	
general și situația României.....	325
CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE	
„Acad. David Davidescu”	327
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	328
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale	328
6.2.1. – Biodiversitatea și bioeconomia în contextul actual și scenarii pentru	
perspectivă	328
6.2.2. – Studiu eco-bioeconomic pentru dezvoltarea integrată a biodiversității	
zootehnice românești.....	330
6.2.3. – Implicarea bioeconomiei în politica mondială globală, „One Health”, în	
contextul reconstrucției ecologice și a medicinei mediului	332
6.2.4. – Soluții eco-bioeconomice pentru dezvoltarea competitivă a zootehniei	
românești – 2 lucrări	334
<i>Utilizarea biotehnologiilor în producția animalieră</i>	<i>334</i>
<i>Studiu privind aplicarea MOET la specia taurine ca soluție eco-bioeconomică pentru</i>	
<i>dezvoltarea competitivă a zootehniei românești.....</i>	<i>336</i>

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018	338
6.11.17. – Analiza economico-socială a biodiversității patrimoniului zootehnic din România, timp de un secol (1918-2018)	338
<i>Caracterizarea biodiversității patrimoniului zootehnic al României – istoric</i>	338
CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ – CE-MONT	340
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	341
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale	341
6.2.8. – Economia rurală a zonelor montane. Modele și scenarii privind calitatea produselor și energiile regenerabile	341
<i>Economia rurală a zonelor montane. Elemente de specificitate relevante pentru producția agrozootehnică montană în sistemul fermelor mici și mijlocii. Utilizarea sustenabilă a energiilor regenerabile. Un nou concept de strategie sustenabilă și un scenariu pentru orientarea unei Eco-arii „Pilot” axate pe valorificarea „Produselor montane”. (Studiu de caz)</i>	341
CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS	347
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	348
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	348
6.3.9. – Managementul instituțiilor publice de cultură în contextul dezvoltării sustenabile a zonelor urbane	348
CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ	350
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	351
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative	351
6.7.1. – Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale – continuare	351
6.7.2. – Testarea proprietăților de prognoză ale modelelor folosind simularea stohastică - continuare	353
6.7.3. – Simulări previzionale pentru economia românească	357
6.7.4. – Agregarea tabelelor Input-Output în 14 sectoare	358
6.7.5. – Proiecția economică pentru România – contribuție la LINK Global Economic	

Outlook.....	360
6.7.6. – Analiza nodală la nivel macroeconomic (PIB, export, import)	362
CENTRUL DE CERCETĂRI COMPLEXE.....	364
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	365
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale.....	365
6.6.1. – Problema trecerii României la euro și convergența economică	365
6.6.2. – Estimarea multiplicatorului fiscal și a efectelor acestuia. Aplicații	367
CENTRUL DE CERCETARE ÎN ASISTAREA DECIZIILOR CU TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI.....	369
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	370
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018	370
6.11.18 – Impactul școlilor de matematică și economie în domeniul activităților de actuariat în societatea românească în perioada 1918-2018. Prim draft	370

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor aceluia care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

PLANUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2016

elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în
"Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020"

Domeniul strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări Coordonatori: Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.; Prof. univ. dr. Valentina Vasile		
6.1.1.	Impactul macroeconomic al ISD asupra dezvoltării durabile a României	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.
6.1.2.	Cerințe privind contribuția comerțului exterior la dezvoltarea durabilă a României	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R.

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.1.3.	Analiza efectelor variabilelor fiscal-bugetare asupra creșterii economice în România	Institutul de Economie Națională Dr. Marius-Răzvan Surugiu
6.1.4.	Reforma în sănătate. Provocări din perspectiva resurselor umane și financiare	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Valentina Vasile
6.1.5.	Inovația – factor al dezvoltării durabile a economiei României	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Florin Răzvan Bălășescu
6.1.6.	Echitate intergenerațională și politica de austeritate în perioada crizei și postcrizei. Efecte și provocări	Institutul de Economie Națională Dr. Livia Chisăgiu
6.1.7.	Creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă în perioada postcriză. Riscuri și oportunități	Institutul de Economie Națională Cornelia Dumitru
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale Coordonatori: Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, m.c. A.R.; Prof. dr. Mihai Sabin Muscalu		
6.2.1.	Biodiversitatea și bioeconomia în contextul actual și scenarii pentru perspectivă	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan m.c. A.R.
6.2.2.	Studiu eco-bioeconomic pentru dezvoltarea integrată a biodiversității zootehnice românești	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Dr. George Florea Tobă; Prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.; Prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, m.c. A.R.

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.2.3.	Implicarea bioeconomiei în politica mondială globală, "One Health", în contextul reconstrucției ecologice și a medicinei mediului	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, m.c. A.R.; Prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.
6.2.4.	Soluții eco-bioeconomice pentru dezvoltarea competitivă a zootehniei românești	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.
6.2.5.	Efecte economice ale creșterii gradului de reciclare a deșeurilor municipale în România	Institutul de Economie Națională Dr. Victor Platon
6.2.6.	Analiza macroeconomică a cheltuielilor pentru mediu în România, în perioada de postaderare: tendințe, structuri, decalaje regionale și internaționale	Institutul de Economie Națională Dr. Anca Cristea
6.2.7.	Rolul inovării în promovarea economiei ecologice în România	Institutul de Economie Națională Dr. Simona Frone
6.2.8.	Economia rurală a zonelor montane. Modele și scenarii privind calitatea produselor și energiile regenerabile	Centrul de Economie Montană Prof. univ. dr. Radu Rey
6.2.9.	Energiile regenerabile în contextul dezvoltării durabile și al mecanismelor financiare – conceptualizare, instrumentare, consecințe	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Gabriela Cornelia Piciu
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență Coordonatori: Acad. Florin Gheorghe Filip; Prof. dr. Steliana Sandu		
6.3.1.	Sistem suport hibrid pentru asistarea deciziilor în managementul performant al patrimoniului cultural	Centrul de Cercetare în Asistarea Deciziilor cu Tehnologia Informației

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
		Acad. Florin Gheorghe Filip, Conf. univ. dr. Claudiu Brandas
6.3.2.	Rolul expozițiilor virtuale în promovarea patrimoniului cultural național	Centrul de Cercetare în Asistarea Deciziilor cu Tehnologia Informației Acad. Florin Gheorghe Filip, Conf. univ. dr. Cristian Ciurea
6.3.3.	Convergența sistemului CDI din România în Uniunea Inovării. Provocări și cerințe	Institutul de Economie Națională Dr. Steliana Sandu
6.3.4.	Brain-drain si brain-waste în domeniul CDI	Institutul de Economie Națională Dr. Steliana Sandu
6.3.5.	Costuri și beneficii pentru România ale liberei circulații a forței de muncă în Uniunea Europeană – continuare	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Dr. Luminița Chivu
6.3.6.	Capitalul uman și creșterea economică. Abordare multidimensională (tema pe 2 ani: 2016-2017)	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Valentina Vasile
6.3.7.	Creșterea competitivității economiei românești prin inovare – Capacitate și capabilitate. Consecințe asupra performanței de piață a firmelor din România	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Cornel Ionescu
6.3.8.	Educație pentru piața muncii. Efecte asupra performanțelor economice și incluziunii sociale	Institutul de Economie Națională Dr. Raluca Mazilescu
6.3.9.	Managementul instituțiilor culturale în contextul dezvoltării durabile a zonelor urbane	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Maria Moldoveanu

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității Coordonatori: Prof. dr. George Georgescu; Prof. univ. dr. Corneliu Russu		
6.4.1.	Descompunerea și recompunerea structurilor industriale în România. Implicații ale reformelor instituționale	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Dr. Constantin Ciutacu, Dr. George Georgescu
6.4.2.	Evaluări asupra conținutului muncii. Implicații economice, teoretice și practice	Institutul de Economie Națională Dr. Florin Marius Pavelescu
6.4.3.	Aspecte ale activității economico-financiare din societăți cu capital de stat în România	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Prof. univ. dr. Nicu Marcu Dr. Mădălina Meghișan
6.4.4.	Influența investițiilor străine directe asupra competitivității industriei prelucrătoare românești	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Prof. dr. Corneliu Russu
6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală Coordonatori: Acad. Mugur Isărescu; Prof. dr. Napoleon Pop; Prof. dr. Simona Moagăr-Poladian		
6.5.1.	Foaia de parcurs pentru adoptarea monedei unice europene din perspectiva strategiilor statelor membre ale U.E. și adecvarea lor la condițiile actuale	Institutul de Economie Mondială Acad. Mugur Isărescu Dr. Simona Moagăr-Poladian
6.5.2.	O propunere de viziune strategică a Uniunii Europene	Institutul de Economie Mondială Dr. Napoleon Pop Dr. Petre Prisecaru

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.5.3.	Apropierea economică și financiară a statelor membre din Uniunea Europeană – condiție pentru stabilitatea și unitatea Europei	Institutul de Economie Mondială Dr. Simona Moagăr-Poladian Dr. Mihai Nițoi
6.5.4.	Viziunea strategică a U.E. prin prisma principalelor orientări și direcții ale politicilor comunitare. Decalaje economice și sociale intraeuropene: premisă pentru fundamentarea politicilor economice și sociale ale României	Institutul de Economie Mondială Dr. Virginia Câmpeanu Dr. Petre Prisecaru
6.5.5.	Finanțarea sectorului agricol din Uniunea Europeană în contextul noilor direcții strategice ale politicii agricole comune: implicații pentru România	Institutul de Economie Mondială Dr. Andreea Drăgoi
6.5.6.	Impactul absorbției fondurilor europene de cercetare, structurale și de investiții. Studiu de caz pentru România	Institutul de Economie Mondială Dr. Victoria Folea; Dr. Cristian Claudiu Cocoșatu
6.5.7.	Resursele materiale și umane din sectorul de cercetare-dezvoltare din U.E. Prezent și perspective	Institutul de Economie Mondială Dr. Ecaterina Stănculescu
6.5.8.	Impactul mega acordurilor regionale asupra sistemului comercial mondial	Institutul de Economie Mondială Dr. George Cornel Dumitrescu Drd. Ionela Bălțătescu
6.5.9.	Tendința globală de urbanizare și creșterea sustenabilă	Institutul de Economie Mondială Dr. Manuela Unguru
6.5.10.	Tendențe privind evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional (temă multianuală)	Institutul de Economie Mondială Cornel Albu
6.5.11.	Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor	Institutul de Economie Mondială Dr. Maria Cartas

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
	internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești (temă multianuală)	
6.5.12.	Rolul BRICS în redefinirea ordinii economice mondiale (II) - (temă multianuală)	Institutul de Economie Mondială Dr. Iulia Monica Oehler-Șincai
6.5.13.	Perspectivile industriei de neferoase pe plan mondial – orizont 2025	Institutul de Economie Mondială Dr. Florela Stoian
6.5.14.	Noile caracteristici ale globalizării	Institutul de Economie Mondială Dr. Florin Bonciu
6.5.15.	Creșterea și dezvoltarea economică sustenabile în contextul perioadei postcriză	Institutul de Economie Mondială Dr. Radu Gheorghiu; Răzvan Voinescu
6.5.16.	Reechilibrarea economică a Chinei și consecințele ei externe. Provocări și oportunități pentru U.E. și România. Studiu multianual	Institutul de Economie Mondială Dr. Sarmiza Pencea
6.5.17.	Reconsiderări ale politicii energetice în Uniunea Europeană. Implicații pentru România	Institutul de Economie Mondială Dr. Alina Dumitrescu Mariana Papatulică
6.5.18.	Fiscalitatea în politicile salariale în țări ale Uniunii Europene. Impozitare sau facilități fiscale	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Elena Pădurean
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale Coordonatori: Acad. Aurel Iancu; Prof. dr. Marin Constantin		

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.6.1.	Problema trecerii României la euro și convergența economică	Colectivul de Cercetări Complexe Acad. Aurel Iancu; Dr. Dan Olteanu
6.6.2.	Estimarea multiplicatorului fiscal și a efectelor acestuia. Aplicații	Colectivul de Cercetări Complexe Acad. Aurel Iancu; Dr. Dan Olteanu
6.6.3.	Evaluarea stării de sustenabilitate fiscală, cu aplicație pe cazul României	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Prof. univ. Emil Dinga
6.6.4.	Politica monetară postcriză – tendințe, instrumente, obiective	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Drd. Alina Georgeta Ailincă
6.6.5.	Provocări postcriză pentru strategiile politicii monetare	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Adina Criste
6.6.6.	Fiscalitatea și competitivitatea întreprinderilor din România. Impactul facilităților fiscale asupra performanțelor acestora	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Nicoleta Mihăilă
6.6.7.	Structuri de finanțare a economiei reale din România – instrumente de finanțare, efectele și neajunsurile acestora. Ajutorul de stat și alte forme de sprijin	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Mihail Dimitriu
6.6.8.	Guvernanța fiscală și dezvoltarea economică în Uniunea Europeană – constrângerile pactului fiscal și diversitatea economiei și culturilor naționale	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Ionel Leonida

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.6.9.	Responsabilitatea fiscală într-un mediu economic și politic instabil	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Tudor Ciumara
6.6.10.	Starea financiară	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Constantin Marin
6.6.11.	Prognozele macroeconomice și reacția piețelor financiare	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Iulia Lupu
6.6.12.	Intrarea în zona EURO – analiza situației României din perspectiva teoriei zonelor monetare optime; proiecții privind planul de acțiune	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Dr. Silviu Șeitan
6.6.13.	Impactul cotației riscului de țară asupra dezvoltării economice. Contextul general și situația României	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Cătălin Drăgoi
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative Coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu; Acad. Lucian Liviu Albu; Prof. dr. Marioara Iordan		
6.7.1.	Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale – continuare	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu; Dr. Bianca Păuna; Dr. Corina Sâman
6.7.2.	Testarea proprietăților de prognoză ale modelelor folosind simularea stohastică – continuare	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu; Dr. Bianca Păuna

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.7.3.	Simulări previzionale pentru economia românească	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu
6.7.4.	Agregarea tabelelor Input-Output în 14 sectoare	Centrul De Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu; Dr. Viorel Gaftea
6.7.5.	Proiecția economică pentru România – contribuție la LINK Global Economic Outlook	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu; Dr. Bianca Păuna
6.7.6.	Analiza nodală la nivel macroeconomic (PIB, export, import)	Centrul de Modelare Macroeconomică Prof. dr. Cezar Mereuță
6.7.7.	Modele de estimare a convergenței/divergenței sectoriale și regionale la nivel european	Institutul de Prognoză Economică Acad. Lucian-Liviu Albu
6.7.8.	Metode matematice de analiza a caracteristicilor seriilor de date statistice	Institutul de Prognoză Economică Dr. Daniel Mateescu
6.7.9.	Predicția dinamicii rețelelor economice	Institutul de Prognoză Economică Dr. Petre Caraiani
6.7.10.	Modelarea de tip flow-fund a metabolismului socioeconomic	Institutul de Prognoză Economică Dr. Raluca Iorgulescu
6.7.11.	Competitivitate, Performanță, Sustenabilitate – O perspectivă multidimensională - (II)	Institutul de Prognoză Economică Dr. Marioara Iordan
6.7.12.	Riscuri ale schimbărilor climatice – Impactul asupra PIB la nivel județean și propunere de măsuri asiguratorii	Institutul de Prognoză Economică Prof. dr. Ionuț Purica
6.7.13.	Influența crizei economico-financiare asupra politicii monetare	Institutul de Prognoză Economică Prof. univ. dr. Elena Pelinescu
6.7.14.	Analize multidimensionale ale vulnerabilităților pe piața muncii din România în context european	Institutul de Prognoză Economică Prof. univ. dr. Mariana Bălan

Cod domeniu/direcție/temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.7.15.	Elaborarea unui model economic competitiv și sustenabil pentru Republica Moldova (MECOS) prin valorificarea bunelor practici ale României* *Sub rezerva aprobării/finanțării proiectului de către UEFISCDI	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Prof. univ. Emil Dinga
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România Coordonatori: Acad. Păun Ioan Otiman; Prof. dr. Cecilia Alexandri		
6.8.1.	Cercetări privind fundamentarea regionalizării și a dezvoltării locale în România	Institutul de Economie Agrară Acad. Păun Ioan Otiman
6.8.2.	Convergență și divergență regională pe termen lung în România. Modele econometrice spațiale	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Zizi Goschin
6.8.3.	Industria creative și dezvoltarea regională în România și spațiul Uniunii Europene	Institutul de Economie Națională Dr. Carmen Beatrice Păuna
6.8.4.	Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial	Institutul de Economie Agrară Dr. Cecilia Alexandri; Dr. Lucian Luca
6.8.5.	Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării	Institutul de Economie Agrară Dr. Marioara Rusu
6.8.6.	Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatarea agricole din România – decalaje regionale	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Gavrilescu
6.8.7.	Criterii de eficiență economică și socială a administrației publice din România	Institutul de Economie Națională Dr. Daniela Antonescu
6.8.8.	Demografia regiunii de dezvoltare București - Ilfov	Centrul de Cercetări Demografice "Vladimir Trebici"

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
		Prof. univ. dr. Vasile Ghețău
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018 Coordonatori: Prof. univ. dr. Victor Axinciuc, m.o. A.R.; Prof. dr. Constantin Ciutacu; Prof. dr. Florin Marius Pavelescu		
6.11.1.	Progresul economic al României, 1860-2010, serii statistice seculare de indicatori economico-sociali	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Victor Axinciuc, m.o. A.R.
6.11.2.	România socială: 1918-2018	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; Dr. Iulian Stănescu
6.11.3.	Natalitatea și fertilitatea în România, de la 1900 la 2015	Centrul de Cercetări Demografice "Vladimir Trebici" Prof. univ. dr. Vasile Ghețău
6.11.4.	Speranța de viață în România, 1950-2015	Centrul de Cercetări Demografice "Vladimir Trebici" Prof. univ. dr. Vasile Ghețău
6.11.5.	România 1918-2018: Evoluția industriei și serviciilor - sinteză	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Mihai-Sabin Muscalu
6.11.6.	România 1918-2018: Evoluția industriei extractive	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marius Bulearcă, Dr. Cornelia Neagu
6.11.7.	România 1918-2018: Evoluția industriei prelucrătoare	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Prof. univ. dr. Corneliu Russu; Dr. Nicoleta Hornianschi
6.11.8.	România 1918-2018: Evoluția sectorului energetic	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marina Bădileanu

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.11.9.	România 1918-2018: Evoluția transporturilor	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Daniel Fistung
6.11.10.	România 1918-2018: Evoluția turismului	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Doina Tătaru
6.11.11.	România 1918-2018: Evoluția serviciilor	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Prof. univ. dr. Constanța Bodea; Prof. univ. dr. Stelian Stancu
6.11.12.	Sectorul financiar-bancar și gradul de îndatorare al României în perioada 1918-2018	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Dr. George Georgescu
6.11.13.	Dezvoltarea și funcționarea sistemului energetic din România, în perioada 1918-2018	Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică Dr. Filip Cârlea
6.11.14.	Utilizarea forței de muncă în industria din România, în perioada 1919-2018	Institutul de Economia Națională Dr. Florin Marius Pavelescu
6.11.15.	Reforme agrare în perioada 1918-2018	Institutul de Economie Agrară Dr. Florian Violeta; Dr. Monica Tudor
6.11.16.	Exploatarea agricolă în spațiul românesc în secolul XX	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Gavrilescu Institutul Național de Cercetări Economice Chișinău, Dr. hab. Alexandru Stratan
6.11.17.	Analiza economico-socială a biodiversității patrimoniului zootehnic din România, timp de un secol (1918-2018)	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan m.c. A.R.

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.11.18.	Impactul școlilor de matematică și economie în domeniul activității de actuariat în societatea românească în perioada 1918-2018	Centrul de Cercetare în Asistarea Deciziilor cu Tehnologia Informației, Prof. univ. dr. Vasile Preda
6.11.19.	Identificarea și analiza bazelor de date relevante pentru studiul dinamicii inegalității veniturilor și a bunăstării sociale de la 1918 până în prezent	Centrul de Cercetare în Asistarea Deciziilor cu Tehnologia Informației, Dr. Carmen Gheorghe
6.11.20.	Un secol de gândire economică în România (1918-2018)	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu
6.11.21.	Finanțele și problemele financiar-monetare ale României în perioada 1918-2018	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" Prof. dr. Constantin Marin; Prof. dr. Ene Dinga; Dr. Iulia Lupu; Dr. Mihai Dimitriu
6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale Coordonatori: Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, m.c. A.R.; Prof. dr. Sorin Cace; Prof. univ. dr. Ioan Mărginean		
6.13.1.	Gospodăriile populației din România în ultimii 25 de ani – caracteristici dominante și tendințe	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Mariana Stanciu
6.13.2.	Necesitatea unor politici integrate pentru familie – cerințe pentru o nouă lege centrată pe familie	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Elena Zamfir
6.13.3.	Politici de incluziune socială	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Sorin Cace
6.13.4.	Serviciile sociale în România. Stare de fapt și provocări	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Manuela Stănculescu

Cod domeniu/direcție/temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
6.13.5.	Schimbare socială și remitențe sociale. Modifică migrația internațională perspectiva asupra calității vieții ?	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Bogdan Voicu
6.13.6.	Ocuparea în România. Oportunități, vulnerabilitate și inegalitate	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Anita Preoteasa
6.21. Noua Enciclopedie a României Coordonatori: Acad. Tudorel Postolache, Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
6.21.1.	Enciclopedia calității vieții în România	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Prof. univ. dr. Ioan Mărginean; Dr. Iuliana Precupețu
6.21.2.	Lucrări enciclopedice și monografice românești de la origini până în prezent. Cercetare bibliografică tematică retrospectivă (II)	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Aida Sarchizian, Dr. Nicușor Ruiiu
6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare, baze de date, arhive, etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE Coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
6.22.1.	Gândirea economică românească 1918-2018. Biografii și bibliografii esențiale - cercetare selectivă retrospectivă, coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc	
6.22.1.	Institutul de Prognoză Economică • Revista: Romanian Journal of Economic Forecasting, 4 apariții/an, coordonatori: Acad. Lucian-Liviu Albu, Dr. Corina Sâman, Dr. Caraiani Petre, Dr. Chilian Mihaela-Nona	
6.22.2.	Institutul de Economie Națională, Revista Română de Economie / Romanian Journal of Economics, 2 apariții/an, coordonatori: Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c. A.R., Prof. univ. dr. Valentina Vasile, Dr. Steliana Sandu	
6.22.3.	Revista Calitatea Vieții, revistă de politici sociale, indexată în PROQUEST - Sociological Abstracts, Public Affairs Information Service (PAIS), Index Copernicus, CEEOL, calificativ B+ CNCISIS, publicată în patru numere anual.	

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
	Apare tipărită și este disponibilă online la revistacalitateavietii.ro/ Prof. univ. dr. Ioan Mărginean Dr. Manuela Stănculescu Dr. Marian Vasile	
6.22.4.	Revista Inovație Socială, publicație online la inovatiasociala.ro/index.php/jurnal/index, publicarea în două numere anual Dr. Simona Stănescu Dr. Alexandra Gheondea	
6.22.5.	INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ • Global Economic Observer - apariție semestrială (din 2013); • Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutare - apariție săptămânală; • Revista de Economie Mondială (ediție electronică, apariție trimestrială); • Conjunctura Economiei Mondiale - apariție anuală; • Eurolex - apariție trimestrială; • Euroinfo - apariție lunară; • Piața internațională - buletin de prețuri și cotații - apariție bisăptămânală Impactul transformărilor socio-economice și tehnologice la nivel național, european și mondial	
6.22.6.	Revista „Financial Studies”, („Studii financiare”), 4 apariții/an, ediție online Centrul de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slăvescu” Director: dr. Tudor Ciumara, Redactor Șef: Dr. Adina Criste	
6.22.7.	„Journal of Financial and Monetary Economics”, 1 apariție/an, ediție CD-ROM și online Centrul de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slăvescu” Director: dr. Mihail Dimitriu	
6.22.8.	Revista „Economie Agrară și Dezvoltare Rurală”/ Agricultural Economics and Rural Development, 2 apariții/an	

Cod domeniu/ direcție/ temă	Domeniul strategic/Direcția prioritară/ Tema	Institutul / Coordonator
	Institutul de Economie Agrară Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri, dr. Camelia Gavrilesu, dr. Elena Sima	

Președinte al Consiliului Științific,
 Director general INCE,
 Prof. dr. Luminița Chivu

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**INSTITUTUL NAȚIONAL
DE CERCETĂRI ECONOMICE**
„Costin C. Kirițescu”

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire
a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.1. – Descompunerea și recompunerea structurilor din România.
Implicații ale reformelor instituționale

Coordonatori: prof. dr. Constantin Ciutacu; dr. George Georgescu

Colectiv de autori: prof. dr. Luminița Chivu; prof. dr. Constantin Ciutacu; dr. George Georgescu

CUPRINS

I. Contextul economic național și european al dezvoltării industriei. Preambul	2
II. Repere ale stării economiei din România	16
III. Evoluții ale peisajului industrial românesc	38
3.1. Restructurarea întreprinderilor industriale	39
3.2. Restructurarea producției industriale	50
3.2.1. Indici valorici ai producției industriale în prețuri comparabile	51

3.2.2. Utilizarea conturilor naționale	56
3.3. Evoluția fizică a producției – expresie a declinului revoluțiilor industriale	63
3.4. Efectul restructurărilor industriale asupra locurilor de muncă, a câștigurilor salariale și a productivității	65
IV. Industria și politicile industriale în viziune europeană	75
4.1. Cadrul prezent și viitor al dezvoltării industriale în Europa	75
4.2. Noua politică industrială a Comisiei Europene: către o renaștere industrială	79
4.3. Experiențe vizând susținerea dezvoltării industriei	84
4.4. Concluzii privind susținerea dezvoltării economiei industriale în România	89
4.4.1. Politici și intervenții guvernamentale	89
4.4.2. Implicarea administrației locale	92
4.4.3. Mediul de afaceri și companii	93
Anexe	94
Bibliografie selectivă	162

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire
a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.3. – Aspecte ale activității economico-financiare din societăți cu capital de stat în România

Coordonatori: prof. univ. dr. Nicu Marcu; dr. Georgeta-Mădălina Meghișan

Autori: prof. univ. dr. Nicu Marcu; dr. Georgeta-Mădălina Meghișan

CUPRINS

Analiza principalilor indicatori economico-financieri
ai societăților cu capital de stat din România

Obiective propuse	3
Rezultate obținute și noutatea acestora	5
Capitolul 1. Competitivitatea în România	5
Capitolul 2. Industria în România	7
Capitolul 3. Întreprinderile de stat din România pe ramuri industriale	13
3.1. Industria de apărare	13

3.2. Resurse minerale	19
3.3. Energie și gaze naturale	24
3.4. Alte sectoare	27
Capitolul 4. Sectorul serviciilor de turism în România	33
Capitolul 5. Companiile de stat din România în sectorul serviciilor de turism	39
Concluzii	43
Bibliografie	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE
NAȚIONALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.3. – Analiza efectelor variabilelor fiscal-bugetare asupra creșterii economice în România

Coordonator: dr. Răzvan-Marius Surugiu

Autor: dr. Răzvan-Marius Surugiu

CUPRINS

Lista tabelor	3
Lista figurilor	4
Introducere	5
1. Implicații în planul fiscalității ale aderării României la Uniunea Europeană	6
2. Direcții actuale în sfera impozitării	16
3. Efecte ale noilor prevederi fiscale asupra mediului de afaceri	19
4. Relația dintre fiscalitate, creștere și dezvoltare economică	22
5. Coordonate ale unei politici fiscal-bugetare prociclice/anticiclice	25
6. Impactul fiscalității asupra PIB/locuitor în România	31

Concluzii	37
Bibliografie	38
Lista tabelelor	
Tabelul 1. Nivelul veniturilor fiscale în România (% în PIB)	16
Tabelul 2. Rata de impozitare implicită în România (%)	17
Tabelul 3. Reforme fiscale adoptate în România	17
Tabelul 4. Principalele caracteristici ale sistemului fiscal	18
Tabelul 5. Descrierea variabilelor utilizate în analiză	32
Tabelul 6. Ipotezele referitoare la impactul variabilelor fiscale asupra dezvoltării economice și ipotezele analizei de regresie	33
Tabelul 7. Statistica descriptivă a variabilelor utilizate	33
Tabelul 8. Rezultatele privind corelația dintre variabile	34
Tabelul 9. Estimarea parametrilor modelului de regresie	34
Tabelul 10. Reziduurile și statistica descriptivă a reziduurilor	35
Tabelul 11. Testul WHITE pentru heteroscedasticitate	35
Lista figurilor	
Figura 1. Politici ale decidentului public	5
Figura 2. Scopul supravegherii normelor fiscale naționale	6
Figura 3. Aspecte din domeniul fiscal adoptate de România la 1 ianuarie 2007	10
Figura 4. Impactul politicilor pro și anticiclice asupra ciclului economic	26
Figura 5. PIB pe locuitor, impozitele curente pe venit, avere etc. și impozitele pe producție și importuri în România, 1995-2014	32
Figura 6. Variația reziduurilor în jurul mediei zero	35
Figura 7. Relațiile dintre reziduuri și variabile exogene: (a) RESID vs. LNINCTAX; (b) RESID vs. LNPRODTAX	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.6. – Echitate intergenerațională și politica de austeritate în perioada crizei și postcrizei.
Efecte și provocări

Coordonator: dr. Livia Chisăgiu

Autor: dr. Livia Chisăgiu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Contextul politicii europene de austeritate	4
3. Evoluții adverse pe piața muncii. Efecte, provocări și policy-mix	6
3.1. Evoluții caracterizând natura structurală a pieței muncii	6
3.2. Șomajul în rândul tinerilor	11
3.3. Coordonate ale policy-mix pentru combaterea evoluțiilor adverse	15
4. Povara socială inegală în U.E.	19

Concluzii	22
Bibliografie	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.7. – Creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă în perioada postcriză.
Riscuri și oportunități

Coordonator: drd. Cornelia Dumitru

Autor: drd. Cornelia Dumitru

CUPRINS

Introducere	3
1. Efectele crizei economico-financiare și reluarea creșterii economice în Uniunea Europeană și România. Considerații preliminare	4
1.1. Abordări teoretice la nivel internațional și european în privința evoluției ocupării și șomajului în perioada de postcriză	7
1.2. Necesitatea unei abordări integrate și inovative a ocupării.....	10
2. Creșterea economică și ocuparea la nivelul Uniunii Europene și în România	14
2.1. Ocuparea și noile forme de ocupare la nivel european	17

2.2. Specificul național în domeniul ocupării	23
2.3. Discrepanțe între regiunile de dezvoltare: cerere și ofertă de muncă dezechilibrată: cauze, efecte, potențiale măsuri	30
Concluzii	39
Bibliografie	41
Anexe	43

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.5. – Efecte economice ale creșterii gradului de reciclare a deșeurilor municipale;
cazul României*

Coordonator: dr. Victor Platon

Colectiv de autori: dr. Victor Platon; drd. Andreea Constantinescu; Sorina Jurist

CUPRINS

Introducere	4
Metodologie, terminologie și definiții utilizate	5
1. Situația actuală a gestiunii deșeurilor în România	7
1.1. Gestionarea deșeurilor la nivel național	8
1.2. Deșeurile municipale	9
2. Analiza generării deșeurilor la nivel european	14
2.1. Evoluția cantităților de deșeuri generate la nivel european	14
2.2. Tratarea deșeurilor la nivelul Uniunii Europene	18
2.3. Deșeuri eliminate prin depozitare în Uniunea Europeană	22

2.4. Deșeuri incinerate	26
2.5. Reciclarea deșeurilor	28
3. Analiza relației reciclare – PIB	34
3.1. Metodologia folosită	34
3.2. Aplicarea metodologiei	34
3.2.1. Variabilele analizate	34
3.2.2. Ecuațiile rezultate	36
4. Tendințe și Scenarii	40
Concluzii	44
Bibliografie	49
Anexe	52

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.7. – Rolul inovării în promovarea economiei ecologice în România

Coordonator: dr. Simona Frone

Autor: dr. Simona Frone

CUPRINS

Introducere	2
1. Fundamente conceptuale și metodologice privind rolul inovării în economia ecologică	3
1.1. Semnificația și principiile economiei ecologice	3
1.2. Influența inovării tehnologice în plan economic	8
1.3. Influența inovării tehnologice în planul ecologic	10
2. Importanța economiei circulare, ca formă a economiei ecologice	12
2.1. Caracteristici conceptuale și strategice ale economiei circulare	14
2.2. Metabolismul regional și rolul ecoinovării în funcționarea sa	18

3. Obiective și tendințe privind ecoinovarea în Uniunea Europeană și în România	22
3.1. Politici și inițiative europene de stimulare a ecoinovării	22
3.2. Aspecte și tendințe privind ecoinovarea din România	26
4. Parcurile de ecoinovare: vectori ai tranziției spre o economie ecologică	31
4.1. Aspecte conceptuale privind rolul parcurilor de ecoinovare pentru promovarea economiei ecologice (circulare)	32
4.2. Aspecte empirice privind rolul parcurilor de ecoinovare pentru creșterea productivității resurselor	36
4.3. Promovarea economiei circulare prin simbiozele industriale din cadrul PEInv. Studiu de caz: proiectul ECOREG	41
5. Concluzii și recomandări privind promovarea economiei ecologice în România prin ecoinovare	51
5.1. Perspective politice și proiecte actuale	51
5.2. Concluzii și recomandări finale	53
Anexe	59
Bibliografie	63

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.3. – Convergența sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare în Uniunea Inovării.
Provocări și cerințe

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Colectiv de autori: dr. Steliana Sandu; Zizi Goschin; Andreea Munteanu; Cornel Ionescu; Irina Anghel; Gloria Goschin

CUPRINS

Introducere	1
Partea I	
Capitolul 1. Cadrul conceptual privind convergența sistemelor CDI	4
1.1. Considerații privind convergența în domeniul CDI și factorii determinanți la nivelul U.E.	4
1.2. Factorii care influențează inovativitatea firmelor	7
Capitolul 2. Situația actuală a convergenței la nivelul U.E. Poziția României	17
2.1. Poziția României în Tabloul European al Inovării	17

2.2. Poziția României prin prisma Indicelui Global al Competitivității	18
2.3. Analiza decalajelor dintre România și țările cu performanță inovativă înaltă din U.E.	20
Capitolul 3. Mixul de politici care stimulează domeniul CDI în România	27
3.1. Strategii și politici care compun policy-mix în România	27
3.2. Interacțiunea diferitelor strategii ale policy-mix	28
3.3. Concluzii și propuneri	32
Capitolul 4. Modele de analiză a gradului de convergență a sistemelor de cercetare-dezvoltare și inovare din U.E.	35
4.1. Cadrul teoretic	35
4.2. Metodologie	36
4.3. Rezultate și discuții	38
4.4. Concluzii și implicații la nivel de politici publice pentru CDI	46
Bibliografie	49
Anexe	52
Partea a II-a	
Capitolul 5. Impactul crizei economice asupra convergenței sistemului de cercetare-dezvoltare la nivel regional în România	54
5.1. Introducere	54
5.2. Literatura de specialitate	55
5.3. Metode, variabile și date	57
5.4. Analiza rezultatelor empirice	59
5.5. Concluzii	64
Bibliografie	66
Capitolul 6. Rolul inovării în creșterea competitivității economiei	69
6.1. Considerații privind cadrul conceptual-metodologic	69
6.2. Inovativitatea în U.E. – efecte propagate ale crizei economice și financiare perioada 2000-2009	71

6.3. Politici de stimulare a inovativității și competitivității în perioada postcriză	84
Bibliografie	89
Capitolul 7. Convergența CDI în sectorul afacerilor	90

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.4. – Brain-drain și brain waste în domeniul CDI

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Autori: dr. Steliana Sandu; Irina Anghel

CUPRINS

Introducere	1
1. Aspecte privind „migrația creierelor” în literatura de specialitate	3
1.1. Cadrul conceptual	3
1.2. Determinanți ai migrației forței de muncă înalt calificate	5
1.3. Impactul migrației capitalului uman înalt calificat asupra țării de origine	7
2. Emigrarea resursei umane înalt calificate din România	15
2.1. Evoluția emigrării forței de muncă din România	15
2.2. Mobilitatea forței de muncă educate din România, în context european	17
3. Brain waste (risipa de resursă umană) în sectorul CDI	28

4. Cauze și consecințe	38
4.1. Factori determinanți	38
4.2. Implicații	44
5. Concluzii și propuneri	48
Bibliografie	52

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.7. – Creșterea competitivității economiei românești prin inovare – Capacitate și capabilitate.
Consecințe asupra performanței de piață a firmelor din România

Coordonator: prof. univ. dr. Cornel Ionescu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cornel Ionescu; dr. Adrian Ionescu; dr. Andreea
Pachițanu; drd. Alexandru Ionescu

CUPRINS

Abstract	4
Introducere	5
Capitolul 1. Despre modele și concepte de inovare	6
Capitolul 2. Inovarea în România	13
Capitolul 3. Despre conceptualizarea capacității de absorbție și a capabilității de inovare	21
3.1. Capacitatea de absorbție	21
3.2. Capabilitatea de inovare	24

Capitolul 4. Cercetarea propriu-zisă	28
4.1. Ipotezele cercetării	28
4.2. Metodologia cercetării	28
4.3. Scale de măsură	29
4.4. Planul de analiză a datelor	29
Capitolul 5. Concluzii	56
5.1. Limitările cercetării	58
Referințe bibliografice	59
Anexe	62
Anexa 1. Competitivitate prin inovare - chestionar online	62
Anexa 2. Rezultatele cercetării	82

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale.
Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile
creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.2. – Evaluări asupra conținutului muncii. Implicații economice, teoretice și practice

Coordonator: dr. Florin Marius Pavelescu

Autor: dr. Florin Marius Pavelescu

CUPRINS

Paradigma economică, stadialitatea dezvoltării și modelarea conținutului muncii

1. Stadialitatea dezvoltării economiei și conținutul muncii	3
2. Paradigma economică și evoluția conținutului muncii	15
3. Impactul cadrului instituțional asupra conținutului muncii	21
4. Concluzii	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.2. – Convergență și divergență regională pe termen lung în România.
Modele econometrice spațiale

Coordonator: dr. Zizi Goschin

Autor: dr. Zizi Goschin

CUPRINS

I. Introducere	1
II. Literatura de specialitate	3
III. Metodologia cercetării – indicatori și metode de analiză a convergenței economice	5
III.1. Definirea convergenței	5
III.2. Convergența reală din perspectivă neoclasică	6
III.3. Convergența sigma	9
III.4. Convergența beta	9
III.5. Convergența beta în contextul dependenței spațiale	11

III.6. Determinarea perioadei de realizare a convergenței (prin recuperarea completă a decalajelor)	12
IV. Rezultate	15
V. Concluzii și direcții de cercetare în viitor	20
Referințe bibliografice	21

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.7. – Criterii de eficiență economică și socială a administrației publice din România

Coordonator: dr. Daniela Antonescu

Autori: dr. Daniela Antonescu; drd. Florina Popa

CUPRINS

Partea I

1. Introducere	3
2. Administrația Publică – State of the art	5
2.2. Elemente teoretico-metodologice de evaluare a eficienței instituțiilor publice	8
2.3. Tehnici și metode de evaluare a eficienței administrației publice	10
2.4. Analiza cost-beneficiu	13
3. Aspecte generale și specifice privind cheltuielile publice în statele membre ale Uniunii Europene	15
3.1. Analiza cheltuielilor publice în Uniunea Europeană și în România	15

3.2. Analiza calității instituțiilor publice în Uniunea Europeană	23
4. Eficiența administrației publice în România	25
4.1. Instituții specifice ale administrației publice	25
4.2. Evaluarea eficienței sectorului public în România	28
4.3. Finanțarea administrației publice din fonduri U.E.	35
5. Concluzii	38
Anexe	40
Bibliografie	44
Partea a II-a	
Capitolul 1. Abordări teoretice ale rolului și importanței sectorului public și a economiei publice. Teorii actuale privind economia și finanțele publice	50
1.1. Rolul sectorului public în economie – elemente teoretice (concept, importanța sectorului public, delimitări, funcții)	50
1.1.1. Sectorul public – concept	50
1.1.2. Funcțiile statului	61
1.2. Caracteristici ale Noului Management Public comparativ cu sistemul tradițional al administrației publice	63
1.3. Elemente privind eficiența, eficacitatea și performanța sectorului public	70
1.3.1. Eficiență, eficacitate – definire, caracteristici	70
1.3.2. Abordarea eficienței în administrația publică	75
1.4. Aspecte privind rolul finanțelor publice în realizarea obiectivelor guvernamentale, buget, funcții și metode de elaborare	89
1.4.1. Concept, particularități	89
1.4.2. Funcțiile finanțelor publice	93
1.4.3. Abordări privind bugetul public	96
Concluzii	101
Capitolul 2. Principalele aspecte ale sectorului public în statele membre ale Uniunii Europene	106

2.1. Caracteristici ale sectorului public în Uniunea Europeană	106
2.1.1. Elemente privind modernizarea sectorului public în Uniunea Europeană	113
Concluzii	115
2.2. Analiza unor indicatori ai sectorului public în unele state membre ale Uniunii Europene	116
2.2.1. Analiza cheltuielilor și veniturilor administrației publice din țările Uniunii Europene (28), în anul 2015	117
2.2.2. Analiza dinamicii veniturilor și cheltuielilor sectorului public din țările UE (28), în perioada 2007-2015 (% PIB)	122
Concluzii	124
Bibliografie	126

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.14. – Utilizarea forței de muncă în industria din România, în perioada 1919-2018

Coordonator: dr. Florin Marius Pavelescu

Autori: dr. Florin Marius Pavelescu; Patrick Ștefan Mehedințeanu

CUPRINS

*Caracteristici ale modelului de ocupare și utilizare a forței
de muncă în industria României în cursul ciclului tridecenal 1919-1947*

1. Poziții doctrinare referitoare la rolul industriei în dezvoltarea economiei și utilizarea forței de muncă în perioada interbelică	4
2. Ciclurile economice, creșterea economică și schimbările structurale din economia României în perioada 1919-1947	10
2.1. Identificarea ciclurilor decenale ale perioadei 1919-1947	11
2.2. Caracteristici ale dinamicilor indicatorilor sintetici ai creșterii economice în cursul ciclurilor decenale din perioada 1919-1947	12

2.3. Schimbările structurii sectoriale a valorii adăugate brute în perioada 1920-1947	27
3. Evoluția structurii sectoriale a populației ocupate în perioada 1912-1948	28
4. Evoluția cererii de forță de muncă din industria mare în perioada 1919-1947	32
4.1. Caracteristici ale populației ocupate în industria extractivă în perioada 1919-1947	32
4.2. Evoluția numărului de angajați și a structurii profesionale în industria prelucrătoare în perioada 1919-1947	37
4.3. Dinamica personalului angajat pe ansamblul industriei extractive și prelucrătoare	46
5. Caracteristici ale dezechilibrelor cerere-ofertă pe piața forței de muncă a industriei în perioada 1926-1938	48
6. Evoluția dimensiunii întreprinderii și a înzestrării energetice a forței de muncă utilizate în industria prelucrătoare în perioada 1922-1938	49
6.1. Evoluția dimensiunii medii a întreprinderilor din industria prelucrătoare	50
6.2. Evoluția înzestrării energetice a forței de muncă din industria prelucrătoare	54
7. Corelația dintre dinamica efectivelor de salariați și salariul mediu din industria prelucrătoare mare în perioada 1927-1938	57
8. Cadrul instituțional și dinamica salarială în industrie în perioada interbelică	61
Concluzii	63
Anexe statistice	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.20. – Un secol de gândire economică în România (1918-2018)

Coordonator: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu

Autor: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu

CUPRINS

Notă privind lucrarea	2
Științele economice – componentă importantă a activității Academiei Române	4
Nicolae N. Constantinescu. Istoric al economiei naționale	15
Nicholas Georgescu-Roegen. Documente	21
Alexandru Hallunga. Istoric al doctrinelor economice	26
Victor V. Jinga. Autorul primei concepții naționale de sociologie economică	30
Costin C. Kirițescu. Cel mai mare monetarist român	34
Roman Moldovan. Tradiție și modernitate	38

Costin Murgescu. Istoric al economiei românești	42
Ion Răducanu. Biografie	47
Anghel N. Rugină. Biografie	51
George Strat. Despre patriotism și știința economică	54
Dimitrie A. Sturdza. Precursor al ideilor economice care au marcat începutul secolului al XX-lea	59
Tașcă Gheorghe. Capitalismul român și cooperația	61
Gheorghe Zane. Analiza politicii fiscale	73
Ștefan C. Zeletin. Sociolog, economist și filosof	80
Bibliografie selectivă	84

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.7. – Modele de estimare a convergenței/divergenței sectoriale și regionale la nivel european

Coordonator: acad. Lucian-Liviu Albu

Colectiv de autori: acad. Lucian-Liviu Albu; Radu Lupu; Adrian Cantemir Călin; Tiberiu Diaconescu; Oana Cristina Popovici; Monica Răileanu-Szeles; Georgeta Rădulescu; Alexandra Nicoleta Mateescu; Andrei Mihai Mitache

CUPRINS

Introducere	2
Capitolul I. Modele de estimare a convergenței regionale la nivel European	7
I.1. Introducere și trecerea în revistă a literaturii	7
I.2. Modele de creștere cu rate exogene ale economisirii (modelul Solow-Swan)	11
I.3. Măsura cantitativă a vitezei de convergență	20
I.4. Convergența de-a lungul regiunilor Europei	22
I.4.1. Convergența β	22

I.4.2. Convergența σ	25
I.4.3. Concluzii	26
I.5. Bibliografie	31
Capitolul II. Riscul sistemic în Uniunea Europeană. Analiza convergenței în termeni de rată de absorbție la nivel sectorial	32
II.1. Introducere	32
II.2. Revizia literaturii de specialitate. Surse și expuneri specifice riscului sistemic	34
II.3. Măsurarea riscului sistemic	39
II.4. Măsură Macroeconomice	41
II.5. Măsură pe bază de rețea	42
II.6. Măsurare de risc Forward-Looking	44
II.7. Determinarea tiparelor de convergență în evoluția ratelor de absorbție la nivel sectorial în Uniunea Europeană (aplicație)	51
II.7.1. Date și metodologie	54
II.7.2. Rezultate	56
II.7.3. Discuții și concluzii	98
II.8. Bibliografie.....	116
Capitolul III. Estimarea convergenței regionale a VAB prin utilizarea modelului de date panel cu efecte fixe: examinare la nivel sectorial	122
III.1. Introducere	122
III.2. Sumar asupra teoriilor privind convergența și divergența la nivel regional. Tipuri de convergență	123
III.2.1. Teorii asupra convergenței și divergenței	123
III.2.2. Tipuri de convergență	125
III.2.3. Cluburi de convergență	129
III.3. Revizia literaturii de specialitate asupra convergenței și divergenței la nivel regional	131
III.3.1. Tipuri de modele utilizate pentru testarea convergenței	142

III.4. Modelul de date panel cu efecte fixe pentru estimarea convergenței regionale a VAB. Metodologie și rezultate	143
III.4.1. Descrierea datelor și statistici descriptive	143
III.5. Concluzii	155
III.6. Bibliografie	157

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.8. – Metode matematice de analiză a caracteristicilor seriilor de date statistice

Coordonator: dr. George Daniel Mateescu

Colectiv de autori: dr. George Daniel Mateescu; Corina Sâman; Mihai Buneci

CUPRINS

Regresia liniară generalizată	2
Aplicații ale regresiei liniare generalizate	4
Regresii neliniare generalizate	7
Despre funcția „distanță”	9
Referințe bibliografice pentru regresia generalizată	11
Modele cu erori de măsurare	12
Modele liniare EIV	13
Modele neliniare EIV	14
Modele parametrice cu erori în variabile (EIV)	18

Modele neparametrice cu erori în variabile (EIV) în ambii membrii ai ecuației	21
Estimarea curbelor ENGEL	25
Estimarea cu variabile instrumentale a modelelor EIV pentru curbele Engel	
- cazul României	29
Bibliografie	44

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.9. – Predicția dinamicii rețelelor economice

Coordonator: dr. Petre Caraiani

Autor: dr. Petre Caraiani

CUPRINS

Puterea predictivă a proprietăților locale ale rețelelor financiare

1. Introducere	2
2. Metodologie	4
2.1. Matrici de corelație ale acțiunilor	5
2.2. Proprietăți locale ale matricilor de corelații	6
2.3. Testele de cauzalitate Granger	7
3. Date utilizate	9
4. Rezultate	9
4.1. Rețele bazate pe corelații	10

4.2. Proprietăți locale ale rețelelor financiare	10
4.3. Rezultate Privind Cauzalitatea Granger	18
4.4. Rezultate Statistice Suplimentare	20
5. Concluzie	21
6. Referințe bibliografice	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.10. – Modelarea de tip flow-fund a metabolismului socioeconomic

Coordonator: dr. Raluca-Ioana Iorgulescu

Autor: dr. Raluca-Ioana Iorgulescu

Colaborator extern: dr. John M. Polimeni

CUPRINS

Modelarea de tip flow-fund a metabolismului socioeconomic:
Nexusul energie-apă-hrană și sănătatea antropoecosistemului

Lista figurilor	3
1. Prolog: Nexusul energie-apă-hrană	4
1.1. Aspecte ale noii paradigme asociate programului bioeconomic „minimal” enunțat de Nicholas Georgescu-Roegen	4
1.2. Structura studiului	5
Referințe	7
2. Hrana, apa, sănătatea: ne vrem înapoi agricultura tradițională ecologică?	9

2.1. Agricultură ecologică (sustenabilă)	9
2.2. De la agricultură industrială înapoi la cea ecologică (tradițională)?	10
2.3. Necesitatea unei agriculturi sustenabile	17
2.4. Ilustrarea modelului agricultură susținută de comunitate (community supported agriculture CSA)	24
2.5. Preferința pentru consumul de produse agricole ecologice în piețele țărănești din România	26
Referințe	29
3. Relația dintre apă și sănătate: extragerea hidroenergiei și supraviețuirea în deșert	33
3.1. Impactul barajelor hidro asupra sănătății publice: Cazul Barajului Yali Falls	33
3.2. Ariditatea extremă și importurile: Cazul Iordaniei	39
Referințe	47

Lista figurilor

Figura 1. Procesul economic ca parte integrantă a antroposistemului	5
Figura 2. Nexusul energie-apă-hrană în metabolismul exosomatic	6
Figura 3. Nexusul energie-apă-hrană în metabolismul endosomatic	6
Figura 4. Numărul de cazuri de diaree în Iordania (2000-2010)	44
Figura 5. Numărul de cazuri de hepatita A în Iordania (2000-2010)	44
Figura 6. Speranța de viață în Iordania (2000-2010)	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

*6.7.12. – Riscuri ale schimbărilor climatice – Impactul asupra PIB la nivel județean
și propunere de măsuri asiguratorii*

Coordonator: prof. dr. Ionuț Purica

Autor: prof. dr. Ionuț Purica

CUPRINS

The economic costs of hazard risk mitigation

1. The economic costs of hazard risk mitigation	1
2. Risk mapping by category of risk	7
3. Improve disaster management systems	19
4. References	24
5. Annex	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.13. – Influența crizei economico-financiare asupra politicii monetare

Coordonator: prof. univ. dr. Elena Pelinescu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Elena Pelinescu; dr. Mihaela Simionescu; drd. Mirel Daniel Simionescu

CUPRINS

Introducere	4
Capitolul 1. Politica monetară înainte și după criză	7
1.1. Modificări în politica monetară sub impactul crizei	7
1.2. Contextul macroeconomic privind politica monetară în perioada 2000- 2015 în România	15
1.3. Instrumente clasice/ instrumente neconvenționale utilizate de BNR în perioada crizei	22
Bibliografie	35

Capitolul 2. Analiza econometrică a relației-ISD – criza economico-financiară – politică monetară	38
2.1. ISD în contextul crizei economice recente – repere teoretice	38
2.2. Prezentarea metodologiei	43
2.3. Modele econometrice pentru analiza relației ISD – variabile monetare – <i>output</i>	47
2.3.1. Modele pe date lunare	47
2.3.2. Modele pe date trimestriale	55
Concluzii	67
Anexe	68
Bibliografie	110
Capitolul 3. Influența crizei economice asupra investițiilor străine directe.	
Rolul politicii monetare	113
3.1. Efecte ale investițiilor străine directe	113
3.2. ISD și criza economică la nivel global și în România	119
3.3. Analiza relației dintre ISD și creșterea economică după declanșarea crizei economice în România (2008-2015)	122
3.4. Evaluarea impactului spreadului dintre dobânzile active și pasive asupra ISD după declanșarea crizei economice în România	126
Concluzii	127
Anexe	131
Bibliografie	143

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

*6.7.14. – Analize multidimensionale ale vulnerabilităților pe piața muncii
din România în context european*

Coordonator: prof. univ. dr. Mariana Bălan

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Mariana Bălan; dr. Brândușa-Mihaela Radu;
dr. Carmen Uzlaşu; drd. Gabriela Bilevsky

Colaborator extern: conf. univ. dr. Corina Ene (Universitatea Hyperion)

CUPRINS

Introducere	4
1. Evoluții ale pieței muncii din România în context european	8
1.1. Ocuparea și șomajul la nivel național și european	9
1.2. Dezechilibrele pieței muncii la nivelul regiunilor de dezvoltare în România	21
1.2.1. Impactul dezechilibrelor de pe piața muncii asupra decalajelor regionale la orizontul anului 2013	28

2. Vulnerabilități pe piața muncii: interpretările conceptuale, noțiuni, tipologii, caracteristici	33
2.1. Indicatori ai delimitării grupurilor vulnerabile	33
2.2. Definiții operaționale ale grupurilor vulnerabile	39
2.3. Concepte și noțiuni privind vulnerabilitățile pe piața muncii	45
3. Analiza multidimensională a vulnerabilităților persoanelor ocupate	51
3.1. Munca informală – cea mai mare vulnerabilitate a pieței muncii	51
3.2. Vulnerabilități pe piața muncii tinerilor	72
3.2.1. Principalele trăsături ale populației NEET	73
3.2.2. Migrația tinerilor	78
3.3. Diferențele de gen – o vulnerabilitate perenă a pieței muncii	82
3.3.1. Scurtă analiză istorică a evoluției forței de muncă feminine	82
3.3.2. Subevaluarea muncii și a abilităților femeilor	91
3.3.3. Bune practici în sprijinirea egalității de șanse și egalității de remunerare între femei și bărbați	98
3.4. Îmbătrânirea demografică – provocarea secolului XXI	108
3.4.1. Starea de sănătate a populației vârstnice	111
3.4.2. Problematika persoanelor vârstnice în țările dezvoltate	113
4. Politici și măsuri pentru diminuarea vulnerabilităților pe piața muncii din România în context european	134
4.1. Politici pentru stimularea ocupării forței de muncă din categoria persoanelor vulnerabile	139
4.2. Măsuri și politici de protecție socială și servicii sociale a persoanelor vulnerabile pe piața muncii	146
4.3. Educația ca factor de vulnerabilitate și risc pe piața muncii - politici și măsuri	175
4.4. Măsuri și politici în domeniul sănătății pentru reducerea vulnerabilităților pe piața muncii	180
Anexe	186

Concluzii	190
Bibliografie	197

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.3. – Industriile creative și dezvoltarea regională în România și spațiul Uniunii Europene

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna

Colectiv de autori: dr. Carmen Beatrice Păuna; prof. univ. dr. Dorin Jula; prof. univ. dr. Adriana Agapie; dr. Marioara Iordan; dr. Nona Mihaela Chilian; drd. Bilevsky Gabriela

CUPRINS

Capitolul I. Economia creativă	1
Capitolul II. Clasa creativă	24
Capitolul III. Stabilirea politicilor pentru activarea industriei „Big Data” și prioritizarea acestora	39
3.1. Studiu asupra stabilirii politicilor pentru activarea industriei „Big Data” și prioritizarea acestora	39
3.2. Industriile Creative în România	56
3.3. Folosirea Proceselor Analitice de Rețea și Setarea Abordării Brute bazate pe Dominanță pentru recalificarea durabilă a fermelor tradiționale din sudul Italiei	61

Capitolul IV. Rețele de cunoștințe creative – o perspectivă românească	98
Anexe	106
Bibliografie	114

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.1. – Foaia de parcurs pentru adoptarea monedei unice europene din perspectiva strategiilor statelor membre ale Uniunii Europene și adecvarea lor la condițiile actuale

Coordonatori: acad. Mugur Isărescu; dr. Simona Moagăr-Poladian

Colectiv de autori: dr. Simona Moagăr-Poladian; George Cornel Dumitrescu;
Mihai Nițoi; Rodica Velciu; Arin Dondera; Alexandru Tănase

CUPRINS

Introducere

Capitolul 1. Noile condiții economice din Uniunea Europeană	1
1.1. Reformarea cadrului de guvernanță economică în Uniunea Europeană	1
1.2. Convergența legislativă și planul pe termen lung de continuare a reformelor în Uniunea Europeană	21
Capitolul 2. Considerații privind aderarea statelor din centrul și estul Europei la U.E. și drumul către moneda unică europeană	33
2.1. Viabilitatea drumului către moneda unică europeană – stabilitate și siguranță	33

2.2. Bulgaria	37
2.3. Cehia	42
2.4. Polonia	48
2.5. Ungaria	53
2.6. România	58
Concluzii	64
Bibliografie	68
Anexe	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.2. – O propunere de viziune strategică a Uniunii Europene (Etapa II)

Coordonatori: dr. Napoleon Pop; dr. Petre Prisecaru

Coordonator executiv: dr. Andreea - Emanuela Drăgoi

Colectiv de autori: dr. Valeriu Ioan-Franc; dr. Napoleon Pop; dr. Petre Prisecaru; Cornel Albu; dr. Agnes Ghibuțiu; Rodica Velciu; dr. Andrei Rădulescu; dr. Daniel Bulin; drd. Alexandru Tănase; Odette Marinache; dr. Andreea - Emanuela Drăgoi; dr. Monica Oehler-Șincai; dr. Lucia Iordache; dr. Virginia Câmpeanu; dr. Alina Ligia Dumitrescu; dr. Paul Calanter; Mariana Papatulică

CUPRINS

Capitolul I. Metodologie și context	1
1.1. Introducere	1
1.2. Metoda	13
1.3. Contextul	20
1.4. Fața întunecată a globalizării versus conjunctura globalizării	24

1.5. „Răzbunarea” Perdantilor Globalizării	32
1.6. Guvernanța economică	34
1.7. Efectele calității guvernanței Uniunii. Limitele politicii monetare atunci când guvernele devin iresponsabile. Războiul valutar	37
1.8. Simboluri ale Uniunii	41
1.9. Brexit	43
1.10. Despre hegemonia germană	45
1.11. Alte probleme geopolitice. Frontiera de Est a Uniunii Europene	47
Referințe bibliografice	53
1.12. Cerințele unei noi viziuni strategice pentru dezvoltarea Uniunii Europene	54
1.12.1. Considerații generale privind adoptarea unei noi viziuni	54
1.12.2. Impactul Brexitului asupra conturării unei noi viziuni strategice	57
1.12.3. Cerințe privind viitorul uniunii monetare și monedei unice	65
1.12.4. Cele mai recente inițiative și decizii privind adoptarea unei noi viziuni strategice pentru U.E.	69
1.12.5. Poziția României față de proiectul european	72
1.12.6. Concluzii	75
Referințe bibliografice	79
1.13. Reformele privind guvernanța euro sub impactul crizei	80
Referințe bibliografice	86
1.14. Considerații privind Uniunea Bancară, Fiscală și Politică	87
Referințe bibliografice	94
Capitolul II. Uniunea Europeană – Actor global	96
2.1. Prioritățile Comisiei Europene. Raportul celor 5 Președinți	96
2.1.1. Prioritățile Comisiei Europene	96
2.1.2. Europa 2020 – strategia Uniunii Europene de creștere economică	99
2.1.3. Uniunea Economică și Monetară	101

2.1.4. Raportul celor 5 Președinți	102
2.1.5. Pași către realizarea UEM	107
2.1.6. Evenimente recente cu implicații în realizarea priorităților U.E.	108
2.1.7. Unele concluzii	109
Referințe bibliografice	110
2.2. Impactul crizei migrației	111
2.2.1. Contextul geopolitic în care a apărut și a luat amploare actuala criză a migrației	111
2.2.2. Impactul crizei migrației	113
2.2.3. Aspecte legale, economice și sociale legate de situația refugiaților	115
2.2.4. Provocări induse de criza migrației pentru sistemul de sănătate din U.E. ...	121
2.2.5. Concluzii	123
Referințe bibliografice	126
Capitolul III. Evoluții în relațiile externe ale U.E. – sinteza geo-politică: parteneriatele strategice	128
3.1. Relațiile U.E. - Federația Rusă	128
3.1.1. De la Parteneriatul Estic la criza sancțiunilor	128
3.1.2. Impactul sancțiunilor asupra economiei ruse. Considerații privind eficiența lor	129
3.1.3. Viitorul relațiilor U.E. - Federația Rusă – posibile scenarii	131
3.1.4. Concluzii – relația U.E. - Federația Rusă în contextul realinierii puterilor globale	134
Referințe bibliografice	136
3.2. O evaluare a relației bilaterale U.E. – China în contextul economic și geostrategic actual. Poziția României	137
3.2.1. Consolidarea locului și rolului Chinei în economia mondială	137
3.2.2. Sporirea asertivității Chinei în plan global	140
3.2.3. Parteneriatul strategic U.E. – China: noi oportunități și provocări	142

3.2.4. Concluzii	146
Referințe bibliografice	148
3.3. Relațiile dintre U.E. și Turcia în contextul evoluțiilor geopolitice și geostrategice la nivel regional și global	149
3.3.1. Turcia sub regimul Recep Tayyip Erdogan. Provocările din ultimii ani, în plan intern și extern	149
3.3.2. Prioritățile punerii în aplicare a agendei U.E. - Turcia privind criza migrației	152
3.3.3. Relansarea negocierilor pentru aderarea Turciei la U.E. „în contrapartidă” cu rolul Turciei în gestionarea crizei migrației	154
3.3.4. Relațiile economice U.E. - Turcia	157
3.3.4.1. Comerțul și investițiile bilaterale	157
3.3.4.2. Dialogul economic la nivel înalt U.E. - Turcia	158
3.3.4.3. Cooperarea strategică U.E. - Turcia în domeniul energiei	158
3.3.4.4. Reacții ale U.E. față de regresul statului de drept în Turcia	159
3.3.5. Concluzii	162
Referințe bibliografice	164
3.4. Uniunea Europeană – Statele Unite ale Americii. Evoluții privind TTIP	164
Referințe bibliografice	173
Capitolul IV. Provocările la adresa Uniunii Europene în contextul amplificării protecționismului comercial la nivel global	174
4.1. Tendințe îngrijorătoare în evoluția fenomenului protecționist la scară globală	174
4.2. Uniunea Europeană – țintă a măsurilor protecționiste	176
4.3. Relevanța accesului pe piețele situate în afara U.E.	180
4.4. Strategia Comisiei Europene de abordare a măsurilor protecționiste îndreptate împotriva U.E.	184
4.4.1. Calea negocierilor multilaterale și plurilaterale	184
4.4.2. Calea negocierilor bilaterale și regionale	187

4.5. Concluzii	188
Referințe bibliografice	173
Capitolul V. Politici U.E. în domenii cu semnificație vizionară	192
5.1. Politica industrială a U.E.	192
5.1.1. Considerații privind politica industrială din U.E.	192
5.2. Politicile industriale ale principalelor state comunitare	194
5.3. Inițiative recente ale instituțiilor europene privind politica industrială	196
5.4. Concluzii	202
Referințe bibliografice	203
5.5. Politica Agricolă Comună	204
5.5.1. Introducere	204
5.5.2. Politica Agricolă Comună – o viziune valabilă timp de 55 de ani, de la lansare până în prezent	204
5.5.3. Principalele aspecte ale noii Politici Agricole Comune pentru perioada 2014-2020	206
5.5.3.1. Obiective	207
5.5.3.2. Bugetul PAC pentru exercițiul financiar 2014-2020 și finanțarea prin Fonduri Europene	207
5.5.3.3. Direcții de finanțare a Pilonului I Agricultură în 2014-2020	208
5.5.3.4. Direcții de finanțare a Pilonului II - Dezvoltare Rurală în 2014-2020	211
5.5.4. Concluzii	212
Referințe bibliografice	213
5.6. Politici de ocupare a forței de muncă	214
5.6.1. Introducere	214
5.6.2. Politici active de ocupare pentru reducerea șomajului pe termen lung	215
5.6.2.1. Ultimele evoluții ale șomajului pe termen lung	215
5.6.2.2. Măsuri active de ocupare pentru diminuarea șomajului pe termen lung	216

5.6.3. Politicile sociale pentru creșterea ocupării în rândul tinerilor	217
5.6.3.1. Dimensiunea șomajului în rândul tinerilor	218
5.6.3.2. „Garanția pentru tineri” – instrument de integrare și adaptare la cererea de pe piața muncii	218
5.6.3.3. Progresele înregistrate în o serie de state membre	220
5.6.4. Creșterea ocupării forței de muncă prin diversificarea calificărilor	221
5.6.4.1. Adaptarea ofertei de forță de muncă la calificările viitorului	221
5.6.4.2. Măsuri pentru creșterea ocupării prin adaptarea la progresul tehnologic	223
5.6.5. Orientările actuale ale U.E. privind reducerea șomajului și creșterea ocupării	224
Referințe bibliografice	227
5.6.6. Concluzii	226
5.7. Politicile privind atenuarea și combaterea schimbărilor climatice	228
5.7.1. Introducere	228
5.7.2. Strategii ale Uniunii Europene pentru combaterea schimbărilor climatice	228
5.7.2.1. Pachetul „energie - schimbări climatice” 2020	228
5.7.2.2. Cadrul 2030 privind energia și clima	230
5.7.2.3. Foaia de Parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon în 2050	232
5.7.3. Direcții de acțiune pentru combaterea schimbărilor climatice	233
5.7.4. Concluzii.....	236
Referințe bibliografice	237
5.8. Politica Energetică a U.E.	238
5.8.1. Introducere	238
5.8.2. Elaborarea unei politici energetice pentru comunitatea europeană	238
5.8.3. Comentarii referitoare la Strategia Cadru pentru 2030	242

5.8.4. Proiectul Uniunii Energetice a U.E.	244
5.8.5. Comentarii referitoare la realizarea Uniunii energetice	245
5.8.6. Soluții posibile de atingere reală a dezideratului unei politici energetice comune a U.E.	247
Referințe bibliografice	249
Bibliografie generală	250

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.3. – Apropierea economică și financiară a statelor membre din Uniunea Europeană
– condiție pentru stabilitatea și unitatea Europei

Coordonatori: dr. Simona Moagăr-Poladian; dr. Mihai Nițoi

Colectiv de autori: dr. Simona Moagăr-Poladian; dr. Mihai Nițoi; dr. George Dumitrescu; dr. Dorina Clichici

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul I. Zona Euro: pilonul economic și monetar al Uniunii Europene	3
1.1. Scurt istoric al Uniunii Europene	3
1.2. Organizarea instituțională – analiza comparativă	6
1.2.1. U.E. și SUA	6
1.2.2. Federația Aetolia și Federația Achaean – primele atestări documentare ale organizării și funcționării unei federații	8

1.3. Uniuni monetare cunoscute în istorie	10
1.4. Istoric al proiectului Uniunii Monetare Europene	14
1.5. Evaluarea proiectului Uniunii Monetare Europene în literatura de specialitate	16
Capitolul II. Analiză comparativă a politicii fiscale, a sistemului financiar și a politicii monetare în SUA și U.E.	27
2.1. Politica fiscală în SUA și în U.E./Zona Euro	27
2.2. Cadrul funcțional și politica monetară a Băncii Centrale Europene și a Sistemului Federal de Rezerve al SUA	30
2.2.1. Particularitățile istorice ale creării Eurosistemului și Sistemului Federal de Rezerve	32
2.2.2. Cadrul instituțional actual al Eurosistemului și Sistemului Federal de Rezerve	33
2.2.3. Obiectivele de politică monetară	35
2.2.4. Răspunsul BCE și FED la criza financiară globală	36
2.3. Cadrul de reglementare și supraveghere în sistemele financiare din SUA și U.E.	47
Capitolul III. Convergența nominală și convergența reală în Uniunea Europeană	51
3.1. Analiza convergenței nominale în Uniunea Europeană	51
3.1.1. Mecanismul cursurilor de schimb fixe și stabilitatea prețurilor și a cursurilor de schimb	53
3.1.2. Deficitul bugetar și înscrierea în pragul stabilit de Tratatul de la Maastricht	59
3.1.3. Datoria publică și îndeplinirea criteriului stipulat în Tratatul de la Maastricht	63
3.1.4. Rata dobânzii pe termen lung – cel de-al patrulea criteriu al Tratatului de la Maastricht și gradul de îndeplinire de către statele membre ale Uniunii Europene	66
3.2. Analiza convergenței reale în Uniunea Europeană	70
Concluzii	86

Bibliografie	89
Anexe	98

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.4. – Viziune strategică a U.E. prin prisma principalelor orientări și direcții ale politicilor comunitare. Decalaje economice și sociale intraeuropene: premisă pentru fundamentarea politicilor economice și sociale ale României

Coordonatori: prof. univ. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Petre Prisecaru

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Petre Prisecaru; dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Andreea Drăgoi; dr. Alina Dumitrescu; dr. Lucia Iordache; dr. Ana Cristina Bâlgăr; dr. Mihai Bratu; dr. Paul Calanter

CUPRINS

Viziune strategică a U.E. prin prisma principalelor orientări și direcții ale politicilor comunitare.
Decalaje economice și sociale intraeuropene:
premisă pentru fundamentarea politicilor economice și sociale ale României.
Politica de dezvoltare durabilă

Introducere

Obiectivele lucrării de cercetare științifică

Metodologie

Partea I

Dezvoltarea socioeconomică la nivelul UE-28 și decalaje între statele membre

Capitolul 1. Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene și adoptarea obiectivelor dezvoltării durabile globale la orizontul anilor 2030	1
1.1. Dinamica dezvoltării durabile și a orientărilor strategice de dezvoltare durabilă ale Uniunii Europene	1
1.1.1. De la Strategia de dezvoltare durabilă (Goteborg, 2001) la Noua Strategie de dezvoltare durabilă (2006): obiective, principii, direcții	1
1.1.2. Europa 2020 sau Strategia pentru o creștere economică inteligentă, durabilă și inclusivă	3
Referințe bibliografice	5
1.2. Obiectivele dezvoltării durabile globale la orizontul anilor 2030, stabilite la Conferința de la Paris, 2015	6
1.2.1. Conferințele anterioare Parisului	6
1.2.1.1. Convenția-Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice	6
1.2.1.2. Protocolul de la Kyoto	6
1.2.1.3. Planul de acțiune Buenos Aires	8
1.2.1.4. Acordul de la Marrakech	8
1.2.1.5. Planul de acțiune Bali	8
1.2.1.6. Summit-UE de la Copenhaga	9
1.2.1.7. Acordurile de la Cancun	9
1.2.1.8. Conferința de la Durban	10
1.2.1.9. Conferința Națiunilor Unite privind schimbările climatice din anul 2012	11
1.2.2. Conferința de la Paris	11
1.2.2.1. Elemente cheie	11
1.2.2.2. Rolul U.E.	12

1.2.2.3. O evaluare globală a U.E. pentru acordul de la Paris (10)	13
Referințe bibliografice	16
Capitolul 2. Analiza evoluției indicatorilor dezvoltării durabile, relevanți pentru dezvoltare economică și socială	17
Indicatorii dezvoltării durabile la nivelul Uniunii Europene	17
Analiza indicatorilor dezvoltării durabile pe aria tematică dezvoltare economico-socială	21
2.1. PIB real/locuitor	21
2.1.1. Creșterea PIB real/ locuitor	21
2.1.1.1. Analiza comparativă a creșterii PIB real/ locuitor în România, TCEE-6 și UE-28	22
2.1.1.2. Decalaje în viteza de creștere a PIB real/ locuitor în România, TCEE-6 și UE-28	23
2.1.2. PIB real/locuitor - total	24
Concluzii	27
Referințe bibliografice	27
2.2. Activitatea investițională internă	28
2.2.1. Cadrul conceptual și implicațiile actualului context economic din U.E.	28
2.2.2. Tendințe recente ale evoluției indicatorilor privind formarea brută de capital fix în UE-28 și CEE-6	30
2.2.3. Concluzii finale	36
Referințe bibliografice:	39
2.3. Venitul disponibil al gospodăriilor populației pe locuitor și rata de economisire a gospodăriilor	41
2.3.1. Venitul disponibil al gospodăriilor populației pe locuitor	41
2.3.1.1. Relevanța venitului disponibil al gospodăriilor ca indicator al incluziunii sociale	41
2.3.1.2. Analiza evoluției venitului real brut disponibil ajustat al gospodăriilor populației (în PPC), pe cap de locuitor. Decalaje ale României față de media UE-28 și țările CEE-6	42

2.3.1.3. Riscurile cu care se confruntă România în ceea ce privește sărăcia, excluziunea socială și inegalitățile în distribuția veniturilor	43
2.3.2. Rata de economisire a gospodăriilor populației	49
2.3.2.1. Relevanța indicatorilor privind economisirea gospodăriilor	49
2.3.2.2. Analiza evoluției ratei de economisire a gospodăriilor în perioada 2004-2014 în România comparativ cu U.E. și țările CEE-6	50
Referințe bibliografice	51
2.4. Activități de ecoinovare (inovație în produse, procese tehnologice, servicii)	52
2.4.1. Eco-inovarea – preocupare majoră a Uniunii Europene	52
2.4.2. Rezultate ale ecoinovării din perioada 2008-2013	54
2.4.3. Perspective în domeniul ecoinovării	57
Concluzii	59
Referințe bibliografice	59
2.5. Cheltuieli de cercetare-dezvoltare în statele membre U.E.	60
2.5.1. Repere privind politica Uniunii Europene în domeniul cercetării-dezvoltării	60
2.5.2. Cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare în Uniunea Europeană și statele membre	61
2.5.2.1. Evoluția indicatorului intensității C&D	61
2.5.2.2. Distribuția cheltuielilor C&D pe sectoare	64
2.5.3. Decalaje între România și alte țări CEE-6: Cehia, Bulgaria, Ungaria, Croația și Polonia	66
2.5.4. Evoluții și tendințe pe termen scurt și mediu	67
Concluzii	69
Referințe bibliografice	69
2.6. Piața forței de muncă	71
Analiza comparativă a evoluției indicatorilor relevanți pentru dezvoltare durabilă în România, UE-28 și CEE-6	71

2.6.1. Rata ocupării în CEE-6, comparații cu media UE-28	71
2.6.2. Rata șomajului în CEE-6, comparații cu media UE-28	75
2.6.3. Concluzii	78
Referințe bibliografice	79
2.7. Analiza SWOT a indicatorilor dezvoltării durabile pe aria tematică. Dezvoltare socioeconomică în România, comparativ cu CEE-6 și media UE-28	80
2.7.1. Puncte tari ale României comparativ cu CEE-6 și UE-28, relevate de analiza indicatorilor principali și operaționali ai dezvoltării durabile pe aria tematică Dezvoltare socioeconomică	80
2.7.2. Puncte slabe ale României comparativ cu CEE-6 și UE-28, relevate de analiza indicatorilor principali și operaționali ai dezvoltării durabile pe aria tematică Dezvoltare socioeconomică	83
Partea a II-a	
Schimbările climatice și energia. Progrese la nivelul UE-28 pentru atingerea țintelor stabilite pentru anul 2020, 2030 și decalaje între statele membre UE	86
Capitolul 3. Noi orientări strategice ale U.E. privind schimbările climatice și energia la orizont 2020, 2030	87
3.1. Orientări strategice la orizontul 2020	87
Concluzii	92
Referințe bibliografice	93
3.2. Orientări strategice la orizontul 2030	93
Introducere	93
3.2.1. Obiectivul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	93
3.2.2. Obiectivul privind sursele regenerabile de energie (SRE)	95
3.2.3. Obiectivul privind eficiența energetică	97
3.2.4. Schema de comercializare a emisiilor (EU-ETS)	98
3.2.5. Sectoarele NON-ETS	101
3.2.6. Securitatea energetică	102
3.2.7. Piața internă a energiei	102

Concluzii	103
Referințe bibliografice	104
Capitolul 4. Indicatorii privind dezvoltarea durabilă pe aria tematică schimbări climatice și energie	105
4.1. Temperatura medie globală; emisiile de gaze cu efect de seră; intensitatea emisiilor de gaze cu efect de seră a consumului de energie	105
4.1.1. Temperatura medie globală	105
4.1.2. Emisiile de gaze cu efect de seră	107
4.1.3. Intensitatea emisiilor de gaze cu efect de seră a consumului de energie	109
4.2. Consumul de energie primară; dependența de import a consumului de energie	112
4.2.1. Evoluția consumului de energie primară din U.E.	112
4.2.2. Dependența de importul de resurse primare a statelor membre U.E.	116
4.3. Intensitatea energetică	120
4.3.1. Intensitatea energetică în Uniunea Europeană	120
4.3.2. Intensitatea energetică în România și alte țări CEE-6	122
4.3.3 Intensitatea energetică primară	122
Concluzii	123
4.4. Consumul de resurse regenerabile. Generarea de electricitate din surse regenerabile. Ponderea surselor regenerabile de energie în transporturi	123
4.4.1. Ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final brut de energie	123
4.4.2. Generarea de electricitate din resurse regenerabile	126
4.4.3. Ponderea surselor regenerabile de energie în transporturi	128
Referințe bibliografice	131
4.5. Analiza SWOT – energie, resurse regenerabile, protecția mediului în Uniunea Europeană și România	133

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.5. – Finanțarea sectorului agricol din Uniunea Europeană în contextul noilor direcții strategice ale politicii agricole comune. Implicații pentru România

Coordonator: dr. Andreea-Emanuela Drăgoi

Colectiv de autori: dr. Virginia Câmpeanu; dr. Mannuela Unguru; dr. Andreea-Emanuela Drăgoi; dr. Cristian Moisoiu; dr. Lucia Iordache; drd. Ana Cristina Bâlgăr; drd. Ionela Bălțătescu; dr. Mihai Bratu

CUPRINS

Capitolul 1. Scurtă analiză a abordărilor teoretice privind finanțarea spațiului rural.	
Particularități în U.E.	1
1.1. Introducere	1
1.2. Tendințe în teoriile dezvoltării rurale. Scurtă evoluție a abordărilor și paradigmelor teoretice privind dezvoltarea rurală	1
1.3. De la modelul exogen de dezvoltare rurală la modelul endogen și neo-endogen	2
1.4. Teorii ale dezvoltării rurale în U.E.	3

Concluzii	7
Referințe bibliografice	8
Capitolul 2. Direcții strategice ale finanțării politicii agricole comune din perspectiva Strategiei 2020. Implicații pentru sectorul agricol din statele membre U.E.	9
2.1. Un nou cadru strategic de acțiune pentru Politica Agricolă Comună	9
2.1.1. Evoluția cadrului financiar agricol	10
2.1.2. Principalele aspecte financiare ale PAC pentru perioada 2014-2020	11
2.2. Cadrul financiar multianual 2014-2020	12
2.3. Repartizarea pe state membre U.E. a finanțării pentru agricultură și dezvoltare rurală în anul 2014	14
2.4. Direcții de finanțare a Pilonului I al PAC în 2014-2020	15
2.4.1. Finanțarea OCP	15
2.4.2. Finanțarea plăților directe către fermieri (PD)	17
2.5. Reglementări privind direcțiile de finanțare a dezvoltării rurale în U.E. în perioada 2014-2020	22
2.6. Măsurile pentru dezvoltare rurală	23
Concluzii	25
Referințe bibliografice	26
Capitolul 3. Finanțarea sectorului agricol european prin intermediul plăților directe. Oportunități la orizont 2020	27
3.1. Cadrul actual de reglementare privind plățile directe – obiective asumate și implicații pentru statele membre	27
3.2. Analiza comparativă a finanțării sectorului agricol din U.E. prin instrumentul plăților directe	30
3.3. Procesul de „shared management” și impactul său asupra plăților directe	37
Concluzii	39
Referințe bibliografice	43

Capitolul 4. Analiza comparativă a finanțării sectorului agricol din statele membre.	
Alocări financiare în cadrul pilonului I al PAC	45
4.1. Importanța strategică a Pilonului I în cadrul Politicii Agricole Comune	45
4.2. Elemente-cheie ale modernizării PAC în urma reformei din 2013: noua arhitectură a Pilonului I	49
4.3. Detalieri ale alocărilor financiare în cadrul pilonului I (2015/2016), pe principalele tipuri de măsuri	52
4.3.1. Schema plății de bază	52
4.3.2. Sprijinul voluntar cuplat	52
4.3.3. Plata redistributivă pentru „primele hectare”	53
4.3.4. Plata pentru tinerii fermieri (PTF)	54
4.3.5. Plata pentru micii fermieri	55
Concluzii	56
Referințe bibliografice	56
Capitolul 5. Analiza structurală a exploatațiilor agricole din România.	
Probleme identificate și posibile oportunități de dezvoltare	57
5.1. Privire de ansamblu asupra structurii exploatațiilor agricole din România	57
5.1.1. Numărul și suprafața fermelor agricole	57
5.2. Utilizarea suprafeței agricole și profilul producției agricole în România	60
5.2.1. Situația actuală	60
5.2.2. Proiecții (pe baza modelului AGMEMOD)	61
5.3. Randamentele exploatațiilor agricole din România prin prisma producției standard	66
5.4. Perspective pentru fermele din România în contextul schimbărilor climatice	71
Concluzii	73
Referințe bibliografice	73
Capitolul 6. Finanțarea sectorului agricol în România. Analiză SWOT a PDR în perioada 2014 - 2020	74

6.1. Implicațiile reformei PAC din 2013 pentru sprijinirea sectorului agricol din U.E. în perioada 2014-2020	74
6.2. Creșterea eficienței instrumentelor de finanțare a agriculturii și dezvoltării rurale în cadrul reformei PAC a U.E.	76
6.2.1. Distribuția bugetului PAC pentru cadrul financiar multianual 2014-2020	76
6.2.2. Efecte ale sprijinului acordat sectorului agricol în cadrul PAC, în unele țări membre ale U.E.	78
6.3. Finanțarea sectorului agricol din România prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020	79
6.3.1. Situația agriculturii și zonelor rurale din România. Provocări și oportunități	80
6.3.2. PNDR 2014-2020 - Finanțarea acțiunilor care răspund principalelor provocări pentru sectorul agricol din România	82
6.4. Analiza SWOT a PNDR în perioada 2014 – 2020	86
Concluzii	87
Referințe bibliografice	88
Capitolul 7. Importanța strategică a finanțării sectorului energiilor regenerabile în mediul rural. Studiu de caz: biogaz	89
7.1. Relevanța sectorului de energie regenerabilă din mediul rural	89
7.2. Relevanța biomasei din mediul rural în România	91
7.3. Studiu de caz: valorificarea biogazului în fermele zootehnice din România	93
7.3.1. Descriere ipoteze, instalații și metodologie	94
7.3.2. Explicitarea modelului	97
7.3.3. Participanți și beneficiari	99
7.3.4. Orizontul de timp	100
7.3.5. Efectul de multiplicare	100
7.3.6. Evaluarea impactului de mediu	100
7.3.7. Analiza impactului economic al valorificării biomasei din fermă în centrale de biogaz	101

Concluzii	104
Referințe bibliografice	106
Capitolul 8. Concluzii	107
Anexe	128
Anexa 1: Importanța zonelor rurale pentru economia U.E.-28 în 2015	128
Anexa 2: Importanța zonelor rurale în economia statelor membre	129
Anexa 3: Distribuția cheltuielilor pentru Pilonul I în cadrul Politicii Agricole Comune	130
Anexa 4: Cheltuielile în cadrul PAC/ stat membru	131
Anexa 5: Evoluția venitului în agricultură per stat membru/per unitate de muncă (euro)	132
Anexa 6: Principalele sectoare în care au fost aplicate măsuri de sprijin voluntar cuplat în 2015 la nivelul U.E.-28	133
Anexa 7: Potențial de energie din biomasa organică provenind din ferme, la nivel regional, în anul 2013	134
Bibliografie	138

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.6. – Impactul absorbției fondurilor europene de cercetare, structurale și de investiții.
Studiu de caz pentru România

Coordonatori: dr. Victoria Folea; dr. Cristinel-Claudiu Cocoșatu

Colectiv de autori: dr. Victoria Folea; Mariana-Camelia Țăranu;
dr. Cristinel-Claudiu Cocoșatu

CUPRINS

Capitolul 1. Prezentare succintă a principalelor programe operaționale și programe-cadru în Uniunea Europeană	5
1.1. Programe-cadru și fonduri U.E. pentru acțiuni de cercetare și inovare	5
a. 2007-2013: Programul-cadru 7 (PC7) al Uniunii Europene de finanțare a cercetării și inovării	6
b. 2014-2020: Programul-cadru al Uniunii Europene de finanțare a cercetării și inovării Orizont 2020	10
1.2. Programe U.E. structurale și de investiții	16
1.2.1. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)	16

1.2.2. Fondul de Coeziune (FC)	19
1.2.3. Fondul Social European (FSE)	19
1.2.4. Programele Operaționale (PO)	20
a. 2007-2013: Programe Operaționale	21
b. 2014-2020: Programe Operaționale	25
Capitolul 2: Implementarea fondurilor europene de cercetare în Uniunea Europeană	29
2.1. Programe-cadru și fonduri U.E. pentru cercetare și inovare	29
2.1.1. Prezentarea generală a legislației U.E. și naționale	29
a. Legislație U.E. pentru propunerea și adoptarea programului – cadru 7 (PC7) pentru finanțarea activităților de cercetare, inovare și training (2007-2013)	29
b. Legislație U.E. pentru propunerea și adoptarea programului-cadru Orizont 2020 pentru finanțarea activităților de cercetare și inovare (2014-2020)	35
2.1.2. Principii de intervenție, alocări financiare, strategii sectoriale naționale și europene (studii de caz)	39
2.2. Programe și fonduri structurale și de investiții	40
2.2.1. Prezentarea generală a legislației U.E. și naționale	40
2.2.2. Principii de intervenție, alocări financiare, strategii sectoriale naționale și europene (studii de caz)	46
Capitolul 3. Absorbția fondurilor europene în U.E. Diferențe privind gradul de absorbție a fondurilor în U.E. în perioada 2007-2013	53
3.1. Fonduri europene de cercetare și inovare	53
3.1.1. Absorbția fondurilor europene de cercetare – inovare în PC7 (2007-2013), pe programe	53
3.1.2. Absorbția fondurilor europene de cercetare și inovare în U.E. 2007-2013, pe țări	55
3.1.3. Absorbția fondurilor de cercetare – inovare în PC7 (2007-2013). Proiecte și organizații participante	58

3.1.4. Distribuția pe țări a aplicanților care au primit finanțare europeană în PC7 (2007-2013)	61
3.2. Fonduri structurale și de investiții	64
Capitolul 4: Absorbția fondurilor europene de cercetare, structurale și de investiții în România. Diferențe privind gradul de absorbție a fondurilor U.E. în perioada 2007-2013	68
4.1. Absorbția fondurilor U.E. pentru cercetare și inovare în perioada 2007-2013 în România	68
4.1.1. Performanța absorbției fondurilor europene competitive pentru acțiuni de cercetare și inovare în perioada 2007-2013, în România	70
4.1.2. Cauze posibile/probabile ale performanței reduse a României în atragerea de finanțare U.E. competitivă pentru cercetare-inovare prin programul-cadru 7 al U.E. (PC7, 2007-2013)	74
4.1.3. Exemple de proiecte de cercetare-inovare finanțate U.E. în PC7 în care a participat și România	76
4.2. Absorbția fondurilor structurale și de investiții în perioada 2007-2013 în România	79
4.2.1. Mecanismele financiare de accesare a FEN	81
4.2.2. Dificultăți și „Lecții învățate” din implementarea FEDR și FSE	84
Concluzii și propuneri	87
Bibliografie	100

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.7. – Resursele materiale și umane din sectorul de cercetare-dezvoltare din U.E.
Prezent și perspective

Coordonator: dr. Ecaterina Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Sarmiza Pencea;
dr. Anca Dragomirescu; Odette-Andreea Marinache

CUPRINS

1. Importanța activității de cercetare-dezvoltare (C&D) pentru o economie modernă și competitivă	1
1.1. Cercetarea-dezvoltarea în economia bazată pe cunoaștere	1
1.2. Cadrul economic actual al Uniunii Europene	2
1.3. Repere privind politica Uniunii Europene în sectorul cercetării-dezvoltării	3
2. Cheltuielile de cercetare-dezvoltare în U.E. și statele membre	7
2.1. Evoluția indicatorului intensității cheltuielilor C&D, în perioada 2000-2014	7
2.2. Distribuția cheltuielilor C&D pe sectoare de finanțare	10

2.3. Cheltuielile mediului de afaceri în activitatea de C&D	16
3. Cheltuielile publice pentru activitatea de cercetare-dezvoltare	23
3.1. Finanțarea publică pentru C&D în U.E.-28 și statele membre	23
3.2. Fondurile europene în completarea finanțării publice naționale a activității de C&D	24
3.3. Comparatie U.E.-SUA, Japonia, Coreea de Sud din punctul de vedere al cheltuielilor bugetare guvernamentale	26
3.4. Rolul politicii de investiții publice contra-ciclice în activitatea de C&D	28
3.5. Repartizarea regională a cheltuielilor publice pentru C&D	29
4. Infrastructura de cercetare-dezvoltare în Uniunea Europeană	30
4.1. Considerente generale	30
4.2. Clusterelor științifice inovatoare	32
5. Resursele umane din sectorul cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) din Uniunea Europeană	39
5.1. Importanța resurselor umane pentru sectorul cercetare-dezvoltare din U.E. și repere relative la politica U.E. în acest domeniu	39
5.2. Educația, capitalul uman și creșterea economică	41
5.3. Dezvoltarea resurselor umane din domeniul C&D din U.E. și unele state concurente pe plan internațional	43
5.4. Distribuția resurselor umane C&D din Uniunea Europeană pe sectoare de finanțare	47
6. Aspecte privind mobilitatea personalului angajat în sectorul C&D din U.E.	51
6.1. Mobilitatea serviciu-la-serviciu (job-to-job)	51
6.2. Acțiunile Marie Curie – program de burse pentru cercetători	51
6.2.1. Susținerea furnizată de bursele Marie Curie pentru formarea personalului CDI	51
6.2.2. „Orizont 2020” – bursele Marie Curie în cadrul programului de lucru 2016-2017	53
6.2.3. Participarea României la bursele Marie Curie în perioada 2007-2014	58

7. Perspective privind resursele materiale și umane din sectorul C&D din Uniunea Europeană	62
7.1. Noua revoluție științifică determină necesitatea sporirii resurselor materiale și umane	62
7.2. Evoluții și tendințe de perspectivă în domeniul resurselor materiale și umane din sectorul C&D, din U.E.	69
8. România	72
8.1. Cheltuielile C&D în România – cele mai scăzute din Uniunea Europeană	72
8.2. Strategia de cercetare-dezvoltare 2014-2020 – scurtă prezentare	73
8.3. Obiectivele generale și specifice ale Strategiei naționale CDI 2014-2020	76
8.4. Infrastructuri majore și clustere de inovare	85
8.5. Piața muncii în România în sectorul CDI și pregătirea resurselor umane	85
8.6. Ținte de atins la orizontul anului 2020	87
9. Concluzii	89
Bibliografie	94

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.8. – Impactul mega-acordurilor regionale asupra sistemului comercial mondial

Coordonatori: dr. George Cornel Dumitrescu; drd. Ionela Bălțătescu

Colectiv de autori: dr. Simona Moagăr-Poladian; dr. Florin Bonciu; dr. Iulia Monica Oehler-Șincăi; dr. Andreea Drăgoi; dr. George-Cornel Dumitrescu; drd. Ionela Bălțătescu; dr. Mihai Nițoi; dr. Florela Stoian; Emilia Bălan; dr. Alexandru Butiseacă; dr. Alina-Cerasela Aluculesei; Alexandra Rusu

CUPRINS

Prima Parte

Capitolul 1. Sistemul comercial mondial în contextul mega-acordurilor regionale	1
1.1. Intensificarea regionalismului în comerțul mondial	1
1.2. Dimensiunea politică a acordurilor și mega-acordurilor comerciale regionale ...	2
1.2.1. Intervenționism, protecționism și intensificarea politizării relațiilor comerciale internaționale	2

1.2.2. Acordurile și mega-acordurile comerciale regionale: mizele de tip politic	4
1.2.2.1. Mega-acordurile comerciale regionale: noi pași spre politizarea relațiilor comerciale internaționale	6
1.2.3. Mercantilism, protecționism și problema multiplicării barierelor netarifare	9
1.2.4. Concluzii	12
Capitolul 2. Sistemul comercial mondial sub presiunea barierelor netarifare și a devalorizărilor competitive	14
2.1. Barierele netarifare la nivelul comerțului cu bunuri între U.E. și SUA	14
2.1.1. Standardele de protecție a consumatorului o sabie cu două tăișuri	17
2.2. Politica devalorizării competitive a monedelor: o perspectivă critică	18
2.2.1. Devalorizarea monedei și devalorizarea competitivă	19
2.2.2. Retorica neo-protecționismului: o perspectivă critică	20
2.2.3. Consecințele economice și politice ale devalorizării monetare	23
2.2.3.1. Avantaje economice iluzorii, în sfera comerțului, ale devalorizării monetare	23
2.2.3.2. Sporirea haosului calculațional și efectul Ratchet	24
2.2.4. Neo-protecționismul și politica devalorizării competitive în China	26
2.2.5. Concluzii	32
Capitolul 3. Parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții: avantaje, dezavantaje și probleme-cheie	33
3.1. Avantajele parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții	33
3.2. TTIP - dezavantaje și probleme-cheie	35
3.2.1. Lipsa de transparență a procesului de negociere	35
3.3. Mecanismul de soluționare a litigiilor dintre investitori și statul gazdă a investițiilor (ISDS)	36
3.4. Problema drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) și indicației geografice (IG)	46

3.4.1. Protecția indicației geografice	48
3.5. Siguranță alimentară și sănătatea animalelor și a plantelor	53
3.6. Concluzii	59
Capitolul 4. TTIP: Impactul economic pentru U.E. și România	62
4.1. Rezultatele studiilor de impact	62
Capitolul 5. Implicații și perspective economice și geopolitice ale competiției dintre Parteneriatul Transpacific (TPP) și Parteneriatul Economic Regional Cuprinzător (RCEP)	66
5.1. Dimensiuni economice și geopolitice ale zonei Asia – Pacific în context istoric	66
5.2. Inițiative privind cooperarea economică regională în zona Asia - Pacific	70
5.3. Analiza comparativă a cooperării economice regionale în zona Asia – Pacific	71
5.3.1. Forumul Economic Asia Pacific – APEC	71
5.3.2. Parteneriatul Transpacific - TPP	74
5.3.2.1. Contextul geopolitic și negocierile TPP	76
5.4. Concluzii	77
Capitolul 6. Acordul bilateral U.E.-China în domeniul investițiilor: obiective, stadiul negocierilor, riscuri posibile, perspective	79
6.1. Introducere	79
6.2. Investițiile, unul dintre pilonii relației bilaterale U.E. - China	80
6.3. Cadrul general privind politica U.E. în materie de investiții	84
6.4. Stadiul negocierilor pentru Acordul bilateral de investiții cu China. Beneficii potențiale pentru firmele comunitare	87
6.5. Concluzii	88
Capitolul 7. Impactul TISA asupra sectorului serviciilor juridice	90
7.1. Introducere	90
7.2. Serviciile juridice și implicațiile adoptării TISA	90

7.3. Accesul liber pe piață și tratamentul național. Implicații pentru serviciile juridice	91
7.3.1. Studiu de caz: Implicațiile adoptării TISA pentru România în domeniul serviciilor juridice	92
7.4. Analiza SWOT a impactului TISA pentru sectorul serviciilor juridice	96
7.5. Concluzii	98
Partea a doua	
Capitolul I. Comerțul mondial cu cereale	99
I.1. Comerțul mondial cu cereale în perioada 2011-2015 și prognoze pe termen mediu	99
I.1.1. Balanța comercială a cerealelor	99
I.1.2. Principalele țări exportatoare de cereale la nivel mondial	100
I.1.3. Importurile mondiale de cereale, în perioada 2011-2015	102
I.1.4. Prognoze pe termen scurt	104
I.1.5. Comerțul cu cereale între Uniunea Europeană și Statele Unite	105
Capitolul II. Comerțul internațional cu mașini electrice și echipamente	108
II.1. Introducere	108
II.2. Dinamica comerțului cu mașini electrice și echipamente între U.E. și SUA	111
II.3. Restricții între U.E. și SUA ce afectează comerțul cu produse din grupa 85	113
Capitolul III. Comerțul mondial cu aluminiu și cupru	116
III.1. Industria aluminiului în U.E.	116
III.2. Comerțul cu aluminiu și produse din aluminiu dintre UE-28 și SUA în perioada 2011-2015	119
III.3. Industria cuprului în Uniunea Europeană	121
III.4. Comerțul cu cupru și produse din cupru al UE-28 și SUA	123
III.5. Posibile efecte ale încheierii Parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții asupra comerțului cu aluminiu și cupru dintre UE-28 și SUA	125

Concluzii finale	131
Bibliografie	140

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.9. – Tendința globală de urbanizare și creșterea sustenabilă

Coordonator: dr. Manuela Unguru

Colectiv de autori: Edith Dobrescu; Dana Ghițac; Sarmiza Pencea; Manuela Unguru;
Răzvan Voinescu

CUPRINS

Introducere	1
1. Legătura dintre urbanizare și creșterea economică	3
1.1. Urbanizarea în context istoric	3
1.2. Legătura dintre urbanizare și cele mai dinamice sectoare ale economiei	8
1.2.1. De ce se dezvoltă industria și serviciile preponderent în mediul urban?	8
1.3. Dezbateri teoretice privind urbanizarea. Câteva argumente împotriva urbanizării și demontarea empirică a acestora	10
1.3.1. Migrația rural-urban nu poate fi gestionată	10

1.3.2. Migrația rural-urban este contraproductivă	11
1.3.3. Creșterea economică urbană este determinată mai degrabă de înclinația pro-urbanizare în domeniul politicilor decât de considerente economice	12
1.4. Transformarea structurală și urbanizarea	12
1.4.1. Mobilizarea sprijinului pentru urbanizare	13
1.4.2. Finanțarea bunurilor publice	13
1.4.3. Modernizarea pieței imobiliare și a celei financiare	14
1.5. Implicații pentru politicile publice în domeniu	15
2. Un factor-cheie al dezvoltării umane în secolul XXI: Urbanizarea Chinei	16
2.1. Câteva cifre și fapte	16
2.2. Imperfecțiuni și slăbiciuni ale actualului model de dezvoltare urbană	22
2.3. Un nou model al dezvoltării urbane pentru China	27
2.4. Rolul urbanizării Chinei în dezvoltarea umană a secolului XXI	31
3. Determinanții urbanizării și legătura cu dezvoltarea în România	33
3.1. Gradul de urbanizare: ridicat sau scăzut?	33
3.2. Urbanizarea și creșterea economică	37
3.3. Urbanizarea și calitatea locuirii	43
4. Urbanizarea și polii de creștere	47
4.1. Polii de creștere și dezvoltarea economică globală	47
4.2. Urbanizarea și orașele inteligente	52
5. Ecuația urbanizare-dezvoltare sustenabilă: planificarea urbană integrată	61
5.1. Necesitatea planificării urbane integrate	62
5.2. Politici și instrumente de planificare pentru dezvoltare urbană durabilă	63
Concluzii	70
Referințe bibliografice	71
Anexa 1: Disparități urban-rural și interregionale (SDTR, 2016)	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.10. – Tendințe privind evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional
(temă multianuală)

Coordonator: Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Ana-Cristina Bâlgăr; Daniel Bulin; Paul Calanter;
Andreea Drăgoi; Alina Ligia Dumitrescu; George Cornel Dumitrescu;
Agnes Ghibuțiu; Lucia Iordache; Odette-Andreea Marinache;
Sarmiza Pencea; Simona Moagăr-Poladian; Andrei Rădulescu;
Alexandra Rusu; Mirela Simion; Alexandru Tănase; Monica Oehler-
Șincai, Rodica Velciu

CUPRINS

Capitolul 1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale, a OCDE, a Uniunii Europene și a BRICS	1
1.1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale	1
1.2. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE în 2015 și previziunile acestora pentru 2016-2017	5

1.3. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul Uniunii Europene și Zonei euro	8
1.3.1. Creștere economică	8
1.3.2. Inflația	10
1.3.3. Șomajul	11
1.4. Privire de ansamblu asupra economiilor țărilor BRICS în contextul accentuării vulnerabilităților din plan global	13
Capitolul 2. Evoluția comerțului internațional în 2015 și perspectivele pentru 2016-2017. Tendințe recente în sistemul comercial internațional	19
2.1. Evoluția comerțului internațional în 2015 și perspectivele pentru 2016-2017	19
2.1.1. Particularități și factori determinanți ai evoluției comerțului mondial cu bunuri	21
2.1.2. Evoluția comerțului internațional cu bunuri în termeni nominali	24
2.1.3. Tendințe în evoluția comerțului internațional cu servicii	28
2.1.4. Perspectivele comerțului internațional în 2016-2017	31
2.2. Tendințe recente în sistemul comercial internațional	36
2.2.1. Negocierile comerciale multilaterale din cadrul OMC	36
2.2.2. Ritmul alert al negocierilor plurilaterale	40
2.2.3. Tensionarea relațiilor comerciale dintre state în contextul intensificării protecționismului	42
2.2.4. Expansiunea neabătută a acordurilor comerciale preferențiale	46
Referințe bibliografice	49
Capitolul 3. Evoluția situației valutare - financiare internaționale în 2015. Previziuni 2016	51
Capitolul 4. Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre ale OCDE, Uniunii Europene și BRICS	59
4.1. Statele Unite Ale Americii	59
4.2. Japonia	66

4.3. Germania	70
4.4. Marea Britanie	81
4.5. Franța	89
4.6. Italia	93
4.7. Canada	97
4.8. Spania	102
4.9. Turcia	110
4.10. Grecia	118
4.11. Finlanda	125
4.12. Norvegia	128
4.13. Polonia	131
4.14. Ungaria	136
4.15. Republica Cehă	143
4.16. Slovacia	147
4.17. Bulgaria	151
4.18. China	155
4.19. Rusia	171
4.20. India	180
4.21. Brazilia	188
4.22. Republica Africa de Sud	195
4.23. Indonezia	199
4.24. Mexic	203
Anexe	208
Anexa nr. 1: Evoluția ritmului de creștere a PIB în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	209
Anexa nr. 2: Evoluția volumului investițiilor productive în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	210

Anexa nr. 3: Evoluția ratei inflației în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	211
Anexa nr. 4: Evoluția ratei șomajului în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	212
Anexa nr. 5: Evoluția soldului bugetar în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	213
Anexa nr. 6: Evoluția datoriei publice în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	214
Anexa nr. 7: Evoluția soldului balanței de plăți curente în țările membre ale U.E. în perioada 2012-2017	215

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.11. – Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești. (temă multianuală)

Etapa I – Evoluția piețelor în 2015 și perspective 2016

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; Mariana Papatulică; Emilia Bălan;
Eufrosina Mereoru; Simona Zamșa; dr. Anca Dragomirescu;
dr. Florela Stoian

CUPRINS

1. Evoluții și tendințe pe piața globală a materiilor prime în 2015 și perspective pentru 2016	4
2. Evoluția pieței internaționale a țițeiului în 2015 și în trimestrul I 2016. Perspective pentru 2016	19
2.1. Cauzele scăderii accentuate a prețurilor țițeiului	19

2.2. Efecte directe ale declinului prețurilor țițeiului	20
2.3. Evoluția pieței și prețurilor țițeiului în trimestrul I al anului 2016	22
2.4. Perspective pentru 2016	28
3. Produse agroalimentare și materii prime agricole	36
3.1. Cereale	36
3.2. Uleiuri vegetale și semințe oleaginoase	44
3.3. Făinuri proteice	57
3.4. Carne	67
3.5. Zahăr	97
3.6. Cafea	108
3.7. Cacao	113
3.8. Bumbac	117
4. Produse primare industriale	131
4.1. Oțel	131
4.2. Aluminiu	136
4.3. Cupru	145
4.4. Zinc	154
4.5. Plumb	163
4.6. Nichel	171
4.7. Cositor	175

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.11. – Evoluții majore pe principalele piețe internaționale. O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești.

(temă multianuală)

Etapa a II-a : Evoluții majore pe principalele piețe internaționale 2016/2017
O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale
și a impactului acestora asupra economiei românești

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; Mariana Papatulică; Emilia Bălan;
Eufrosina Mereoru; Simona Zamșa; dr. Anca Dragomirescu;
dr. Florela Stoian; dr. Dana Ghițac

CUPRINS

Partea I

Evoluții majore pe principalele piețe internaționale 2016/2017	5
1. Piața globală a materiilor prime. Evoluții în 2016 și perspective 2017	5

2. Țiței	19
2.1. Dinamica prețurilor țițeiului pe piețele la termen internaționale în primele 9 luni ale anului 2016	19
2.2. Acțiuni pentru echilibrarea pieței țițeiului	21
2.3. „Războaiele” comerciale pentru cota de piață și principalii actori implicați: SUA, Arabia Saudită, Rusia	25
2.4. Perspectivile pieței și prețurilor țițeiului	31
2.5. Când se va echilibra piața petrolului și care ar putea fi noul nivel de echilibru al prețului țițeiului	32
3. Produse agroalimentare și materii prime agricole	43
3.1. Cereale	43
3.1.1. Grâu. Evoluția cotațiilor la Bursa din Chicago	43
3.1.2. Porumb. Analiza cotațiilor la Bursa din Chicago	49
3.2. Uleiuri vegetale și semințe oleaginoase	56
3.2.1. Uleiuri vegetale	57
3.2.2. Semințe oleaginoase	64
3.3. Făinuri proteice	70
3.4. Zahăr	79
3.5. Cafea	91
3.6. Cacao	96
3.7. Bumbac	100
3.8. Cauciuc natural	113
4. Produse primare industriale	121
4.1. Oțel	121
4.2. Aluminiu	126
4.3. Cupru	132
4.4. Zinc	138
4.5. Plumb	143

4.6. Nichel	147
4.7. Cositor	151
5. Metale prețioase	162
5.1. Aur	162
5.2. Argint	165
5.3. Metale platinice	167
5.3.1. Platina	167
5.3.2. Paladiu	168
5.3.3. Rodiu	170
5.3.4. Iridiu	171
5.3.5. Ruteniu	172
Bibliografie	174

Partea a II-a

O posibilă metodologie de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale și a impactului acestora asupra economiei românești	175
Capitolul 1. Tendințe structurale în comerțul exterior al României în perioada 2010 - 2015	177
1.1. Evoluția volumului valoric al schimburilor externe de mărfuri ale României	177
1.2. Evoluția structurii exportului românesc	177
1.2.1. Structura pe principalele secțiuni din Nomenclatorul Combinat (NC)	177
1.2.2. Analiza raportului dintre exportul (FOB) și importul (CIF) pe principalele secțiuni din Nomenclatorul Combinat (NC)	178
1.2.3. Principalele capitole în cadrul secțiunilor din Nomenclatorul Combinat (NC)	180
1.2.4. Evoluția structurii exportului românesc pe principalele grupe de produse	181
1.3. Evoluția structurii importului românesc	182
1.3.1. Structura importului pe secțiuni	182

1.3.2. Evoluția structurii importului românesc pe capitole	184
1.3.3. Evoluția structurii importului românesc pe principalele grupe de produse	185
1.4. Concluzii	186
Capitolul 2. Prețurile internaționale	189
2.1. Importanța prețurilor în comerțul internațional cu bunuri	189
2.2. Factorii care determină formarea și evoluția prețurilor internaționale	189
2.3. Metodologii de evaluare a tendințelor prețurilor internaționale	195
Capitolul 3. Evoluția dolarului SUA în 2016 și perspective pe termen scurt. Impact asupra prețurilor internaționale ale materiilor prime	198
Studiu de caz: Cereale	203
Bibliografie	211

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.12. – Rolul BRICS în redefinirea ordinii economice mondiale (II) - (temă multianuală)

Coordonator: dr. Iulia Monica Oehler-Șincai

Colectiv de autori: dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; dr. Dorina Clichici; dr. Daniel Bulin;
dr. Andrei Rădulescu; dr. George Cornel Dumitrescu

CUPRINS

Abrevieri	4
Introducere: Motivația alegerii temei de cercetare, obiective, metodologie, structura lucrării	5
Țările BRICS, ferme pe linia obiectivelor de redefinire a Ordinii Mondiale	5
Obiectivele lucrării	8
Metodologie	9
Structura lucrării	9
Bibliografie	10

Capitolul 1. De ce alianța BRICS continuă să se numere printre determinanții majori ai redefinirii Ordinii Economice Internaționale?	11
1.1. Oportunități și riscuri pentru alianța BRICS, într-o lume multipolară	11
1.2. O reevaluare a rațiunii constituirii grupării BRICS	13
1.3. China și Rusia, „arhitecții” cooperării regionale, Sud-Sud și intra-BRICS	17
1.4. Comentarii privind capacitatea țărilor BRICS de a contribui la redefinirea Ordinii Economice Internaționale	21
1.5. Imaginea țărilor partenere la nivel intra-BRICS	27
1.6. Concluzii	31
Bibliografie	33
Capitolul 2. Parteneriatul strategic dintre Federația Rusă și China: Istoricul relațiilor bilaterale, stadiul actual și perspectivele cooperării	35
2.1. Introducere	35
2.2. Istoria relațiilor sino-ruse și a procesului de demarcare a frontierei	35
2.3. Cadrul juridic actual al relațiilor Federației Ruse cu China	40
2.4. Cooperarea în domeniul comerțului și investițiilor	42
2.5. Cooperarea energetică	48
2.5.1. Cooperarea în domeniul petrolier	49
2.5.2. Cooperarea în domeniul gazelor naturale	51
2.6. Concluzii	55
Anexe	58
Anexa 2.1: Linia de frontieră dintre URSS și Manciuria, perioada 1689-1860	58
Anexa 2.2: Teritoriile disputate ale frontierei sino-sovietice din 1969	59
Anexa 2.3: Cele mai importante acorduri și evenimente în relațiile sino-ruse	60
Anexa 2.4: Cele mai importante acorduri de cooperare și evenimente în domeniul energiei, încheiate între Federația Rusă și China, în perioada post-sovietică ...	64
Anexa 2.5: Harta gazoductului „Forța Siberiei”	67
Bibliografie	68

Capitolul 3. Relațiile indo-chineze în contextul reorientării SUA către Asia-Pacific	74
3.1. Introducere	74
3.2. Principalele etape ale relațiilor dintre China și India după 1950	75
3.3. Schimbări în planul politicii economice și externe ale Indiei	81
3.3.1. India și China, ferme pe calea reformelor	81
3.3.2. Schimbări în materie de politică externă	82
3.4. Noua strategie a SUA pentru Asia-Pacific și implicațiile sale asupra relațiilor dintre China și India	83
3.5. Triunghiul SUA-China-India	85
3.6. Concluzii și direcții viitoare de cercetare	87
Bibliografie	88
Capitolul 4. BRICS: priorități, riscuri comune și direcții viitoare de acțiune	90
4.1. Rezultatele celui de-al 8-lea summit și ale reuniunilor ministeriale și impactul acestora asupra construcției BRICS	90
4.1.1. Introducere	90
4.1.2. Redresarea economiei mondiale – temă centrală a summit-ului	91
4.1.3. Noua Bancă de Dezvoltare BRICS (NDB)	92
4.1.4. Strategia BRICS de Parteneriat Economic	92
4.1.5. Întâlniri în marja summit-ului	94
4.1.6. Reprezentarea externă a Grupului	95
4.1.7. Dimensiuni ale cooperării între țările membre BRICS sub președinția Indiei	96
4.2. Noua Bancă de Dezvoltare (Banca BRICS) în anul 2016 – evoluții și strategii de viitor	100
4.2.1. Câteva principii de funcționare a băncii	100
4.2.2. Proiecte finanțate și rating-ul băncii	102
4.2.3. Cooperare internațională	104
4.3. Studiu de caz: evoluția situației financiar-valutare a țărilor BRICS	106

4.3.1. Evaluarea instituțiilor financiare din țările BRICS	106
4.3.2. Tendințe înregistrate la nivelul cursului de schimb al monedelor țărilor BRICS comparativ cu euro și dolarul american. Factori determinanți	110
4.3.3. Perspectivele RMB ca monedă internațională	112
4.4. Concluzii	113
Bibliografie	114
Concluzii	116

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.13. Perspectivele industriei de neferoase pe plan mondial – Orizont 2025

Coordonator: dr. Florela Stoian

Colectiv de autori: dr. Florela Stoian; dr. Brîndușa Covaci; dr. Emilia Manole

CUPRINS

Capitolul 1. Evoluția raportului producție-consum pe piața mondială a principalelor metale neferoase în perioada 2010-2015	5
1.1. Aluminiu	6
1.2. Cupru	8
1.3. Plumb	9
1.4. Zinc	11
1.5. Nichel	12

1.6. Cositor	14
1.7. China – factor major în evoluția pieței mondiale de neferoase	15
Capitolul 2. Evoluția prețurilor principalelor metale neferoase în perioada 2010-2015	18
Capitolul 3. Finanțare, capitalizare și investiții în industria de neferoase la nivel mondial	20
3.1. Succinte corelații între gradul de concentrare și finanțarea industriei de neferoase la nivel mondial, UE-28, CEE și în România	20
3.2. Finanțarea industriei de neferoase, suport al dezvoltării economice	24
3.2.1. Considerente privind finanțarea industriei de neferoase din fonduri publice	25
3.2.2. Impactul oportunităților de finanțare publică asupra industriei de neferoase din CEE și România	28
3.2.3. Fonduri dedicate creșterii competitivității economice și cercetării- dezvoltării industriei de neferoase din România	30
3.2.3.1. Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice – POSCCE 2007-2013	31
3.2.3.2. PC7 – al Șaptelea Program Cadru al Comunității Europene pentru Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Activități Demonstrative (2007-2013)	33
3.2.3.3. Finanțarea proiectelor de protecție a mediului în România corelată cu sectorul deșeurilor neferoase	35
3.3. Capitalizare în industria europeană și românească de neferoase	39
3.3.1. Tranzacționarea titlurilor de valoare aferente metalelor neferoase la Bursa de Metale de la Londra	39
3.3.2. Piața românească de aluminiu prin prisma capitalizării Vimetco N.V. la Bursa de Metale de la Londra	43
3.4. Extras din tabloul investițiilor mondiale realizate de către societățile transnaționale din industria de neferoase	46
Bibliografie	50
Capitolul 4. Comerțul internațional cu minereuri și metale neferoase în perioada 2010-2015	67

4.1. Comerțul cu minereuri neferoase	67
4.2. Comerțul cu metale neferoase	74
Capitolul 5. Previziuni pentru piața metalelor neferoase până în 2025	79
5.1. Aluminiu	79
5.2. Cupru	81
5.3. Plumb	82
5.4. Zinc	83
5.5. Nichel	84
5.6. Cositor	85
Capitolul 6. Concluzii	87
Bibliografie	91

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.14. Noile caracteristici ale globalizării

Coordonator: dr. Florin Bonciu

Colectiv de autori: dr. Florin Bonciu; dr. Edith Dobrescu; dr. Cristian Moisoiu;
Răzvan Voinescu; Mirela Simion

CUPRINS

Capitolul 1. Caracteristici ale globalizării în primele decenii ale secolului XXI	1
1.1. Cadrul general al cercetării	1
1.2. Ipostaze contextuale ale globalizării și precizări terminologice - compendiu al literaturii de specialitate	1
1.3. Globalizarea ca proces și ca realitate	10
1.4. Factori de influență determinanți ai noilor caracteristici ale globalizării	13
1.5. Elemente de noutate și continuitate în procesul de globalizare	18
1.6. Revenirea statului-națiune pe scena relațiilor internaționale	23

Bibliografie – Capitolul I	26
Capitolul 2. Limite și perspective ale guvernăței economice mondiale în contextul noilor caracteristici ale globalizării. Implicații instituționale	28
2.1. Perspective ale guvernăței economice mondiale în contextul noilor caracteristici ale globalizării	28
2.2. Creșterea rolului actorilor non-statali în economia mondială contemporană	34
2.3. Limite și perspective ale guvernăței economice mondiale în sprijinirea creșterii și dezvoltării economice	41
Bibliografie – Capitolul 2	51
Capitolul 3. Identificarea implicațiilor noilor caracteristici ale globalizării în plan economic și geopolitic	53
3.1. Scenarii cu privire la caracteristicile economiei mondiale la orizontul anilor 2030 și 2050	53
3.2. Locul Uniunii Europene în contextul noilor caracteristici ale globalizării	57
3.3. Considerații asupra evoluțiilor posibile din economia mondială în contextul noilor caracteristici ale globalizării	66
Bibliografie – Capitolul 3	68
Capitolul 4. Analiza principalelor orientări desprinse din documentele adoptate de instituții internaționale ca reacție la noile caracteristici ale globalizării	69
4.1. Documente adoptate la nivelul organismelor cu vocație universală (organismele din sistemul ONU, OECD)	69
4.2. Documente adoptate de către Uniunea Europeană - Modelul economiei cu emisii reduse de carbon	87
4.3. Tendințele globale și posibile soluții conform Agendei 2015-2016 a Forumului Economic Mondial	94
4.3.1. Adâncirea inegalității veniturilor	94
4.3.2. Creșterea economică fără locuri de muncă	96
4.3.3. Leadershipul deficitar.....	98
4.3.4. Concurența geostrategică în creștere	99
4.3.5. Slăbirea democrației reprezentative	101

4.3.6. Creșterea poluării în țările în dezvoltare	102
4.3.7. Creșterea ocurenței evenimentelor meteorologice extreme	103
4.3.8. Intensificarea naționalismului	103
4.3.9. Înrăutățirea accesului la apă potabilă	105
4.3.10. Creșterea importanței sănătății în economie	106
4.4. Anul 2016, an de cotitură pentru sectorul energetic global, în direcția energiei „verzi”	107
Bibliografie - Capitolul 4	114
Noile caracteristici ale globalizării – concluzii și implicații pentru România	116
Bibliografie	123

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.15. Creșterea și dezvoltarea economică sustenabilă în contextul perioadei postcriză

Coordonatori: dr. Radu Gheorghiu; dr. Răzvan Voinescu

Colectiv de autori: dr. Florin Bonciu; dr. Cristian Moisoiu; Manuela Unguru;
Răzvan Voinescu

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Creștere și dezvoltare economică. Abordări conceptuale și măsurare	6
2.1. Creșterea și dezvoltarea economică în contextul reprezentărilor realității. Privire de ansamblu	6
2.2. Conceptul de dezvoltare economică. O incursiune istorică	11
2.2.1. De la ritmurile naturii la prima revoluția industrială	11
2.2.2. Paradigma economiei și societății ca procese linear crescătoare	12

2.2.3. De la conceptul de dezvoltare în general, la cel de dezvoltare economică	15
2.2.4. Conceptul de creștere economică și implicațiile asupra dezvoltării	17
3. Creșterea și dezvoltarea economică în agenda strategică a actorilor relevanți la nivelul economiei mondiale	22
3.1. Ținte ale dezvoltării economice	22
3.1.1. Creșterea Produsului Național Brut	22
3.1.2. Îmbunătățirea calității vieții	23
3.1.3. Dezvoltarea sustenabilă	23
3.2. Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite, pentru Dezvoltare Durabilă	24
3.2.1. Țintele Băncii Mondiale pentru anul 2030: eradicarea sărăciei și promovarea accesului echitabil la prosperitate. Evoluția indicatorilor de dezvoltare ai Băncii Mondiale în cazul României	29
3.2.2. Fondul Monetar Internațional și Țintele de Dezvoltare Durabilă stabilite prin Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite, pentru Dezvoltare Durabilă	31
3.2.3. Rolul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică în crearea unei lumi durabile în care oamenii să poată duce o viață sănătoasă și productivă	33
3.2.4. Spre un nou consens european asupra dezvoltării	35
3.2.5. Planul de acțiune al G20 pentru Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă	37
4. Noi perspective ale dezvoltării prin prisma celei de-a IV-a revoluții industriale	44
4.1. Care sunt cele patru revoluții industriale?	44
4.2. De ce o nouă revoluție industrială?	46
4.3. Oportunități și provocări determinate de tehnologiile celei de-a patra revoluții industriale	48
4.3.1. Oportunități	49
4.3.2. Provocări imediate	50

4.3.3. Provocări la adresa sistemului capitalist determinate de cea de-a Patra Revoluție Industrială	51
5. Impactul digitalizării economiei asupra competitivității și pieței muncii. Cazul României	54
5.1. Competitivitatea economiilor și politicile publice conexe	55
5.1.1. Măsurarea competitivității globale. România în clasamentul Forumului Economic Mondial	55
5.1.2. Politicile publice europene de stimulare a creșterii competitivității	57
5.2. Redefinirea competitivității în contextul digitalizării economiei	60
5.2.1. Digitalizarea ca motor al creșterii competitivității	62
5.2.2. Indicele economiei și societății digitale.....	64
5.3. Impactul digitalizării asupra capitalului uman și pieței muncii	66
5.3.1. Efectele digitalizării economiei asupra creării și desființării de locuri de muncă. O posibilă balanță	67
5.3.2. Relația tehnologie – educație – economie între <i>laissez-faire</i> și strategii proactive	68
6. Concluzii	72
7. Anexa: Evoluția indicatorilor de dezvoltare din seria World Development Indicators. România, 1990-2015	77
8. Bibliografie	80

Grafice:

Grafic 1. Distanța față de vârful Clasamentului mondial al competitivității (%)	56
Grafic 2. Indicele societății economiei și societății digitale (DESI) – România (2016) ...	65
Grafic 3. DESI (RO) – Conectivitate (1)	66
Grafic 4. DESI (RO) – Capitalul uman (2)	66
Grafic 5. DESI (RO) – Utilizare Internet (3)	66
Grafic 6. DESI (RO) – Integrarea tehnologiilor digitale (4)	66
Grafic 7. DESI (RO) – Servicii digitale publice (5)	66

Tabele:

Tabel 1. Primele 20 state din lume după indicatorul PIB/locuitor în anul 2015	8
Tabel 2. Primele 20 state din lume după indicatorul Indicele Dezvoltării Umane în 2014	8
Tabel 3. Rolul organizațiilor internaționale în implementarea Agendei 2030	28
Tabel 4. Cele patru revoluții industriale	45
Tabel 5. Poziția și scorul pentru România, detaliate la nivelul pilonilor competitivității – anul 2016	57
Tabel 6. Competențe pentru viitor și factorii determinanți pentru schimbările pe piața muncii	69

Figuri:

Figură 1. Obiectivele Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite, pentru Dezvoltare Durabilă	27
Figură 2. Planuri naționale de acțiune pentru implementarea Agendei 2030	39
Figură 3. Atacuri cibernetice majore prin intermediul „Internetului lucrurilor”	61
Figură 4. Tehnologii emergente și impactul lor socioeconomic	63
Figură 5. Evoluția obiectivelor dezvoltării	72
Figură 6. Evoluția teoriei dezvoltării economice	73
Figură 7. Indicatori de dezvoltare de ansamblu; România, 1990-2015	76
Figură 8. Indicatori de dezvoltare referitori la demografie; România, 1990-2015	76
Figură 9. Indicatori de dezvoltare referitori la mediu; România, 1990-2015	77
Figură 10. Indicatori de dezvoltare referitori la economie; România, 1990-2015	77
Figură 11. Indicatori de dezvoltare referitori la piețe; România, 1990-2015	78
Figură 12. Indicatori de dezvoltare referitori la integrarea în economia mondială; România, 1990-2015	78

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.16. Reechilibrarea economică a Chinei și implicațiile ei externe. Provocări și oportunități pentru Uniunea Europeană și România – Studiu multianual

Coordonator: dr. Sarmiza Pencea

Colectiv de autori: dr. Sarmiza Pencea; dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Andreea Drăgoi;
drd. Ana Cristina Bâlgăr; dr. Alexandru Butiseacă

CUPRINS

Partea a II-a

Reforma structurală a ofertei chineze de bunuri și servicii

Introducere	1
Capitolul 1. O nouă abordare a reechilibrării economice a Chinei:	
Reforma structurală a ofertei	1
1.1. Introducere: punerea în context	1
1.2. Schimbare de paradigmă în politica economică a Chinei	2

1.2.1. Cât de ample sunt problemele Chinei pe partea ofertei și ce motivează schimbarea de paradigmă?	3
1.2.1.1. Excedentul de capacitate productivă	3
1.2.1.2. Stocurile din sectorul imobiliar	5
1.2.1.3. Îndatorarea galopantă și creditele neperformante	6
1.2.2. Care este opțiunea de politică economică a momentului?	8
1.2.3. „Reformă structurală pe partea ofertei” ... cu caracteristici chinezești	11
1.3. Sfidările reformei structurale a ofertei. Șansa Chinei de a le depăși	15
1.3.1. Obstacole potențiale în calea reformelor structurale pe partea ofertei	15
1.3.2. Mai multă piață, sau mai mult stat, în economie?	19
1.3.3. Va ajuta reforma ofertei economia chineză? Opinia unei autorități în materie: profesorul Michael Pettis	20
Bibliografie	24
Capitolul 2. China și natura reformelor întreprinderilor de stat	26
2.1. Introducere	26
2.2. „Ecosistemul” întreprinderilor de stat	27
2.3. „Industriile tinere”: argumente derapate	29
2.4. Subvenționarea, „factor de producție”	30
2.5. Pseudoeficiența cu etos cvasicapitalist	33
2.6. Natura reformelor întreprinderilor de stat – <i>supply side</i> în versiune chineză	34
2.7. Concluzii	37
Bibliografie	39
Capitolul 3. Restructurarea industriei de prelucrare chineze. Made in China 2025	41
3.1. Introducere	41
3.1.1. Câteva date de context	41
3.1.2. Industria de prelucrare chineză – schiță în câteva tușe	44
3.2. „Made in China 2025” – Politica industrială chineză a deceniului 2016-2025	46

3.2.1. „Made in China 2025” – un proiect de restructurare, recalibrare și modernizare a industriei chineze de prelucrare	46
3.2.2. Ce aduce nou „Made in China 2025” comparativ cu strategia precedentă în materia politicii industriale?	50
3.2.3. Sfidări ale demersului de politică industrială asumat prin strategia „Made in China 2025”	51
Bibliografie	54
Capitolul 4. Excedentul de capacitate industrială: un dezechilibru cronicizat cu efecte severe interne și internaționale	55
4.1. Introducere	55
4.1.1. Ce este excedentul de capacitate productivă și de ce este el o problemă?	56
4.1.2. Cauzele apariției și creșterii excedentului de capacități productive în China	58
4.2. Aspecte privind impactul intern și internațional al excedentului de capacități în industria de prelucrare chineză	61
4.2.1. Impactul intern al excedentelor de capacitate	63
4.2.2. Impactul extern al excedentelor de capacitate	65
4.3. Politici publice adresate excedentului de capacitate productivă. Eforturi și rezultate	67
Bibliografie	72
Capitolul 5. Dezvoltarea axată pe inovare, obiectiv-cheie al restructurării ofertei în economia chineză	73
5.1. Introducere: abordări conceptuale și o succintă incursiune istorică	73
5.2. Scurt compendiu al literaturii de specialitate privind importanța dezvoltării bazate pe inovare	76
5.3. Elemente specifice ale creșterii bazate pe inovare în China	78
5.3.1. O abordare predominant descendentă (de tip top-down) a sistemului de inovare	78
5.3.2. Planificare strategică selectivă pentru politica industrială bazată pe inovare	79

5.3.3. Investițiile chineze în CD – repere, tendințe și factorii de influență	81
5.3.4. Resurse umane pentru cercetare și dezvoltare	85
5.3.5. Producția științifică a Chinei și perspectivele acesteia	87
5.3.6. Schimburile economice și cooperarea comercială internațională	90
5.4. Concluzii	95
Bibliografie	96
Capitolul 6. Reforma agriculturii și a mediului rural	98
6.1. Importanța agriculturii și a politicilor de dezvoltare rurală pentru economia chineză. Direcții de reformă	98
6.2. Dezvoltarea sectorului agricol: realizări și provocări	100
6.3. Mărirea exploatațiilor agricole și a randamentelor lor. Modernizarea tehnologică a agriculturii	102
6.4. Reducerea dezechilibrelor dintre zonele urbane și cele rurale	106
6.4.1. Reforma rezidenței (sistemul hukou)	107
6.4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii publice, creșterea nivelului de trai și realizarea egalității de șanse	108
6.5. Concluzii privind impactul intern și extern al reformelor privind agricultura și mediul rural	109
Bibliografie	112
Capitolul 7. Dezvoltare sustenabilă prin expansiunea și reforma sectorului serviciilor	113
7.1. Introducere: Conjunctura postcriză pune China la încercare	113
7.1.1. Ce se așteaptă de la sectorul terțiar	113
7.1.2. Sectorul chinez al serviciilor – câteva date de prezentare	115
7.2. Speranțe și Sfidări. Măsuri strategice și politici pentru dezvoltarea serviciilor în următorii ani	118
7.2.1. Cât de întemeiate sunt speranțele guvernanților în capacitatea sectorului serviciilor de a redresa economia?	118
7.2.2. Sectorul terțiar – expansiune și reformă	121

Bibliografie	123
Concluzii	124

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.17. Reconsiderări ale politicii energetice a Uniunii Europene și implicații pentru România

Coordonatori: Mariana Papatulică; dr. Alina Ligia Dumitrescu

Colectiv de autori: Mariana Papatulică; dr. Paul Calanter; dr. Alina Ligia Dumitrescu;
dr. Petre Prisecaru; dr. Brîndușa Covaci

CUPRINS

Capitolul 1. Necesitatea unei politici energetice comune a Uniunii Europene.

Contradicții și convergențe între ideea de „comunitar” și „național”	1
1.1. Introducere	1
1.2. Cum va funcționa Uniunea Energetică?	5
1.3. Raportul între comunitar și național în proiectul Uniunii Energetice.	
Contradicții între statele membre	6
1.4. Câștigători și perdanți	11

1.5. Stadiul evoluției unor piloni de bază ai Uniunii Energetice a U.E., la un an și jumătate de la lansarea proiectului	13
Bibliografie	25
Capitolul 2. Pași definitorii ai Uniunii Europene în direcția tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon	26
2.1. Cadrul 2030 privind energia și clima	26
2.2. Decarbonizarea economiei în contextul Uniunii Energetice a U.E.	31
2.3. Progrese efectuate de U.E. în domeniul combaterii schimbărilor climatice în cadrul Uniunii Energetice, în 2015-2016	41
Bibliografie	47
Capitolul 3. Obiective primordiale ale politicii energetice comune: competitivitate, securitate și sustenabilitate	50
3.1. Introducere	50
3.2. Competitivitate	51
3.3. Securitatea energetică	52
3.4. Sustenabilitate	54
Concluzii	61
Bibliografie	61
Capitolul 4. Obstacole în calea realizării unei politici energetice comune	63
4.1. Obstacole tehnice și economice	63
4.2. Obstacole politice	69
Bibliografie	70
Capitolul 5. Efectele Brexitului asupra Uniunii Energetice a U.E. și a pieței energiei din Marea Britanie	72
5.1. Brexitul – un prim pas al unei mișcări către „dezintegrarea” U.E.?	72
5.2. Influența posibilă a Brexitului asupra prețurilor internaționale ale țițeiului	74
5.3. Impactul Brexitului asupra pieței energiei din Marea Britanie	75
5.4. Brexitul și impactul asupra pieței interne a energiei din U.E.	77

5.5. Variante posibile de acorduri comerciale și cooperare ale Marii Britanii în domeniul energiei, post-Brexit	82
5.6. Țările din Europa Centrală și de Est „pierd un prieten”!	83
5.7. Investitorii „în voia soartei”	84
5.8. Concluzii	84
Bibliografie	88
Capitolul 6. Politica energetică externă – punctul vulnerabil al Uniunii Energetice a Uniunii Europene	90
6.1. Considerații generale	90
6.2. Securitatea energetică în contextul Strategiei globale a U.E. privind politica externă și de securitate	90
6.3. Strategia U.E. de securitate energetică externă în contextul interdependențelor geopolitice	93
6.4. Criza ruso-ucraineană și blocajul subsecvent al relațiilor dintre U.E. și Rusia	97
6.5. Politica de vecinătate a U.E. Relațiile cu statele din Balcanii de vest, în contextul creșterii concurenței din partea investitorilor din Asia	101
Concluzii	104
Bibliografie	106
Capitolul 7. Încotro se îndreaptă Uniunea Energetică? Puncte slabe și puncte tari ale Uniunii Energetice	108
7.1. Puncte slabe	108
7.2. Avantajele Uniunii Energetice	114
Concluzii	118
Bibliografie	123
Capitolul 8. Puncte de vedere privind fundamentarea poziției României în legătură cu proiectul Uniunii Energetice	124
Bibliografie	137

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. – Cercetări privind fundamentarea regionalizării și a dezvoltării locale în România

Coordonator: acad. Păun Ion Otiman

Autor: acad. Păun Ion Otiman

Colaboratori externi: dr. Adrian Băneș; dr. Andrea Feher; dr. Miroslav Raicov;
dr. Caius Goșa (C.C.D.R.D.R. Timișoara)

CUPRINS

Capitolul 1. Dezvoltarea regională și locală	1
1.1. Politica Uniunii Europene de dezvoltare regională	1
1.2. Împărțirea administrativ-teritorială a României (istoric)	4
1.3. Regionalizarea actuală a României	8
Capitolul 2. Regiuni de dezvoltare	12
2.1. Delimitări conceptuale, tipologice	12
2.2. Clasificarea regiunilor. Tipologia Nomenclatorului Unităților Teritoriale Statistice (NUTS)	14

Capitolul 3. Dezvoltarea rurală	17
3.1. Concepte de dezvoltare rurală	18
3.2. Modelul sectorial: dezvoltarea rurală centrată pe rolul agriculturii	19
3.3. Modelul redistributiv: dezvoltarea rurală ca reducere a diferenței dintre zonele rurale slab dezvoltate și restul economiei	20
3.4. Modelul teritorial: dezvoltarea rurală ca dezvoltare a interrelațiilor din cadrul economiei locale	22
3.5. Dezvoltarea rurală și rolul agriculturii	26
3.6. Dezvoltare rurală și dezvoltare locală	27
3.7. Dezvoltarea rurală și politicile rurale în Europa	29
Capitolul 4. Gradul de dezvoltare al județelor și regiunilor României	32
4.1. Gradul de dezvoltare economică	32
4.2. Gradul de dezvoltare rurală al localităților, județelor și regiunilor României	36
4.2.1. Metodologia de evaluare a gradului de dezvoltare rurală al localităților ...	36
4.2.2. Caracterizarea nivelului de dezvoltare al județelor, regiunilor de dezvoltare și regiunilor istorice ale României	43
4.2.3. Regiunile de dezvoltare ale României	45
Concluzie	59
Bibliografie	60
Anexe	62

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

CUPRINS

Economia fermelor din România dintr-o perspectivă regională

Introducere	3
Metodologie	5
Capitolul 1. Statistica resurselor agricole și a fermelor în profil regional	10
1.1. Suprafața agricolă utilizată – evoluții la nivel regional	11
1.2. Evoluția efectivelor de animale la nivel regional	14
Capitolul 2. Specializarea regiunilor din punct de vedere al producției agricole	18
2.1. Tabloul specializării regionale a producției agricole din România	19
2.2. Evoluția producției agricole pentru primele specializări din fiecare regiune	21

Capitolul 3. Situația economică a fermelor din România în profil regional	33
3.1. Dimensiunea economică a fermelor din România la nivelul regiunilor	34
3.2. Intensitatea producției agricole în profil regional	36
3.3. Specializarea fermelor reflectată în indicatorii de venit	38
3.4. Remunerarea factorilor de producție după mărimea fermelor și regiuni	40
Concluzii	47
Bibliografie	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: dr. Daniela Giurcă

CUPRINS

Dezvoltarea unei clase de mijloc în mediul rural
– între necesitate și realitate –

Rezumat	3
1. Elemente de context	4
2. De ce este nevoie de o clasă de mijloc în mediul rural?	6
3. Cui se adresează acest pachet de politici? 10 cazuri reale	10
4. Stadiul implementării pachetului clasa de mijloc – decembrie 2016	12
4.1. Stadiul implementării PNDR în anul 2016	16
Bibliografie	20

Anexe	21
-------------	----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: Mariana Grodea

CUPRINS

Evaluarea sectorului de creștere al bovinelor din România
în profil regional sub aspectul stabilității producției

Rezumat	3
Cuvinte cheie	3
Material și metodă	3
Stadiul cunoașterii	4
Rezultate și discuții	7
1. Disponibilul de carne și lapte de bovine în profil regional	7
1.1. Oferta internă de lapte și carne de bovine – volatilitatea producției	7

1.2. Disponibilul de furaje în profil teritorial	11
1.3. Bovine – ponderea valorii în profil teritorial	13
1.4. Dimensiunea economică	16
1.5. Producția medie	17
1.6. Colectarea și procesarea laptelui în profil regional	20
Concluzii	26
Bibliografie	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autori: Iuliana Ionel; Corina Sâman

CUPRINS

Stabilitatea producției de carne de porc și a prețurilor în profil regional

Rezumat	5
Material și metodă	5
Stadiul cunoașterii	6
Rezultate și discuții	8
Piața europeană a cărnii de porc	8
Politici privind sănătatea animalelor	10
Piața românească a cărnii de porc	11
Sectorul suinelor va rămâne cel mai important	11

Ofertă internă inefficientă	12
Deficitul a determinat adaptări	12
Nutriția, factor-cheie în determinarea prețului	13
Productivitatea va determina ritmul creșterii	13
Potențialul agricol regional	14
Figura 1: Localizare regiunilor de dezvoltare din România	15
Tabelul 1 : Suprafața agricolă utilizată (ha)	17
Tabelul 2 : Produsul intern brut (PIB) regional din agricultură, silvicultură și pescuit, prețuri curente mil. lei	17
Tabelul 3: Populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit, mil. persoane (2008-2014)	18
Tabelul 4 : Productivitatea muncii în agricultură, silvicultură și pescuit, lei/persoană/an	19
Tabelul 5: Productivitatea muncii în agricultură, silvicultură și pescuit (lei/persoană/an, %)	19
Tabelul 6 : Repartizarea pe regiuni a Investițiilor Străine Directe, la 31 decembrie 2014	20
Tabelul 7: Consumul mediu lunar de produse alimentare pe regiuni de dezvoltare (semestrul 1 2016)	21
Tabelul 8: Consumul mediu anual de produse alimentare pe regiuni de dezvoltare	21
Sectorul cărnii de porc în profil regional	22
Tabelul 9: Ponderea producției de porci din valoarea producției animale %	23
Tabelul 10: Valoarea producției de porci din valoarea totală a producției agricole (%)	24
Figura 2: Efectivul total de porcine, capete (1990-2015)	24
Figura 3: Efectivele totale de porcine la nivel regional, capete (1990-2015)	25
Figura 4: Efectivele de porcine din fermele comerciale și gospodăriile individuale	25
Tabelul 11: Coeficienții de variație ai efectivelor de porci	26

Tabelul 12: Coeficienții de variație ai efectivelor de scroafe de prăsilă, (1990-2014)	27
Mărimea medie a fermelor de porci	27
Tabelul 13: Mărimea medie a fermei de porci – România	28
Tabelul 14: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Nord-Vest	28
Tabelul 15: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Centru	29
Tabelul 16: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Nord-Est	29
Tabelul 17: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Sud-Est	30
Tabelul 18 : Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Sud-Muntenia	30
Tabelul 19: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea București-Ilfov	31
Tabelul 20: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Sud-Vest Oltenia	31
Tabelul 21: Mărimea medie a fermei de porci, regiunea Vest	32
Prețul cărnii de porc	32
Figura 5: Prețurile cărnii de porc în carcasă, lei/Kg	32
Tabelul 22: Prețurile medii de achiziție a carcasei de porc	33
Tabelul 23: Coeficienții de variație ai prețurilor de achiziție a carcasei de porc (2005-2015)	33
Tabelul 24: Coeficient de variație, producția de porcine în greutatea vie (1990-2014)	33
Tabelul 25: Coeficient de variație, greutatea medie de sacrificare (1990-2014)	34
Figura 6: Producția lunară de carne de porc, sacrificată în unități specializate, 2015 (tone)	34
Tabelul 26: Valoarea producției porcine la prețul de bază, mil. euro	35
Figura 7: Evoluția valorii cărnii de porc la prețul de bază al producătorului	35
Comerțul exterior românesc cu carne de porc	35
Figura 8: Ponderea procentuală a cantităților de carne de porc importată pe categorii, în anul 2015	36
Tabelul 27: Comerțul României cu carne de porc în anul 2015	36

Volatilitatea prețurilor la produsele din carne de bovine și porcine	37
Evoluția prețurilor la produsele din carne	37
Figura 9. Prețurile pe plan mondial în termeni reali (2005=100) în perioada 1990-2016	38
Figura 10. Prețurile agricole la produsele din carne în termeni reali (2005=100) (interne și pe plan mondial) în perioada 2006-2016	39
Tabelul 27. Coeficientul de variație	39
Volatilitatea prețurilor agricole	40
Carne de bovine	40
Tabelul 28. Ecuatiile de descriere a volatilității (varianța condiționată)	40
Figura 11. Volatilitatea prețurilor pentru carnea de bovine	41
Carne de porcine	41
Tabelul 29. Ecuatiile de descriere a volatilității (varianta condiționată)	42
Figura 12. Volatilitatea prețurilor pentru carnea de porc	42
Concluzii	43
Bibliografie	49
Harta 1: Efectivele totale de porcine 2014	52
Harta 2: Greutatea în viu a efectivelor de porcine destinate sacrificării din exploatațiile individuale (2014)	53
Harta 3: Greutatea în viu a efectivelor de porcine destinate sacrificării din fermele specializate (2014)	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: Cornelia Alboiu

CUPRINS

Stabilitatea ofertei de legume în profil regional –
aspecte curente și perspective

Rezumat	2
1. Introducere	3
1.1. Obiective	4
1.2. Stadiul cunoașterii	4
1.3. Metodologie	5
2. Analiza indicatorilor privind suprafețele și producția de legume la nivel național	5

2.1. Volatilitatea producției și a randamentelor la legume și pe tipuri de legume la nivel național	7
2.2. Volatilitatea prețurilor la nivel național. Coeficientul de variație al prețurilor.....	8
3. Analiza indicatorilor privind suprafețele și producția de legume la nivel regional	8
3.1. Analiza indicatorilor de volatilitate privind suprafețele și producția de legume cultivate în solarii la nivel regional	12
3.2. Analiza volatilității prețurilor legumelor în profil regional	20
4. Valoarea producției legumicole și a evoluției numărului fermelor legumicole și a suprafețelor cultivate cu legume pe clase de mărime după valoarea produsului standard	23
5. Concluzii	31
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: Mihaela Kruzslিকা

CUPRINS

Determinanții stabilității producției de cereale în profil teritorial

Rezumat	3
1. Introducere	3
2. Stadiul actual al cunoașterii problemei	7
3. Material și metode de cercetare	14
4. Rezultate și discuții	16
Analiza instabilității producției de cereale în profil teritorial prin calculul coeficientului de variație	16
Valoarea producției de cereale	18

Analiza instabilității producției de cereale în profil teritorial prin metoda Cuddy-Della Valle	21
Comparații cu principalii producători de cereale din Uniunea Europeană	26
5. Concluzii	35
Bibliografie	36
Lista tabelelor	38
Tabel 1. Principalii indicatori pentru grâu și porumb la nivel mondial	4
Tabel 2. Date privind evoluția suprafețelor și a producției de cereale în România	4
Tabel 3. Suprafața cultivată și producția la cultura cerealelor, în România și în principalele State Membre ale Uniunii Europene, în anul 2015	5
Tabel 4. Date privind evoluția suprafețelor și a producției de grâu în România	5
Tabel 5. Date privind evoluția suprafețelor și a producției de porumb în România	6
Tabel 6. Suprafața cultivată și producția la cultura grâului, în România și în principalele State Membre ale Uniunii Europene, în anul 2015	6
Tabel 7. Suprafața cultivată și producția la cultura porumbului, în România și în principalele State Membre ale Uniunii Europene, în anul 2015	6
Tabel 8. Valoarea producției de cereale la prețul de bază, milioane euro	19
Tabel 9. Valoarea producției de grâu la prețul de bază, milioane euro	19
Tabel 10. Valoarea producției de porumb la prețul de bază, milioane euro	20
Tabel 11. Valoarea producției de cereale, grâu și porumb la prețul de bază, milioane lei (ron)	20
Tabel 12. Indicii instabilității producției de cereale în România, în profil teritorial, în perioada 2005-2015	24
Tabel 13. Clasamentul instabilității producției de cereale în România, pe județe, în perioada 2005-2015	25
Tabel 14. Producția de cereale în principalele țări producătoare din UE 28	27
Tabel 15. Variațiile indicilor de creștere cu baza în lanț pentru producția de cereale	28
Tabel 16. Variația suprafețelor cultivate cu cereale	29

Tabel 17. Randamentele la hectar pentru cereale boabe	30
Tabel 18. Simulare pentru randamente la hectar pentru cereale	31
Lista graficelor,.....	38
Grafic 1. Variația indicilor de creștere cu baza în lanț pentru producția de cereale	28
Grafic 2. Evoluția productivităților la cereale	30
Grafic 3. Simulare pentru randamente la hectar pentru cereale	32
Grafic 4. Evoluția randamentelor grâului	33
Grafic 5. Simulare pentru instabilitatea randamentelor grâului	33
Grafic 6. Graficul instabilității la producția de porumb	34
Lista figurilor	38
Figura 1. Distribuția coeficientului de variație a randamentelor la producția de grâu, la nivel național	17
Figura 2. Distribuția coeficientului de variație a randamentelor la producția de porumb boabe, la nivel național	18
Figura 3. Distribuția indicelui Cuddy della Valle pentru randamentele la producția de grâu, la nivel național	21
Figura 4. Distribuția indicelui Cuddy della Valle pentru randamentele la producția de porumb boabe, la nivel național	22
Figura 5. Distribuția indicelui Cuddy della Valle pentru producția de grâu, la nivel național	22
Figura 6. Distribuția indicelui Cuddy della Valle pentru producția de porumb, la nivel național	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. – Determinanții stabilității producției agricole în profil teritorial – 7 lucrări

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: Viorica Gavrila

CUPRINS

Stabilitatea producției de fructe în profil teritorial

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii în domeniu	4
3. Material și metoda de cercetare	9
4. Rezultate și discuții	10
4.1. Evoluția sectorului pomicol	10
4.2. Caracteristicile structurale producției de fructe în profil regional	12
4.3. Potențialul productiv al livezilor în profil regional	18

4.4. Stabilitatea producției de fructe în profil regional	19
Regiunea Nord-Vest	20
Regiunea Centru	21
Regiunea Nord-Est	22
Regiunea Sud-Est	23
Regiunea Sud-Muntenia	24
Regiunea București-Ilfov	26
Regiunea Sud-Vest Oltenia	27
Regiunea Vest	28
4.5. Volatilitatea prețului la principalele fructe	29
Concluzii	30
Bibliografie	32

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: dr. Marioara Rusu

CUPRINS

Efectele socioeconomice ale implementării reformei funciare
în România – disparități teritoriale

Rezumat	3
1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii problemei	5
3. Material și metodă	9
4. Rezultate și discuții	10
4.1. Cadrul legislativ privind retrocedarea terenurilor agricole	10
4.2. Modificarea structurilor de proprietate funciară	13

4.3. Disparități teritoriale în structura fermelor din România	16
4.4. Piața funciară – particularități teritoriale	28
4.4.1. Piața de vânzare - cumpărare a terenurilor agricole	28
4.4.2. Piața arendării terenurilor agricole	33
4.5. Limitări ale reformei funciare	36
4.5.1. Fragmentarea terenurilor agricole	36
4.5.2. Transferul incomplet și insecuritatea drepturilor de proprietate	38
4.5.3. Ipotecarea terenurilor agricole și accesul la credite	41
4.5.4. Slaba pregătire profesională a șefilor de exploatații	45
5. Concluzii	49
Bibliografie	51
Anexe	53

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: dr. Monica Mihaela Tudor

CUPRINS

Disparități teritoriale în competitivitatea rurală în România
– factori majori de influență

Rezumat	3
1. Introducere	4
2. Stadiul actual al cunoașterii	6
3. Aspecte metodologice	12
4. Rezultate și discuții	17
4.1. Caracteristici generale ale județelor cu trăsături rurale ale României	18
4.2. Competitivitatea rurală în România în profil teritorial	22

5. Concluzii	26
Referințe	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: dr. Dan-Marius Voicilaș

CUPRINS

Potențial și performanțe investiționale
în regiunile economice de dezvoltare ale României

Rezumat	3
I. Introducere	3
1. Interesul pentru această temă	3
2. Obiective	3
3. Metodologie	4
4. Cercetări anterioare	4
5. Rezultate previzibile	5

II. Investițiile străine directe în România	5
1. Evoluția investițiilor străine directe în perioada de preaderare	5
2. Evoluția investițiilor străine directe în perioada de postaderare	11
III. Polii investiționali în România	17
IV. Eficiența economică a investițiilor străine directe în profil regional	23
1. Indicatorul „Fertilitatea ISD”	23
2. Indicatorul „Coeficientul de eficiență a ISD”	24
3. Indicatorul „Eficiența capitalului”	25
V. Matricea investițională	27
VI. Caracteristicile mediului de afaceri din România	29
VII. Concluzii	32
Bibliografie	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Elena Sima

CUPRINS

Dezvoltarea rurală a spațiului dobrogean prin activități turistice

Rezumat	3
1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii problemei	5
3. Metodologie utilizată	10
4. Rezultate și discuții	14
4.1. Particularitățile potențialului turistic dobrogean	14
4.2. Produsele turistice promovate și dezvoltate în mediul rural dobrogean	19
4.3. Infrastructura turistică din mediul rural dobrogean	25

4.4. Stimularea turismului rural dobrogean prin programe naționale	30
4.5. Trasee turistice rurale dobrogene	33
5. Concluzii	37
Bibliografie	39
Anexe	42

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Mihai Alexandru Chițea

CUPRINS

Competitivitate regională versus competitivitate macroregională.
Studiu de caz: regiunea Nord-Vest, regiunea Centru și macroregiunea 1

Introducere	3
Stadiul cunoașterii problemei	3
Metodologia utilizată	26
Rezultate și discuții	30
Concluzii	42
Bibliografie	43

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Elena Carmen Bucur

CUPRINS

Dezvoltarea rurală în România – resurse și alternative
de valorificare din perspectiva durabilității

1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii	3
3. Material și metodă	5
4. Rezultate și discuții	6
4.1. Stocul de resurse – o abordare din perspectiva dezvoltării durabile a arealelor rurale	7
4.1.1. Considerente privind dimensiunea spațiului rural	7

4.1.2. Stocul de resurse funciare ale spațiului rural românesc – evoluții și decalaje interjudețene	8
4.1.3. Stocul de resurse umane din mediul rural românesc – evoluții și decalaje interjudețene	15
4.1.4. Performanța economică a mediului rural românesc – o analiză comparativă cu statele membre ale Uniunii Europene	25
4.2. Alternative de valorificare a resurselor spațiului rural – strategii și politici din perspectiva dezvoltării rurale integrate	27
5. Concluzii și propuneri	31
6. Bibliografie	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Elisabeta Roșu

CUPRINS

Competitivitate regională și macroregională

1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii problemei	5
3. Material și metodă	11
4. Rezultate și discuții	15
4.1. Competitivitatea la nivelul Regiunii Nord-Est	18
4.2. Competitivitatea la nivelul Regiunii Sud-Est	22
4.3. Competitivitatea la nivelul Macroregiunii 2	26

Concluzii	28
Bibliografie	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – *Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării* – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Sorinel Ionel Bucur

CUPRINS

Dimensiunea economico-socială a spațiului rural din regiunea Sud-Muntenia
– evoluții și disparități intra și interjudețene

I. Introducere	3
II. Stadiul cunoașterii	3
III. Metodologie utilizată	5
IV. Rezultate obținute	6
4.1. Dimensiunea comunităților rurale din perspectivă teritorială și demografică a spațiului rural	6
4.2. Diagnoza economiei comunităților rurale – evoluții și disparități ale indicatorilor economico-sociali	21

4.3. Interdependențe ale sistemelor economico-sociale din comunitățile rurale – volatilitate versus stabilitate	31
V. Concluzii	35
VI. Bibliografie	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.5. – Dezvoltarea rurală în România: obstacole în calea schimbării – 9 lucrări

Coordonator: dr. Marioara Rusu

Autor: Lorena Chițea

CUPRINS

Model teoretic de analiză a gospodăriei rurale românești
din punct de vedere socioeconomic

Introducere	4
Stadiul cunoașterii	7
Material și metodă	19
Rezultate	20
Concluzii	32
Bibliografie	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațiile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilăscu

Autor: Mirela-Adriana Rusali

CUPRINS

*Evaluări și analize privind dimensiunea și tendințele de creștere
ale sectorului de prelucrare a produselor agroalimentare din România*

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cunoștințelor în domeniu	4
3. Materiale și metode de cercetare	6
4. Rezultate și discuții	7
4.1. Performanța sectorului industriei alimentare a României	7
4.2. Balanța comerțului exterior agroalimentar, după gradul de prelucrare	13

4.3. Analiza structurală a sectorului industriei agroalimentare	14
4.3.1. Analiza sectorială a industriei alimentare	21
4.3.2. Analiza după clasa de mărimea întreprinderilor	27
4.3.3. Investigații la nivel teritorial	28
4.4. Studiu asupra proiecției producției industriale agroalimentare	31
5. Concluzii	33
6. Bibliografie	34
Anexa 1	35

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă

Autor: Camelia Toma

CUPRINS

*Decalaje regionale și naționale ale Planului de Dezvoltare Rurală 2007-2013
în România și Uniunea Europeană*

Rezumat	3
1. Introducere	5
2. Material și metodă	7
2.1. Noua tipologie urban-rural a regiunilor statistico-administrative ale UE-28	7
2.2. Noua definire a regiunilor rurale în Uniunea Europeană	9
2.3. Definirea spațiului rural în România	18

3. Rezultate și discuții	20
3.1. Implementarea Planului de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în Uniunea Europeană	21
3.1.1. Reguli, instituții de monitorizare și plată, structura pe obiective, axe și măsuri	21
3.1.2. Evoluția planificării și realizării cheltuielilor publice pe axe și măsuri în perioada 2007-2015	24
3.1.3. Analiza cheltuielilor publice programate și realizate din FEADR, în perioada 2007-2015	28
3.3. Implementarea Planului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în România	44
3.3.1. Analiza implementării PNDR 2007-2013 pe axe și obiective	44
3.3.2. Analiza implementării regionale a PNDR 2007-2013	52
Concluzii	60
Bibliografie	62
Lista tabelelor	64
Tabelul 2.1. Pragurile demografice stabilite pentru delimitarea nivelurilor NUTS-număr	6
Tabelul 2.2. Numărul de regiuni statistice și administrative, valabile de la 1 ianuarie 2015, grupate pe niveluri NUTS	7
Tabelul 2.3. Ponderea populației și a teritoriului în Unitățile Administrative Locale (LAU 2), după metodologia OECD și după noua tipologie urban-rural	11
Tabelul 2.4. Ponderea populației în NUTS 3 după tipologia OECD și după noua tipologie urban-rural	12
Tabelul 2.5. Ponderea suprafeței în NUTS 3 după tipologia OECD și după noua tipologie urban-rural	14
Tabelul 2.6. Distribuția ponderată a populației și a suprafețelor pe regiuni de dezvoltare de nivel NUTS 2 ale României și departajarea după noua tipologie urban-rural în 2010	16

Tabelul 2.7. Distribuția unităților teritorial-administrative (LAU 2) și a populației rurale pe regiuni de dezvoltare ale României	18
Tabelul 3.1. Obiectivele și măsurile Axei I din Planul de Dezvoltare Rurală a U.E. pentru perioada de programare 2007-2013	20
Tabelul 3.2. Obiectivele și măsurile Axei II din Planul de Dezvoltare Rurală a U.E. pentru perioada de programare 2007-2013	22
Tabelul 3.3. Obiectivele și măsurile Axei III din Planul de Dezvoltare Rurală a U.E. pentru perioada de programare 2007-2013	23
Tabelul 3.4. Obiectivele și măsurile Axei IV din Planul de Dezvoltare Rurală a U.E. pentru perioada de programare 2007-2013	24
Tabelul 3.5. Cheltuielile FEADR (UE-27) declarate în aug. 2013 și 2015 comparativ cu planurile financiare 2007-2013, grupate pe axe	28
Tabelul 3.6. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 1. Îmbunătățirea competențelor manageriale ale fermierilor și personalului din agricultură, industrie agro-alimentară și silvicultură și a altor activități din mediul rural	29
Tabelul 3.7. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 2. Îmbunătățirea competitivității fermelor comerciale și de subzistență și a infrastructurii agricole și forestiere	31
Tabelul 3.8. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 3. Restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere	33
Tabelul 3.9. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 4. Perenitatea utilizării terenurilor agricole din zonele defavorizate și Obiectivul 5. Conservarea și îmbunătățirea stării resurselor naturale și a habitatelor	35
Tabelul 3.10. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 6. Promovarea managementului durabil al terenurilor forestiere	37
Tabelul 3.11. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 7. Menținerea și dezvoltarea activităților economice (micro-întreprinderi și turism rural) pentru creșterea numărului locurilor de muncă și Obiectivul 8. Creșterea atractivității zonelor rurale prin renovarea satelor și încurajarea activităților turistice și de agrement	39

Tabelul 3.12. Cheltuielile de finanțare ale Măsurilor din FEADR, PDR 2007-2013, UE-27 pentru Obiectivul 9. Participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare rurală și încurajarea activităților inovative, Obiectivul 10. Încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării și Obiectivul 11. Stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare rurală GAL	41
Tabelul 3.13. Nivelul alocării financiare publice comparativ cu necesarul solicitat prin PNDR 2007-2013	44
Tabelul 3.14. Gradul de realizare financiară al PNDR 2007-2013, structurat pe obiectivele axelor din program	47
Tabelul 3.15. Situația proiectelor din PNDR 2007-2013 transferate pentru plată prin procedura de tranziție în PNDR 2014-2020	51
Tabelul 3.16. Distribuția regională a nivelului mediu a ratei de finanțare a măsurilor din PNDR 2007-2013 la 31.12.2015	57
Tabelul 3.17. Gruparea județelor după nivelul ratei de finanțare a măsurilor monitorizate de APDRP/AFIR din PNDR 2007-2013, la 31.12.2015	58
Lista figurilor	66
Figura 2.1. Evoluția distribuției populației și a suprafețelor regionale NUTS 3 în U.E. și România conform tipologiei OECD și a noii tipologii urban-rural (1996-2010)	15
Figura 3.1. Structura instituțională pentru dezvoltarea sistemului național de implementare al FEADR în România	25
Figura 3.2. Situația rectificării bugetare a FEADR în perioada feb.2007-sept.2015	26
Figura 3.3. Rectificarea programărilor bugetare ale FEADR în perioada feb.2007-sept.2015, grupată pe măsuri	27
Figura 3.4. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 1	30
Figura 3.5. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 1	30
Figura 3.6. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 2	32
Figura 3.7. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 2	32

Figura 3.8. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 3	34
Figura 3.9. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 3	34
Figura. 3.10. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 4 și 5	36
Figura 3.11. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 4 și 5	36
Figura 3.12. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 6 ...	38
Figura 3.13. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 6	38
Figura 3.14. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 7 și 8 ...	40
Figura 3.15. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 7 și 8	40
Figura 3.16. Rectificarea bugetară totală a PDR 2007-2013 a măsurilor din Obiectivul 9,10 și 11	42
Figura 3.17. Cheltuielile publice din FEADR la T 3 2015, comparativ cu sumele programate în varianta finală, repartizate pe măsurile Obiectivului 9, 10 și 11 ...	42
Figura 3.18. Rata de execuție/absorbție a programelor de dezvoltare rurală 2007-2013 pe stat membru (% din plățile FEADR, inclusiv cererile de plată din T4 2015, comparative cu alocarea 2007-2013)	43
Figura 3.19. Media statistică a sumelor programate în Varianta 1 a Planului de Dezvoltare Rurală 2007-2013 în statele membre UE-27, raportate pe fermă, pe UAM și pe ha SAU	43
Figura 3.20. Valoarea finanțărilor programate (alocate) și a cheltuielilor publice realizate (plăților efectuate) până la 31.12.2015 prin PNDR 2007-2013, structurate pe axe și pe unitățile de management, verificare și plată	46
Figura 3.21. Distribuția regională a proiectelor și valoarea contractată prin APDRP/AFIR din PNDR 2007-2013, rămase în sistem la 31.12.2015	52
Figura 3.22. Distribuția regională a sumelor contractate (mil. Euro) pe măsurile Obiectivului 2: Îmbunătățirea competitivității fermelor comerciale și de subzistență și a infrastructurii agricole și forestiere	53

Figura 3.23. Distribuția regională a sumelor contractate (mil. Euro) pe măsurile Obiectivului 3: Restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere	53
Figura 3.24. Distribuția regională a sumelor contractate (mil. Euro) pe măsurile Obiectivelor 7 și 8: Înființarea și dezvoltarea microîntreprinderilor, a activităților turistice, renovarea satelor și a serviciilor de bază pentru populația rurală	54
Figura 3.25. Distribuția regională a sumelor contractate (mil. Euro) pe măsurile Obiectivului 9: Participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare rurală și încurajarea activităților inovative	55
Figura 3.26. Rata de execuție financiară a măsurilor din Axele I, III și IV ale PNDR 2007-2013 la 31.12.2015, grupată pe regiuni de dezvoltare	56
Figura 3.27. Ponderea sumelor investite de către tinerii fermieri raportat la valoarea sprijinului public obținut din PNDR 2007-2013, la 31.12.2015, grupate pe regiuni și județe	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațiile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă

Autor: dr. Crina Turtoi

CUPRINS

Structurile de producție ale exploatațiilor agricole
din România – disparități regionale

Rezumat	3
1. Introducere	5
2. Stadiul cercetării în domeniu	6
3. Material și metode de cercetare	7
4. Rezultate și discuții	10
4.1. Evoluția structurilor de producție la nivel național, în perioada 2005-2013	10

4.1.1. Dinamica exploatațiilor agricole	14
4.1.2. Dinamica Suprafeței Agricole Utilizate (SAU)	16
4.1.3. Dinamica exploatațiilor agricole cu animale	17
4.1.4. Dinamica efectivelor de animale (UVM)	19
4.1.5. Dinamica resurselor de muncă din exploatație (UAM)	20
4.1.6. Dinamica Producției Standard (PS)	21
4.2. Evoluția structurilor agricole de producție în profil regional	23
a) Regiunea Nord-Vest	23
b) Regiunea Centru	24
c) Regiunea Nord-Est	26
d) Regiunea Sud-Est	28
e) Regiunea Sud Muntenia	30
f) Regiunea București-Ilfov	32
g) Regiunea Sud-Vest Oltenia	33
h) Regiunea Vest	35
5. Concluzii	38
Bibliografie	39
Anexe	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă

Autor: Nicole Livia Petculescu (Atudosiei)

CUPRINS

Siguranța alimentară din România în context european

Rezumat	3
1. Introducere	5
2. Stadiul cercetării în domeniu	6
2.1. Aspecte legislative specifice temei studiate	6
2.2. Aspecte legate de biologia alimentelor	7
2.3. Aspecte legate de siguranța alimentelor - Inocuitatea produselor alimentare - Autenticitatea și trasabilitatea alimentelor	8

3. Material și metode de cercetare	12
3.1. Analiza riscului alimentar (Risk Assesment)	12
3.2. Managementul riscului alimentar (Risk Management)	18
3.3. Elementele de siguranță a alimentelor la nivel național	19
3.4. Interdependența dintre managementul riscului, comunicarea și evaluarea riscului	20
4. Rezultate și discuții	24
4.1. Contextul general legislativ	24
4.2. Autorități de monitorizare și control la nivel european și național	25
4.3. Probleme și necesități identificate în sistemul național de siguranță alimentară	27
5. Concluzii	29
Bibliografie	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațiile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilăscu

Colectiv de autori: Cristian Kevorchian, Camelia Gavrilăscu, Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

Estimatori Bayes pentru modele HMM (Hidden Markov Model)
nesupervizate aplicate la evaluarea riscului de producție în fermele vegetale

Rezumat	1
1. Introducere	3
2. Material și metodă	7
2.1. Lanțuri Markov	7
2.2. Arhitectura Rețelelor Bayes	7
2.3. Arhitectura Rețelelor Bayes Dinamice	8

2.4. Arhitectura modelelor Markov cu stări ascunse	9
2.5. Modele Markov ascunse Bayesiene	12
2.6. Estimarea probabilităților condiționate și cuantificarea riscului	13
3. Rezultate și discuții	15
3.1. Aplicație	17
3.2. Utilizarea limbajului R pentru implementarea modelului	18
4. Concluzii	25
5. Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării
și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. – Competitivitate și dezvoltare durabilă în exploatațiile agricole din România –
decalaje regionale – 6 lucrări*

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă

Autor: Corina Dinculescu

CUPRINS

Resursele de muncă din spațiul rural - disparități teritoriale

Rezumat	4
1. Introducere	6
2. Stadiul cunoașterii problemei	7
3. Material și metodă	8
4. Rezultate și discuții	10
4.1. Analiza resurselor rurale de muncă	11
4.2. Analiza ocupării populației rurale	16

4.3. Ierarhizarea județelor	26
4.4. Resursele de muncă din mediul rural, după nivelul de instruire	36
4.5. Calitatea resurselor de muncă	39
5. Concluzii	56
5.1. Considerații generale	56
5.2. Constrângeri întâlnite	56
5.3. Sumar concluzii	57
6. Bibliografie	58
7. Lista tabelelor	59
Tabelul 1. Ierarhizarea județelor prin prisma ocupării rurale, după metoda rangurilor, 2011	29
Tabelul 2. Ierarhizarea județelor prin prisma ocupării rurale, după metoda rangurilor reale, 2011	33
Tabelul 3. Compararea rezultatelor privind ierarhizarea județelor, 2011	35
Tabelul 4. Ierarhizarea județelor după indicele de educație al resurselor rurale de muncă, 2011	42
Tabelul 5. Ierarhizarea județelor din perspectiva influenței instruirii asupra ocupării rurale, 2011	44
Tabelul 6. Indicatori ai locuirii, pe județe, 2011	50
Tabelul 7. Ierarhizarea județelor după indicele de confort al locuirii populației rurale, 2011	51
Tabelul 8. Indicatori ai calității resurselor de muncă, pe județe, 2011	53
Tabelul 9. Ierarhizarea județelor după calitatea resurselor rurale de muncă, 2011	54
Lista hărților tematice	59
Figura 1. Ponderea resurselor rurale de muncă în total populație, 2011	12
Figura 2. Ponderea resurselor masculine rurale de muncă în total populație, 2011	12
Figura 3. Structura pe componente a resurselor de muncă rurale, pe județe, 2011	15
Figura 4. Rata de ocupare a resurselor rurale de muncă, 2011	18

Figura 5. Rata de ocupare a resurselor de muncă din mediul rural, pe sexe și județe, 2011	20
Figura 6. Rata de ocupare a populației rurale, 2011	21
Figura 7. Rata de ocupare a populației rurale, pe sexe și județe, 2011	22
Figura 8. Indicele de substituire a forței de muncă, 2011	25
Figura 9. Indicele de substituire a forței de muncă rurale, pe județe, 2011	25
Figura 10. Rata de substituire a forței de muncă, pe sexe, 2011	26
Figura 11. Ocuparea rurală, prin metoda rangurilor, 2011	28
Figura 12. Ocuparea rurală, prin metoda rangurilor reale, 2011	34
Figura 13. Structura resurselor de muncă rurale, după nivelul de instruire, 2011	36
Figura 14. Structura resurselor de muncă rurale, după nivelul de instruire, pe județe, 2011	38
Figura 15. Indicele educației resurselor rurale de muncă, 2011	43
Figura 16. Indicele de confort al locuirii populației rurale, 2011	49
Figura 17. Calitatea resurselor rurale de muncă, 2011	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.15. – Reforme agrare în România 1918-2018 – 2 lucrări

Coordonatori: dr. Violeta Florian, dr. Monica Mihaela Tudor

Autor: dr. Violeta Florian

CUPRINS

Reforme agrare – paradigme ale modernizării rurale

Rezumat	1
Introducere	2
Stadiul cunoașterii	3
1. Caracteristici structurale de tip rural/agrar	3
2. Factori/fenomene cauzale	5
3. Tipologii/clasificări de reforme agrare	5
Metode folosite	6

Rezultate obținute	6
A. Reforme agrare și caracteristici structurale	6
B. Studii de caz – implicațiile sociologice ale reformei agrare (1991)	17
Concluzii parțiale	27
Bibliografie	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.15. – Reforme agrare în România 1918-2018 – 2 lucrări

Coordonatori: dr. Violeta Florian, dr. Monica Mihaela Tudor

Autor: dr. Monica Mihaela Tudor

CUPRINS

Contribuția reformelor agrare la starea economico-socială a
spațiului rural românesc în ultima sută de ani

Rezumat	3
1. Reformele agrare în România – premise introductive	4
2. Dimensiuni ale reformelor agrare	6
2.1. Determinante sociale	6
2.2. Raporturi de proprietate și exploatare funciară	7
2.3. Structuri asociative	15

2.4. Dimensiunea proprietății	18
2.5. Elemente de eficiență a activității agriculturii	23
3. Elemente de continuitate și discontinuitate ale reformelor agrare	25
3.1. Elemente de continuitate în reformele agrare	26
3.2. Elemente de discontinuitate în reformele agrare în România	28
4. Câteva concluzii	29
În loc de încheiere	37
Referințe	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.16. – Exploatația agricolă în spațiul românesc în secolul XX

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilăscu (IEA); dr. hab. Alexandru Stratan, Institutul
Național de Cercetări Economice Chișinău

Colectiv de autori: dr. Camelia Gavrilăscu; Alexandru Stratan; Dumitru Parmacli

CUPRINS

Fondul funciar – o analiză a utilizării în spațiul românesc

Rezumat	2
1. Introducere	4
2. Material și metode	6
3. Rezultate și discuții	7
3.1. Pământul – principalul mijloc de producție în agricultură și silvicultură	7
3.2. Pământul – principala resursă naturală pentru agricultură	10
3.3. Structura fondului funciar în R. Moldova și România	15

3.4. Riscuri naturale în agricultură	23
3.5. Analiza structurii actuale a terenurilor cu destinație agricolă	34
4. Concluzii	41
Bibliografie	43
Lista tabelelor	44
Tabelul 1 – Structura fondului funciar în țările Uniunii Europene, R. Moldova și Ucraina (2014)	15
Tabelul 2 – Suprafața terenurilor agricole în Republica Moldova în anii 1940-2014 (mii ha)	17
Tabelul 3 – Modul de folosință al terenurilor agricole în România (1990-2014) (mii ha)	18
Tabelul 4 – Structura fondului funciar al Republicii Moldova în anii 1990 și 2014	20
Tabelul 5 – Evoluția volumelor de soluri erodate în R. Moldova în 1965 - 2007	21
Tabelul 6 – Conținutul de humus și azot în solurile R. Moldova în anii 1897 - 2005	22
Tabelul 7 – Frecvența anilor cu diferite volume de precipitații medii anuale în Republica Moldova în anii 1853 - 2007	25
Tabelul 8 – Suprafața terenurilor agricole afectate de diverși factori limitativi ai capacității productive în România	26
Tabelul 9 – Cantitățile medii de îngrășăminte chimice (N, P ₂ O ₅ și K ₂ O) utilizate în U.E. (kg/ha)	28
Tabelul 10 – Terenurile agricole în Republica Moldova pe tipuri de utilizare și forme de proprietate (la 01.01.2015)	34
Tabelul 11 – Suprafața însămânțată cu culturi agricole în Republica Moldova	35
Tabelul 12 – Structura suprafeței cultivate cu principalele culturi în România	36
Tabelul 13 – Suprafețele însămânțate cu culturi agricole în Republica Moldova pe categorii de gospodării (2014)	38
Tabelul 14 – Evoluția suprafeței agricole utilizate medii a exploatațiilor din țările Uniunii Europene	39
Lista figurilor	44
Figura 1 – Evoluția consumului de îngrășăminte chimice și naturale în România	30

Figura 2 – Repartizarea terenurilor agricole ale României pe categorii de folosință și, în cadrul acestora, pe clase de pretabilitate (2003)	32
Figura 3 – Repartizarea terenurilor din România pe clase de bonitare	32
Figura 4 – Numărul de exploatații în țările Uniunii Europene (2013)	39

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.2. – România socială 1918-2018

Coordonatori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir m.c. A.R.; dr. Iulian Stănescu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir m.c. A.R.; dr. Monica Șerban; dr. Iulian Stănescu; dr. Cosmin Briciu; dr. Mihnea Preotesei; dr. Codrin Scutaru; drd. Mihai Dumitru; dr. Livia Ștefănescu; dr. Ștefan Ștefănescu (cercetător asociat); drd. Ionuț Anghel

CUPRINS

România socială 1918-2018. Studii privind dezvoltarea socială

România socială	5
Sunt românii fericiți sau nefericiți? Un exercițiu de analiză statistică	5
Cât de bun este învățământul universitar românesc ? Evident, foarte bun, dar mai e de făcut pe ici și pe colo	8
Românul, și sărac și vinovat	9

Paradigma subdezvoltării României: un Marxism fără comunism. Elemente pentru o teorie a tranziției românești	12
Comunitate sau individ: perspective teoretico-metodologice alternative în cercetarea calității vieții	15
În loc de încheiere	18
Bibliografie	19
Condițiile de locuit și politici de locuire în România contemporană - aspecte tradiționale și moderne	20
Importanța unei locuințe accesibile și adecvate	20
România în context european	21
Date și considerații generale privind locuințele și condițiile de locuit	23
Supra-aglomerare	24
Costurile asociate cu locuința	25
Accesul tinerilor la o locuință	26
Calitatea condițiilor de locuit	26
Zone de sărăcie extremă compacte teritorial	27
Fenomenul persoanelor fără adăpost	29
Despre câți? unde? și când? în migrația românilor în ultimii 50 de ani	33
Despre datele utilizate și date în migrația internațională	34
Românii din străinătate astăzi	36
Despre răspândire geografică	42
Migrația românilor – evoluții în timp	44
Migrația românilor prin comparație	46
Discuții	49
Anexa 1.	49
Bibliografie	51
Politici guvernamentale anti-sărăcie în perioada 2000-2018	52
Utilizarea indicatorilor subiectivi la analizarea proceselor sociale și economice	55

Câteva aspecte privind evaluarea fenomenelor sociale și economice	55
Indici pentru date de tip ordinal	56
Percepția asistenței medicale de către români în perioada 1990-2010	57
Starea de sănătate a românilor în context european	62
Concluzii finale	70
Bibliografie	70
Applying Onicescu informational energy and Shannon entropy to measure nominal variables	71
Measuring nominal data	71
Onicescu and Shannon indices	73
Concentration measures	74
Diversity coefficients	76
Final remarks	80
Bibliography	81
Industrializare/dezindustrializare – efecte asupra sistemului educațional și asupra beneficiarilor acestuia din perspectiva relației cu piața muncii	83
Introducere	83
Cadrul teoretic și conceptual	84
Surse de date	85
Tinerii, ca grup vulnerabil	86
Interacțiunea tinerilor cu piața muncii	88
Concluzii	98
Bibliografie	99
Setul de indicatori economici și sociali România 1990-2015	101
Introducere	101
Structura setului de date	101
Surse date	117

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

*6.13.1. – Gospodăriile populației din România în ultimii 25 de ani – caracteristici
dominante și tendințe*

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: Mariana Stanciu; Adina Mihăilescu; Cristina Humă

CUPRINS

I. Gospodăriile populației din România – tendințe sociale în ultimii 25 de ani	5
Introducere – obiective, metodologie, date utilizate și precizări conceptuale	5
1. Populația și gospodăriile din U.E. România a șaptea țară europeană ca număr al populației	13
1.1. Populația europeană crește preponderent pe seama migrației	13
1.2. Aspirația spre autonomie economică și independență personală – impact major asupra structurii gospodăriilor	17
1.3. Migrația spre spațiul U.E. România a 8-a țară de imigrație	19
1.4. Elemente esențiale de dinamică și identitate culturală a gospodăriilor românești	21

II. Dinamica demografică, socio ocupațională și modul de locuire	26
1. Familia – nucleu de bază în structurarea gospodăriilor. Tendințe în viața de familie din spațiul european	26
1.1. Modernizarea vieții de cuplu familial	26
1.2. Creșterea numărului de nașteri în afara căsătoriei	30
1.3. Necesitatea unor noi politici sociale	32
2. Caracteristici demografice ale familiilor din România	34
2.1. Căsătoria și rata nupțialității	34
2.2. Starea civilă legală	38
2.3. Natalitatea	39
2.4. Divorțialitatea	40
2.5. Particularități naționale	40
3. Modul de locuire al familiei – România în context European	43
3.1. Evoluții în domeniul locuințelor familiale	43
3.2. Calitatea locuirii	45
3.3. Costurile locuirii	48
Anexa nr. 1	49
III. Standardul de viață al populației din România	55
1. Indicatori economici și sociali de mare impact. România, cel mai scăzut grad de multiplicare a PIB-ului în intervalul 1989-2016. Decalaje regionale	55
2. Politica veniturilor din România în perioada 1990-2016	66
2.1. Evaluarea veniturilor populației din România	66
2.2. Veniturile în ultimii 25 de ani, în gospodăriile din România	72
2.2.1. Venitul minim garantat	72
2.2.2. Coșul minim de consum calculat prin metoda normativă în ICCV	74
2.2.3. Ajutorul social pentru încălzirea locuinței pe timp de iarnă acordat populației cu venituri mici din România	76
2.2.4. Salariul minim pe economie	78

2.2.5. Gradul de acoperire cu salariul minim a valorii coșului minim de consum decent. România comparativ cu țările europene	79
2.2.6. Alocațiile pentru copii	83
2.2.7. Salariul mediu pe economie	84
2.2.8. Concluzii	86
3. Starea economică a gospodăriilor populației	94
4. Perspective ale suportului economic și social pentru vârstnicii din România	99
4.1. Vârstnicii din România – 16,5% din total populație (2014)	99
4.2. Sistemul public de pensii – suport economic de bază pentru pensionari	100
4.3. Starea socială a populației vârstnice din România	105
4.4. Probleme ale sistemului public de pensii	112
4.5. Concluzii	115
Anexa nr. 1. Dinamica veniturilor populației din România	117
1. Dinamica salariului mediu net real la nivelul economiei naționale - octombrie 1989 – aprilie 2016 (1989=100%)	117
2. Dinamica salariului minim net real - octombrie 1989 – mai 2016 (1989=100%)	118
3. Dinamica alocației reale pentru primul copil în perioada octombrie 1989 – mai 2016 (1989=100%)	118
4. Dinamica alocației reale pentru al doilea copil în perioada octombrie 1989 - mai 2016 (1989=100%)	119
5. Pensia medie reală de asigurări sociale de stat în perioada octombrie 1989-2015 (octombrie 1989=100%)	120
6. Pensia medie reală de asigurări sociale de stat din agricultură octombrie 1990-2015 (octombrie 1990=100%)	121
7. Pensia minimă de stat se acordă din 2010 – 2016	122
8. Venitul minim garantat după numărul de persoane 2004	122
9. Alocația de susținere a familiei LEGEA 61/1993 republicată în 2012	122
10. Veniturile populației pe surse de venit în perioada 1995-2014	122
Anexa nr. 2. Coșul minim de consum calculat în ICCV	124

1. Dinamica valorii coșului minim de consum pentru mediul urban	124
2. Dinamica valorii coșului minim de consum pentru mediul rural	126
IV. Consecințe și riscuri asupra calității vieții asociate schimbărilor climatice	128
1. Introducere	128
2. Consecințe socioeconomice ale schimbărilor climatice la nivel global	130
3. Consecințe socioeconomice ale schimbărilor climatice în România	135
4. Concluzii	144
Bibliografie	145

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

*6.13.2. – Necesitatea unor politici integrate pentru familie – cerințe pentru o nouă lege
centrată pe familie*

Coordonator: dr. Elena Zamfir

Colectiv de autori: dr. Elena Zamfir; dr. Mariana Stanciu; dr. Adina Mihăilescu;
dr. Daniel Arpinte; dr. Sebastian Fitzek; dr. Georgiana Bonea

CUPRINS

Politici integrate pentru familie din perspectiva unei NOI LEGI a Familiei

I. Perspective de schimbare în calitatea vieții de familie prin apariția unei noi Legi a Familiei	4
1.1. Argumente pentru o lege a familiei: necesitatea unor politici integrate pentru familie și copil	4
1.1.1. Scurte precizări introductive: Evaluarea stării sistemului de asistență socială	4
1.1.2. Factorii de risc pentru familie și copil	5
1.1.3. Punctele critice/slabe ale sistemului	6

1.1.4. Soluții posibile pentru familie	7
1.1.5. Avantaje pentru servicii de asistență și protecție socială din perspectiva unei Legi a Familiei	11
1.1.6. Funcțiile serviciilor de asistență socială centrate pe familie în politicile de suport	12
1.1.7. Servicii de suport pentru eliminarea/reducerea violenței domestice	14
Bibliografie	15
1.2. Caracteristici ale structurilor familiale din România – demografie, condiții de locuire	16
1.2.1. Precizări conceptuale	16
1.2.2. Tendințe în viața de familie din spațiul european	20
1.2.3. Caracteristici demografice ale familiilor din România	27
1.2.4. Modul de locuire – România în context european	36
Bibliografie	43
II. Motivație și argumente de eficientizare a resurselor financiare pentru soluționarea problemelor familiei și copilului	49
2.1. Cauze și soluții pentru criza profesiei de asistent social. Profesionalizarea la nivelul serviciilor de asistență socială pentru familii și copii	49
2.1.1. Factori ai subdezvoltării serviciilor locale de asistență socială	53
2.1.2. Serviciile de asistență socială comunitară	55
2.1.3. Costul lipsei serviciilor de asistență socială la nivel local	69
2.1.4. Perspective ale dezvoltării sistemului de asistență socială	70
Bibliografie	75
2.2. Costurile sociale suportate de familiile cu copii din România	77
2.2.1. Sărăcia la segmentul familiilor cu mulți copii din România	77
2.2.2. Metodologia de calcul al coșului de consum pentru o familie aflată în risc de sărăcie și excluziune socială	79
2.2.2.1. Coșul minim de consum calculat prin metoda normativă în ICCV ...	81

2.2.2.2. Model de calcul al coșului de consum pentru o familie intergenerațională aflată în risc de sărăcie	82
2.3. Excluziunea socială – risc de extindere la grupuri cât mai largi de populație din România	86
2.3.1. Ajutorul social pentru încălzirea locuinței pe timp de iarnă acordat populației cu venituri mici din România; legislație și practică socială	88
2.3.2. Venitul minim garantat	89
2.3.3. Salariu minim pe economie	91
2.3.4. Alocațiile pentru copii	95
2.4. Concluzii și surse de date ce atestă această stare a sărăciei în cazul familiilor cu copii din România	96
Bibliografie	103
III. Calitatea vieții de familie ca preocupare a politicilor sociale integrate	104
3.1. Politicile sociale integrate pentru familie ca preocupare constantă a Strategiei Europene 2020	105
3.1.1. Introducere în tema și metodologia cercetării	105
3.1.2. Evoluția contextului demografic și social al familiilor din România	106
3.1.2.1. Evoluția gospodăriilor din România în comparație cu celelalte țări din Uniunea Europeană	109
3.1.2.2. Evoluția familiilor monoparentale în România și în celelalte țări din Uniunea Europeană	112
3.1.2.3. Evoluția familiilor cu ambii părinți, având cel puțin un copil, în România și în celelalte țări din Uniunea Europeană	114
3.1.3. Analfabetismul, abandonul școlar și divorțul, un triumphi al problemelor sociale în România actuală	116
Concluzii	128
Bibliografie	129
IV. Preocupări în politicile sociale de gen pentru creșterea calității vieții profesionale și a celei private, de familie	130

4.1. Scurtă introducere în cadrul vast al politicilor sociale românești pentru prevenirea și combaterea violenței asupra femeii în familie	130
Introducere	130
Abordări teoretice privind agresivitatea și „teoria ciclicității violenței”	132
Analize statistice relevante	136
Concluzii, reflecții personale și soluții propuse	142
Bibliografie	145
4.2. Subreprezentarea femeii la decizii politice de vârf în România postdecembristă: cauze, condiții și consecințe	149
Participarea femeii la decizia politică	150
Precizări metodologice	151
Cadru juridic și administrativ - instituțional centrat pe egalitate de gen	151
Cauze ale subreprezentării femeii în posturi politice decizionale	157
De la propaganda/ideologia feministă la politici de gen	159
Concluzii	161
Bibliografie	161

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.3. – Politici de incluziune socială

Coordonator: dr. Sorin Cace

Colectiv de autori: dr. Iulian Stănescu; dr. Simona Stănescu; dr. Cristina Tomescu; dr. Alexandra Gheondea Eladi; dr. Eugen Glăvan; dr. Flavius Mihalache; dr. Adriana Neguț; dr. Alin Casapu; Luminița Ionescu

CUPRINS

I. Grupurile vulnerabile în documentele programatice pentru perioada 2014-2020	4
1. Introducere	4
2. Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei SNISRS	5
3. Strategia Națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități”	7
4. Strategia Națională privind Ocuparea Forței de Muncă SNOFM	9
5. Strategia Națională privind Prevenirea și Combaterea Fenomenului Violenței în Familie SNPCFVF	10
6. Strategia Națională privind Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului SNPPDC	11

7. Strategia Națională împotriva Traficului de Persoane SNTP	13
8. Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome SGRICRM	14
9. Strategia Națională de Sănătate SNS	16
10. Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă SNIA	19
11. Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii SNRPTS	21
12. Concluzii	22
13. Resurse bibliografice	25
II. Politici sociale privind finanțarea în sistemul de sănătate din România în vederea creșterii incluziunii sociale	27
1. Introducere. Provocări actuale ale politicilor de sănătate	27
2. Cheltuielile publice cu sănătatea în România	30
3. Creșterea nivelului de finanțare în sănătate	32
4. Cunoașterea costurilor din sistem. Folosirea mai eficientă a resurselor	35
5. Concluzii	39
6. Bibliografie	40
III. Considerații privind dezvoltarea socioeconomică a mediului rural	42
1. Introducere	42
2. Aspecte teoretice privind bazele dezvoltării socioeconomice a zonelor rurale	42
3. Coordonate ale dezvoltării rurale în Europa Centrală și de Est	49
4. Spre o strategie de dezvoltare a zonelor rurale din România	51
5. Bibliografie	56
IV. Percepții asupra mediului rural românesc din perspectiva incluziunii sociale	58
Bibliografie	67
V. Riscul de excluziune socială în rândul persoanelor ocupate	69
1. Introducere	69
2. Veniturile	70

3. Munca precară	72
4. Concluzii	79
5. Referințe bibliografice	80
VI. Patient Decision Aids. A tool for decision framing evaluation	83
1. Introduction	83
2. Evaluation of Patient Decision Aid Tools	85
3. Decision-making theory for evaluating patient decision aid tools	88
4. Methodology	92
5. Results	95
6. Conclusions and future developments	100
7. Bibliography	101
VII. Echilibrarea vieții profesionale cu viața de familie și incluziunea femeilor pe piața muncii	105
Bibliografie	113
VIII. Accesul persoanelor cu dizabilități (nevăzătoare) în sistemul educațional	115

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.4. – Serviciile sociale în România. Stare de fapt și provocări

Coordonator: dr. Manuela Sofia Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Manuela Sofia Stănculescu; Monica Marin; Bianca Bulingescu;
Georgiana Blaj (Neculau) (cercetător asociat)

CUPRINS

Serviciile sociale în România - Stare de fapt și provocări
Servicii de locuire socială

Introducere	3
1. Locuirea adecvată ca un drept fundamental	4
2. Politicile de locuire socială în Europa și în România	9
2.1. Definirea locuinței sociale	9
2.2. Rolul locuirii sociale	11
2.3. Politici de locuire socială în Europa	13
2.4. Contextul general al locuirii în România	17

2.5. Politici de locuire socială în România	21
2.6. Finanțarea locuirii sociale în Europa și în România	31
2.7. Beneficiarii de locuințe sociale în Europa și în România	41
2.8. Scheme de alocare a locuințelor sociale în Europa și România	47
3. Politici de locuire socială la nivel local: Strategii și fonduri disponibile	57
3.1. Strategii și bugete locale pentru locuire socială	57
3.2. Bugete pentru construcție, renovare și întreținere a locuințelor cu caracter social	59
3.3. Principalele probleme în întreținerea și dezvoltarea stocului de locuințe cu caracter social	60
4. Remarci finale	62
Bibliografie	66
Anexe	72
Anexa 1: Instrumente și documente privind dreptul la locuire adecvată (Națiunile Unite, 2014)	72
Anexa 2: Criterii pentru alocarea locuințelor sociale și punctajele asociate în șapte orașe mari din România	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

*6.13.5. – Schimbare socială și remitențe sociale. Modifică migrația internațională
perspectiva societății asupra calității vieții?*

Coordonator: dr. Bogdan Voicu

Colectiv de autori: dr. Bogdan Voicu; Marian Vasile; Alexandra Deliu, Elena Tudor

CUPRINS

Obiectiv	3
Resurse umane	3
Produse	3
Obiective propuse pentru 2016 și realizarea acestora	6
Raport narativ	9
Introducere: migrație și schimbare socială (secțiunea redă proiectul propus)	9
Migrație și satisfacție cu viața	11
City Scale și satisfacția cu Venitul	11
Migrație și participare civică	16

Participarea civică ca remitere socială	16
Migrația și remiterile politice	20
Analiza rezultatelor alegerilor din 2014	20
Migrația și atitudinile față de redistribuire/solidaritate socială/statul bunăstării	27
Atitudini față de emigrare	28
The meaning of attitudes towards emigration	28
A new field of study?	29
Conclusion and discussion	32
Formarea atitudinilor față de imigranți în culturi ale solidarității sociale	35
Evaluare de ansamblu a impactului migrației	38
Migrație și schimbarea valorilor	38
Identitate și migrație	41
Remiteri sociale într-o comunitate tradiționalistă	43
În loc de concluzii: direcții de cercetare în 2016-2017	44
Referințe (Selectiv)	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.6. – Ocuparea în România. oportunități, vulnerabilitate și inegalitate – 4 lucrări

Coordonator: dr. Anita Preoteasa

Autor: dr. Ana Maria Preoteasa

CUPRINS

Satisfacție și motivație în profesiile medicale. O abordare din perspectivă sociologică

Introducere: Cum se intersectează medicina cu zona socială	1
Sistemul de sănătate din România și situația medicilor din România	2
Principalii factori în satisfacția cu profesia din domeniul medical	4
Soluții/strategii pentru creșterea calității vieții personalului din domeniul sănătății	8
Este migrația o posibilă soluție? Sau o strategie pentru îmbunătățirea sistemului de sănătate?	8
Referințe	12

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.6. – Ocuparea în România. oportunități, vulnerabilitate și inegalitate – 4 lucrări

Coordonator: dr. Anita Preoteasa

Autori: dr. Simona Ilie; drd. Dana Eremia

CUPRINS

Rolul educației terțiare în tranziția tinerilor la piața muncii

Metodologie	17
Cadrul teoretic și întrebări de cercetare	19
Educația terțiară în România post-tranziție	23
Analiza și interpretarea preliminară a datelor	28
1. Prevalența și particularitățile fenomenului de supra-educație	28
2. Motivele urmăririi unei facultăți în România în contextul ultimului deceniu	29
3. Supra educația și tranziția la piața muncii	31
4. Aspectele relevante pentru primul loc de muncă (după absolvire)	32

Concluzii	36
Anexa: Chestionar „Motivația învățământului superior și participarea pe piața muncii în România”	37
Bibliografie	49

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.6. – *Ocuparea în România. oportunități, vulnerabilitate și inegalitate* – 4 lucrări

Coordonator: dr. Anita Preoteasa

Autor: Laura Tufă

CUPRINS

Practici de muncă etice și inegalități în proiectele de cercetare

Introducere	54
Teorii despre munca de producere a cunoașterii sociale	55
Metodologia studiului. Analiza dinamicii etice a proiectelor de cercetare	58
1. Scop și metode	58
2. Întrebările de cercetare	59
3. Dimensiunile observațiilor	59
Dificultăți în teren	61
Organizarea informațiilor	61

Descrierea cercetărilor analizate	62
1. Inserția absolvenților pe piața muncii	62
2. Incluziune socială	63
3. Discriminare la locul de muncă	63
Rezultate ale cercetării	64
1. Convergențe, alternative refuzate și momente ascunse ale eticii cercetării	64
2. Selecția experților în analiza discriminării: considerații etice	67
2.1. Expertiza ca instrument construit social	67
2.2. Definiri ale expertizei	70
Bibliografie	75
Anexa 2. Matricea de Inventariere a Datelor	80

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.6. – *Ocuparea în România. oportunități, vulnerabilitate și inegalitate* – 4 lucrări

Coordonator: dr. Anita Preoteasa

Autor: Filip Alexandrescu

CUPRINS

*Climate-Related Impacts on Human Work in Europe's Internal Peripheries:
Towards an Empowerment Model of Adaptation*

Introduction	82
Research Objectives	82
Research design	85
Conclusion	87
References	88

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.21.1. – Enciclopedia calității vieții – Partea I

Coordonatori: prof. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu

Colectiv de autori: prof. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu; dr. Flavius Mihalache, dr. Adina Mihăilescu; dr. Gabriela Neagu; dr. Claudia Petrescu; dr. Cosmina-Elena Pop; dr. conf. Raluca Popescu; drd. Mona Simu; dr. Mariana Stanciu; dr. Laura Tufă; dr. conf. Marian Vasile; Mircea Dumitrana

CUPRINS

I. Caracteristici sociodemografice ale populației României	4
Introducere	4
1. Mișcarea naturală a populației	10
2. Evoluția volumului demografic al României în perioada postbelică	14
3. Distribuția populației României pe sexe și vârste	16
4. Apartenența etnică, limba maternă și cultele religioase	17
Concluzii	22

Bibliografie	24
II. Starea de sănătate a populației în România. Argumente pentru un cadru de analiză și intervenție în domeniul sănătății	26
Introducere	26
1. Starea de sănătate a populației României: diagnoza	27
Comportamente cu privire la îngrijirea sănătății	35
Satisfacția față de starea de sănătate	38
Sistemul de sănătate și accesul la serviciile de îngrijire a sănătății	38
2. Perspective teoretice asupra sănătății și bolii	47
Bibliografie	50
III. Educația. Impactul inegalităților de carieră educațională asupra parcursului profesional al tinerilor	53
1. Introducere	53
2. Cadrul teoretic și metodologic	53
2.1. Cadrul teoretic	53
2.2. Date analizate	55
2.3. Limitele studiului	58
3. Discuții și rezultate	58
Concluzii	63
Bibliografie	63
IV. Familia. Tendințe recente în politicile familiale în România și Europa	65
Politicile familiale – o mare diversitate	65
Obiective politice și dimensiuni de cercetare în analiza politicilor familiale	66
Metodologie	67
Cheltuieli pentru susținerea familiei	67
Beneficii de maternitate	68
Serviciile de îngrijire	70

Concluzii	72
Bibliografie	72
V. Comunitățile teritoriale	75
1. Comunitățile teritoriale – cadrul teoretic	75
2. Studiul comunităților teritoriale în România interbelică. Rolul cercetărilor monografice realizate în anii '30-'40 de reprezentanții Școlii Sociologice de la București	75
3. Transformarea comunităților teritoriale în perioada comunistă	76
4. Evoluții la nivelul comunităților teritoriale după 1990	82
Bibliografie	86
VI. Guvernare și servicii publice – reformă și implicații asupra calității vieții populației	88
Administrație publică și guvernare – cadru conceptual	90
Elemente ale reformei guvernării în România	92
Evoluții ale guvernării și administrației publice în România	96
Modalități de măsurare a calității serviciilor publice	100
Indicatori obiectivi ai calității serviciilor publice	104
Indicatori subiectivi ai calității serviciilor publice	104
Concluzii	107
Bibliografie	108
VII. Stiluri de viață în România actuală. Discuție critică pe marginea conceptului și scurtă privire în practicile cotidiene pentru o viață sănătoasă	111
1. Stil, stiluri sau moduri?	111
2. Ce fac românii: o privire de ansamblu	114
3. Ce fac românii pentru sănătatea lor	116
Anexe	127
Bibliografie	130
VIII. Modele de consum	133

Bibliografie	137
IX. Pragurile de sărăcie	139
Pragurile de sărăcie calculate în Institutul de Cercetare a Calității Vieții	140
Bibliografie	146
X. Valorile Indicelui Dezvoltării Umane și ale componentelor acestuia pentru România	147
1. Valorile Indicelui Dezvoltării Umane pentru România	148
2. Indicatorii componenți ai Indicelui Dezvoltării Umane	150
Concluzii	152
Bibliografie	154
XI. „Calitatea” spațiului media românesc, cu accent pe presa scrisă	155
Introducere (mass-media: definiție și roluri în societate)	155
Eurobarometrul privind „media usage” la nivel U.E.: „locul pe care oamenii așază consumul media în viața lor”	156
Teorii, concepte, tipologii media	157
Presa în România, pe scurt	158
Presa scrisă, la nivel european: „consum”	161
Bibliografie	161
XII. Echilibrul muncă-viață personală și calitatea locurilor de muncă. O analiză multinivel	162
Rolul și limitele conceptului de „echilibru muncă-viață personală”	164
Determinanți ai echilibrului muncă-viață personală	167
Bibliografie	171

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE „Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.4. – Influența investițiilor străine directe asupra competitivității industriei prelucrătoare românești

Coordonator: dr. Corneliu Russu

Autor: dr. Corneliu Russu

CUPRINS

Introducere	2
1. Definiții. Baza teoretică	5
1.1. Precizări noționale	5
1.2. Teorii reprezentative privind ISD	8
1.3. Factorii determinanți ai ISD	18
Concluzii	20
2. Baza metodologică	22
2.1. Metodologii de analiză și evaluare a fluxurilor și stocurilor ISD	23

2.2. Metodologii de analiză și evaluare a influenței ISD asupra creșterii economice și competitivității	24
2.3. Baza de date folosită	29
Concluzii	30
3. ISD în Uniunea Europeană	30
3.1. Tendințe, structuri și factori determinanți ai influxului ISD la nivelul Uniunii și la cel al unor țări membre	32
3.2. Tendințe, structuri și factori determinanți ai exfluxului ISD la nivelul Uniunii și la cel al unor țări membre	35
3.3. Efectele influxului ISD în Uniunea Europeană asupra țărilor gazdă	37
3.4. Efectele exfluxului ISD din Uniunea Europeană asupra economiei și industriei țărilor de origine	42
Concluzii	44
4. ISD în România	46
4.1. Evoluții, structuri și tendințe ale influxului ISD în economie	46
4.2. Evoluții, structuri și tendințe ale influxului ISD în industria prelucrătoare	50
4.3. Evoluții, structuri și tendințe ale influxului ISD pe regiuni de dezvoltare	54
Concluzii	57
5. Influența ISD asupra competitivității	58
5.1. Influența la nivelul economiei	62
5.2. Influența asupra industriei prelucrătoare	72
5.3. Influența la nivelul regiunilor de dezvoltare	91
Concluzii	97
6. Concluzii finale. Direcții de acțiune preconizate pentru intensificarea atragerii ISD și amplificarea influenței benefice a acestora	100
6.1. Constatări și considerații	100
6.2. Posibile direcții de urmat pentru intensificarea atragerii ISD și amplificarea efectelor lor benefice	105
Bibliografie	110

Anexa 1	113
Anexa 2	116

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.5. – România 1918 – 2018: evoluția industriei și serviciilor (sinteză)

Coordonator: dr. Mihai-Sabin Muscalu

Colectiv de autori: dr. Carmen Coja; dr. Daniela Băleanu; dr. Mihaela Mateescu;
dr. Mihai-Sabin Muscalu

CUPRINS

Industria României în perioada 1919-1989

Cuvânt înainte	4
1. Industria în perioada interbelică	6
1.1. Un nou stat European: România Mare	7
1.2. Curente de gândire economică în perioada interbelică	9
1.3. Dezvoltarea industrială interbelică.....	15
2. Industria în perioada economiei planificate	34
2.1. Contextul geo-politic. Schimbarea orânduirii sociale în România	35

2.2. Industrializarea forțată	47
Încheiere	69
Bibliografie	74

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.6. – România 1918-2018: evoluția industriei extractive

Coordonatori: dr. Marius F.R. Bulearcă; dr. Cornelia Neagu

Colectiv de autori: dr. Marius F.R. Bulearcă; dr. Cornelia Neagu; dr. Cristian Sima;
ec. Daniel Mărguș

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Industria extractivă în perioada 1918-1948	5
1.1. Contextul politic, economic și juridic în perioada 1918-1948	6
1.2. Industria extractivă a gazelor naturale în perioada 1918-1948	17
1.2.1. Începutul activității de exploatare a gazelor naturale în Bazinul Transilvaniei	20
1.2.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a gazelor naturale până în anul 1948	37

1.3. Industria extractivă a cărbunilor în perioada 1918-1948	42
1.4. Industria extractivă a minereurilor metalifere și a mineralelor nemetalifere în perioada 1918-1948	67
1.4.1. Industria extractivă a minereurilor metalifere până în anul 1948	67
1.4.2. Industria extractivă a minereurilor nemetalifere până în anul 1948	78
Capitolul 2. Industria extractivă în perioada 1948-1989	86
2.1. Contextul politic, economic și juridic în perioada 1948-1989	87
2.2. Industria extractivă a gazelor naturale în perioada 1948-1989	92
2.2.1. Activitatea societăților din sectorul gazier în perioada 1948-1989	94
2.2.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a gazelor naturale în perioada 1948-1989	109
2.3. Industria extractivă a cărbunilor în perioada 1949-1989	115
2.4. Industria extractivă a minereurilor metalifere și a mineralelor nemetalifere în perioada 1949-1989	135
2.4.1. Industria extractivă a minereurilor metalifere în perioada 1948-1989	135
2.4.2. Industria extractivă a mineralelor nemetalifere în perioada 1948-1989	147
Capitolul 3. Concluzii finale	159
Bibliografie	168
Anexe	174

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.7. – România 1918-2018: evoluția industriei prelucrătoare

Coordonatori: prof. univ. dr. Corneliu Russu; dr. Nicoleta Hornianschi

Colectiv de autori: dr. Nicoleta Hornianschi; Mariana Vania; dr. Andrei Dospinescu;
dr. Raluca Elisabeta Bozga; ing. Tudor Popescu; Rodica Miroiu

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Cadrul general economico-social și politic care a influențat evoluția industriei naționale și, cu precădere a celei prelucrătoare, în perioada analizată	4
1.1. Contextul economico-social și politic din România în perioada interbelică (1918-1939)	4
1.2. Evenimentele care au schimbat parcursul industriei prelucrătoare din România după cel de-al II-lea Război Mondial și până în anul 1989	7
Capitolul 2. Caracteristici ale industriei prelucrătoare din România în principalele etape istorice ale perioadei 1918-2018 (partea I)	11

2.1. Evoluția industriei prelucrătoare în perioada interbelică	11
2.1.1. Refacerea și, ulterior, avântul industriei mari prelucrătoare din România între anii 1919-1928	12
2.1.2. Industria mare prelucrătoare din România, în timpul crizei economice, dintre anii 1929-1933	21
2.1.3. Redresarea și avântul industriei mari prelucrătoare din România între anii 1934-1938.....	23
2.2. Industria prelucrătoare în perioada cuprinsă între 1945 și 1948	35
2.2.1. Industria mare prelucrătoare în anul 1945, după sfârșitul celui de-al doilea război mondial.....	38
2.2.2. Industria mare prelucrătoare din România în anul 1947	38
2.2.3. Industria mare prelucrătoare din România în anul 1948	40
2.2.3.1. Principalii indicatori ai industriei prelucrătoare în anul 1948	41
2.2.3.2. Societățile mixte româno-sovietice (SOVROM-uri), în ramuri ale industriei prelucrătoare	42
2.3. Evoluția industriei prelucrătoare din România în perioada socialistă cu economie centralizată, dintre anii 1950-1989	43
2.3.1. Structura industriei prelucrătoare mari și evoluția nivelului unor indicatori economici în perioada 1950-1989	43
Concluzii	51
Bibliografie	53
Anexe	54
Capitolul 3. Caracteristici ale modelului de dezvoltare în industriei prelucrătoare din perspectiva intensității utilizării factorilor de producție și a gradului de concentrare	58
3.1. Sectoare ale industriei prelucrătoare intensive în forță de muncă	59
3.2. Sectoare ale industriei prelucrătoare intensive în capital	62
3.3. Distribuția numărului de firme în sectoarele industriei prelucrătoare. Influența gradului de concentrare în industrie asupra intensității utilizării capitalului și a forței de muncă	65
Bibliografie	69

Capitolul 4. Evoluții și contribuții ale unor sectoare din industria prelucrătoare la dezvoltarea economică a României în ultima sută de ani. (partea I)	70
4.1. Industria textilă	70
4.2. Industria chimică	86
4.3. Industria siderurgică	128
Bibliografie	159

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.8. – România 1918-2018: evoluția sectorului energetic

Coordonator: dr. Marina Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Marina Bădileanu; Daniela Nicoleta Băleanu; Luminița Izabell
Georgescu

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Evoluția industriei energetice din România în perioada 1918-1989	4
1.1. Repere legislative ale schimbărilor structurale din industria energetică	4
1.2. Repere economice ale dezvoltării industriei energetice	7
Concluzii	11
Bibliografie	12
Capitolul 2. Evoluția sistemului energetic din România, în perioada post-decembristă	13

2.1. Repere legislative ale schimbărilor structurale ale industriei energetice, în perioada ce a urmat anului 1989	13
2.2. Factorii determinanți ai transformărilor din sistemul energetic	24
2.3. Etapele transformărilor sistemelor energetice	26
Reforma sectoarelor energetice pe plan mondial	26
Etapele transformărilor sistemului energetic din România	28
Concluzii	31
Bibliografie	32
Capitolul 3. Situația actuală a producției de energie electrică, prin prisma dezechilibrelor regionale ale sistemului energetic din România	35
3.1 Evoluția structurii, la nivel național, a capacităților instalate în sistemul energetic al României	35
3.2. Structura regională a capacităților de producție a energiei electrice	36
Concluzii	55
Bibliografie	57
Capitolul 4. Evoluția furnizării centralizate a energiei termice după anul 1990	58
Concluzii	63
Bibliografie	64

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.9. – România 1918-2018: evoluția transporturilor

Coordonator: dr. Frantz Daniel Fistung

Autor: dr. Frantz Daniel Fistung

CUPRINS

Șapte decenii de dezvoltare a transporturilor în România: 1918-1990

Introducere	2
Capitolul 1. Mediul economic și influențele sale asupra evoluției transporturilor în România, pentru perioada 1918-1990	3
Capitolul 2. Evoluții ale modurilor de transport după anul 1918 și până la sfârșitul celui de-al doilea război mondial	11
2.1. Transporturile rutiere	11
2.1.1. Infrastructura	11
2.1.2. Jaloane ale evoluției parcului și industriei auto	14

2.2. Transporturile feroviare	17
2.3. Transporturile navale	31
2.4. Transporturile aeriene	41
Capitolul 3. Transporturile, în România, de-a lungul epocii comuniste: 1945-1990	47
3.1. Transporturile rutiere	47
3.2. Transporturile feroviare	58
3.3. Transporturile navale	67
3.4. Transporturile aeriene	80
Concluzii	86
Bibliografie	90

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.10. – România 1918-2018: evoluția turismului

Coordonator: dr. Doina Tătaru

Colectiv de autori: dr. Doina Tătaru; dr. Elena-Manuela Iștoc; Levon Sarchizian

CUPRINS

Partea I (1918-1989)

Cuprins	2
Introducere	3
Capitolul 1. Turismul românesc în perioada interbelică	5
1.1. Contextul general sociopolitic	7
1.2. Mișcarea turistică și administrarea turismului. Legislație, instituții	11
1.2.1. Zestrea turistică de până la Marea Unire	11
1.2.2. Organizarea turismului în perioada interbelică	17

1.3. Piața turistică	26
1.3.1. Oferta turistică	26
1.3.2. Circulația turistică	44
Capitolul 2. Turismul românesc în perioada 1945-1989	48
2.1. Contextul general sociopolitic	48
2.2. Mișcarea turistică și administrarea turismului. Legislație, instituții	51
2.3. Piața turistică	58
2.3.1. Oferta turistică	59
2.3.2. Cererea turistică	66
Concluzii	73
Bibliografie	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

6.11.11. – România 1918-2018: evoluția serviciilor

Coordonatori: dr. Constanța-Nicoleta Bodea; dr. Stelian Stancu

Autori: dr. Constanța-Nicoleta Bodea; dr. Stelian Stancu

CUPRINS

Partea I (1918-1989)

1. Argument	4
2. Delimitări conceptuale și stabilirea metodologiei de cercetare istorică	6
2.1. Serviciile în gândirea economică	6
2.1.1. Doctrine clasice referitoare la servicii	7
2.1.2. Serviciile în doctrina marxistă	8
2.1.3. Sectorul terțiar și societatea post-industrială	9
2.2. Sistemele de clasificare statistică a serviciilor	10

2.3. Stabilirea metodelor de cercetare istorică	11
2.4. Stabilirea intervalelor temporale pentru cercetarea istorică	13
2.5. Alegerea surselor de date	15
3. Caracteristicile contextului economic internațional în perioada 1918-1945	19
3.1. Contextul politico-militar general la nivel european și mondial în perioada 1918-1945	19
3.1.1. Contextul politico-militar la nivel european și mondial în perioada primului război mondial	19
3.1.2. Contextul politico-militar la nivel european și mondial în perioada celui de-al doilea război mondial	20
3.2. Contextul economic general la nivel european în perioada 1918-1945	21
3.3. Caracteristicile politicilor economice la nivel european și mondial în perioada 1918-1945. Implicațiile crizei economice mondiale	21
3.4. Contradicțiile lumii interbelice la nivel european	22
3.5. Contradicțiile lumii interbelice manifestate asupra economiei României	27
3.6. Economia României în comparațiile internaționale	29
4. Caracteristicile evoluției economiei românești în perioada 1918-1945	33
4.1. Refacerea economică a României după primul război mondial, 1919-1924	33
4.2. Economia României între anii 1924-1929, cu referire directă la industrie și servicii	33
4.3. Evoluția economică a României în anii crizei din 1929-1933, cu referire directă la industrie și servicii	35
4.4. Evoluția economiei românești între anii 1934-1938, cu referire directă la industrie și servicii	37
4.5. Economia României în timpul celui de al Doilea Război Mondial, (1938-1945), cu referire directă la industrie și servicii	40
4.5.1. Economia României în perioada 1938-1940, cu referire directă la industrie și servicii	40
4.5.2. Economia de război a României în anii 1941-1945, cu referire directă la industrie și servicii	40

5. Evoluția economică a României în perioada instaurării socialismului și începerea războiului rece	41
5.1. Situația politico-militară la nivel european și la nivel mondial	41
5.1.1. Situația economică și geopolitică la nivel mondial	41
5.1.2. Situația economică și geopolitică la nivelul Europei în ansamblu	43
5.1.3. Situația economică și geopolitică la nivelul Europei răsăritene	43
5.1.4. Impunerea modelului socialist-stalinist în statele din Europa	44
5.2. Epoca postbelică la nivel european și mondial, între accelerarea creșterii economice și amplificarea decalajelor economice	45
5.2.1. Evoluția economică a Europei după încheierea celui de-al doilea război mondial	45
5.2.2. Evoluția economică și geopolitică la nivel european și mondial în perioada 1945-1973	48
5.2.3. Evoluția economică și geopolitică la nivel european și mondial în perioada 1973-1983	53
5.2.4. Efectele economice și sociale manifestate	54
6. Analiza statistică descriptivă a serviciilor de călătorie pe calea ferată și a serviciilor de poștă, telegraf, telefon, radio	59
6.1. Sectorul serviciilor de călătorie pe calea ferată	59
6.2. Sectorul serviciilor de poștă, telegraf, telefon, radio	70
6.2.1. Sectorul serviciilor de poștă	70
6.2.2. Sectorul serviciilor de telegraf	76
6.2.3. Sectorul serviciilor de telefonie	81
7. Concluzii finale	87
Referințe bibliografice	91

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE CERCETĂRI
FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.5. – Inovația – factor al dezvoltării durabile a economiei României

Coordonator: dr. Florin-Răzvan Bălășescu

Autor: dr. Florin-Răzvan Bălășescu

CUPRINS

Inovația durabilă – factor activ al dezvoltării durabile a României

Capitolul 1. Inovația durabilă – concept și interpretare	3
1. Conceptul designului creativ tehnologic	9
2. Conceptul capacității de absorbție informațională	10
3. Obiectivul drumului spre o societate bazată pe cunoaștere	10

3.1. Aspecte generale referitoare la istoria conceptului societății bazate pe cunoaștere	10
3.2. Aspectele circumscrise spațiului inovării închise	11
3.3. Aspectele circumscrise spațiului inovării deschise	11
3.4. Aspecte inedite inspirate de procesul integrării Europene	11
Capitolul 2. Finanțarea cercetării și inovării – infrastructură, obiective, performanțe ...	16
1. Aspecte generale circumscrise principiilor fundamentale ale dezvoltării economico-sociale ilustrate prin modelele creșterii economice	18
2. Aspecte specifice concrete ale stimulentei fiscale	19
Capitolul 3. România și societatea cunoașterii din perspectiva modelelor generaționale	27
Concluzii	38
Anexe cu informații privind situația României	39
Bibliografie.....	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.9. – Energiile regenerabile în contextul dezvoltării durabile și al mecanismelor financiare –
conceptualizare, instrumentare, consecințe*

Coordonator: dr. Gabriela Cornelia Piciu

Autori: dr. Gabriela Cornelia Piciu; dr. Georgiana Chițiga

CUPRINS

Capitolul 1. Importanța sectorului energetic în contextul necesității dezvoltării durabile și valorificării surselor de energie regenerabilă	1
1.1. Introducere	1
1.2. Scurtă prezentare a pieței de energie din România	3
Capitolul 2. Instrumente și mecanisme de stimulare și sprijinire a energiei regenerabile	8
2.1. Ajutoare de stat	8
2.2. Finanțarea integrată a energiei din surse regenerabile	11
Capitolul 3 Evoluția pieței de energie obținută din surse regenerabile în România	27

Capitolul 4 Promovarea producerii energiei din surse regenerabile de energie în România	37
4.1. Legislația în domeniul promovării producerii energiei electrice din surse regenerabile	37
4.2. Rezultate obținute din funcționarea sistemului de promovare a energiei electrice din surse regenerabile de energie prin certificate verzi	39
4.3. Sectorul energiei regenerabile în perioada 2015-2016 din prisma numărului și valorii certificatelor netranzaționate	43
4.4. Schema de exceptare în România	45
4.5. Propuneri în vederea sprijinirii producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie (E-SRE)	46
Capitolul 5. Distorsiuni pe piața de energie regenerabilă din România	48
Capitolul 6. Evoluții ale implementării surselor de energie regenerabilă. Progresul către obiectivele Strategiei 2020	53
6.1. Introducere	53
6.2. Progrese înregistrate de România cu privire la atingere obiectivelor de politică energetică a U.E. incluse în Strategia 2020	55
6.3. Progrese realizate de către statele membre ale U.E. în vederea atingerii obiectivelor stabilite în Strategia 2020	63
Capitolul 7	80
Concluzii	80
Anexe	82
Anexa 1. Tipuri de piețe	83
Anexa 2. Obiectivul indicativ național de eficiență energetică pentru 2020	84
Anexa 3. Intensitățile ajutoarelor	85
Lista tabelelor	
Tabel 1: Compararea piețelor de energie a statelor membre ale U.E.	4
Tabel 2: Evoluția cantității de energie electrică și a valorii acesteia pe piața de energie din România	6

Tabel 3: Instrumente de finanțare utilizate pentru obținerea energiei electrice de către statele membre UE-28	12
Tabel 4: Mecanisme de cooperare ale statelor membre U.E.	14
Tabel 5: Evoluția numărului de producători și a capacității instalate în domeniul energiei obținută din surse regenerabile	28
Tabel 6: Evoluția investițiilor din domeniul producerii energiei din surse regenerabile	30
Tabel 7: Producția de energie verde, consumul de energie și ponderea energiei verzi în total consum	30
Tabel 8: Evoluția companiilor din domeniul energiilor regenerabile	32
Tabel 9: Evoluția valorii certificatelor verzi emise în comparație cu numărul producătorilor de energie din surse regenerabile	33
Tabel 10: Valoarea investițiilor în capacitățile de producție, pe tipuri de tehnologii, în perioada 2011-2014	36
Tabel 11: Evoluția numărului de CV tranzacționate pe piața energiilor regenerabile în perioada 2010-2014	48
Tabel 12: Căi de atingere a obiectivelor asumate de către România din Strategia 2020	55
Tabel 13: Variația indicelui emisiilor de gaze cu efect de seră GES	59
Tabel 14: Evoluții ale PIB-ului și a consumului de energie în România în perioada 2007-2014	60
Tabel 15: Variația ponderii energiei din surse regenerabile în totalul de energie electrică în fiecare din statele membre ale UE-28 în perioada 2005-2015 și obiectivele prognozate pentru 2020	64
Tabelul 16: Consumul total de energie din surse regenerabile în perioada 2005-2014 ...	66
Tabel 17: Efecte ale utilizării energiilor regenerabile	76
Lista figurilor	
Figura 1: Componentele pieței de energie din România	6
Figura 2: Numărul total al producătorilor acreditați pentru producerea E-SRE	27
Figura 3: Capacitatea instalată (MV) a E din SER în România în perioada 2009-2014 ...	29

Figura 4: Evoluția numărului de turbine eoliene montate în România în perioada 2011-2015	31
Figura 5: Ponderea CV primite de producători în 2015	35
Figura 6: Evoluția cantității de E-SER a producătorilor care au beneficiat de sistemul CV	35
Figura 7: Evoluția capacității electrice instalate în centrale electrice care au beneficiat de sistemul de promovare E-SRE și a producției de energie electrică produsă în aceste centrale, 2005-2015	39
Figura 8: Evoluția cotelor anuale obligatorii de CV și a cotelor realizate de achiziție de CV de către operatorii economici cu obligație de achiziție de certificate verzi, 2005-2015	40
Figura 9: Evoluția anuală a numărului de CV emise prin aplicarea sistemului de promovare a E-SRE, 2005-2015	41
Figura 10: Evoluția impactului aplicării sistemului de promovare a E-SRE în prețul energiei electrice la consumatorul final, 2005-2015	42
Figura 11: Evoluția gradului de realizare a țintei naționale de E-SRE în consumul final brut de energie electrică al României, 2005-2014	42
Figura 12: Ponderea energiei produse din surse regenerabile în consumul brut de energie	56
Figura 13: Structură pe tipuri de resurse a energiei electrice în 2015	57
Figura 14: Totalul emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) din România	59
Figura 15 : Evoluția intensității energiei primare în perioada 2010-2014 în România	61
Figura 16: Poziția României în Europa din punct de vedere al eficienței energetice	62
Figura 17: Obiectivul național indicativ de eficiență energetică al României pentru anul 2020	62
Figura 18: Ponderea energiei din surse regenerabile	65
Figura 19: Efectul creșterii consumului de energie din surse regenerabile asupra consumului de combustibil fosil (Mtone), începând cu anul 2005	70
Figura 20: Efectul creșterii consumului de energie din surse regenerabile asupra emisiilor de GES la nivelul U.E.	71
Figura 21: Consumul de energie din surse regenerabile la nivelul UE-28 în anul 2005	73

Figura 22: Consumul de energie din surse regenerabile la nivelul UE-28 în 2014	74
Figura 23: Atingerea obiectivelor privind energia din surse regenerabile în anul 2020	79
Bibliografie	86

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.18. – Fiscalitatea în politicile salariale în țări ale Uniunii Europene.
Impozitare sau facilități fiscale

Coordonator: dr. Elena Pădurean

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean; dr. Emil Dinga; dr. Ionel Leonida

Cercetători – colaboratori externi: prof. univ. dr. Cristina Bălăceanu; conf. univ. dr.
Victoria Cociug; dr. Brândușa Covaci

CUPRINS

Introducere	5
Capitolul 1. Analiza fiscalității din politicile salariale ale unor țări din U.E.	7
1.1. Selectarea statelor reprezentative pentru studiu	7
1.1.1. Indicele dezvoltării umane (IDU) versus PIB	7
1.1.2. PIB/locuitor	10
1.1.3. Rata șomajului	12

1.2. Analiza privind impozitarea persoanelor fizice din țări ale U.E.	15
1.2.1. State foarte dezvoltate din punct de vedere economic	15
Plăți în caz de boală (SSP)	24
Recuperări aferente primei angajări (student)	25
1.2.2. State dezvoltate din punct de vedere economic (state din fostul bloc comunist)	28
1.2.3. Impozitarea veniturilor persoanelor fizice în Republica Moldova	34
1.3. O analiză extinsă a fiscalității salariale	40
1.3.1. Salariul minim versus salariul de eficiență	41
1.3.2. Evoluția impozitării în state ale U.E.	43
1.3.3. O comparație a veniturilor bugetare și a cheltuielilor de securitate și protecție socială din diferite țări ale U.E.	48
1.4. Impozitare sau relaxare fiscală. Concluzii	49
Capitolul 2. Analiza de compatibilitate dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	54
2.1. Conceptul de compatibilizarea regimului fiscal salarial cu nivelul de dezvoltare economică	54
2.1.1. Conceptul de compatibilizare	54
2.1.2. Definiția compatibilizării dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	67
2.2. Evaluarea compatibilității dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	80
2.2.1. Introducere	80
2.2.2. Matricea de asociere dintre regimul fiscal și nivelul de dezvoltare economică	81
2.3. Concluzii	84
Anexe	86
Listă tabele și figuri	111
Tabelul 1. Indicele dezvoltării umane	9

Tabelul 2. PIB pe locuitor în țări ale U.E.	11
Tabelul 3. Rata șomajului	13
Tabelul 4. Impozitul pe venitul persoanelor fizice	15
Tabelul 5. Contribuții de asigurări sociale de stat	16
Tabelul 6. Impozitul pe venitul persoanelor fizice	17
Tabelul 7. Contribuții de asigurări sociale de stat	18
Tabelul 8. Cotele impozitului	19
Tabelul 9. Contribuții asigurări sociale angajat	20
Tabel 10. Contribuții asigurări sociale angajator	22
Tabelul 11. Contribuții de asigurări sociale de stat	23
Tabelul 12. Contribuții pentru pensie în funcție de venit/angajat	23
Tabelul 13. Deduceri	23
Tabelul 14. Facilități fiscale. Plăți aferente maternității (SMP)	24
Tabelul 15. Impozitarea veniturilor și contribuția la asigurări sociale	26
Tabelul 16. Contribuții de asigurări sociale de stat	27
Tabelul 17. Cotele de impozitare	27
Tabelul 18. Contribuții și taxe	28
Tabelul 19. Contribuții de asigurări sociale de stat	29
Tabelul 20. Contribuții la asigurările sociale de stat	31
Tabelul 21. Contribuții de asigurări sociale de stat	34
Tabelul 22. Pentru veniturile obținute din surse ocazionale, impozitate separat, se aplică următoarele cote	36
Tabelul 23. Contribuții de asigurări sociale de stat, anul 2016	38
Tabelul 24. Salariul minim brut, Euro, lunar, 2010-2015	42
Tabelul 25. Date rezumat anul 2015 (Toate datele sunt exprimate în Euro)	46
Tabelul 26. Cheltuieli guvernamentale, procente în PIB	49
Tabelul 27. Structura economiei pe sectoare și pe clase de nivel de dezvoltare economică	59

Tabelul 28. Stabilirea coeficienților de importanță pentru fiecare sector economic	60
Tabelul 29. Organizarea datelor pentru stabilirea intervalelor de apartenență a valorii funcției-scor	60
Tabelul 30. Intervalele de încadrare a valorii funcției-scor pe niveluri de dezvoltare economică	61
Tabelul 31. Gradele de intensitate ale compatibilizărilor dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	82
Tabelul 32. Cele patru categorii de compatibilizare regim fiscal salarial – nivel de dezvoltare economică, ținând cont de sustenabilitatea compatibilizării	84
Listă figuri	
Figura 1. Reprezentarea evoluției IDU	10
Figura 2. Evoluția PIB/locuitor, UE-28, perioada 2010-2014	11
Figura 3. Rata șomajului, țările UE -28, perioada 2010-2015	14
Figura 4. Rata de impozitare efectivă, pentru lucrătorii tipici din Uniunea Europeană ...	43
Figura 5. Media ratelor de impozitare efective, din U.E., 2010-2015	44
Figura 6. Clasificarea nivelului de dezvoltare economică după ponderea economiei pe sectoare	58
Figura 7. Suprapuneri de încadrare în nivelurile de dezvoltare economică	61
Figura 8. Trendul „logic” al productivității muncii pe sectoare economice	63
Figura 9. Cele trei tipuri de rate de impozitare	65
Figura 10. Stabilirea tipurilor teoretice de regim fiscal salarial	66
Figura 11. Intervalul de încurajare a creșterii salariului brut în regimul fiscal salarial PP	68
Figura 12. Dinamica cererii de muncă în regimul fiscal salarial PN	69
Figura 13. Dinamica ofertei de muncă în regimul fiscal salarial PN	70
Figura 14. Variația salariului brut la negocierea creșterii salariului nominal net în regimul fiscal salarial UP	72
Figura 15. Variația cererii de muncă în regimul fiscal salarial UP	74

Figura 16. Asocierea compatibilă dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	81
Figura 17. Gradele de intensitate ale compatibilizărilor dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică	83
Figura 18. Gradele de intensitate ale compatibilizărilor dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică (grupa 1)	83
Figura 19. Gradele de intensitate ale compatibilizărilor dintre regimul fiscal salarial și nivelul de dezvoltare economică (grupa 2)	84
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.3. – Evaluarea stării de sustenabilitate fiscală, cu aplicație pe cazul României

Coordonator: dr. Emil Dinga

Autor: dr. Emil Dinga

CUPRINS

Introducere non-tehnică	3
Capitolul 1. Conceptul de sustenabilitate fiscală	4
1. Optimalitatea fiscală și optimul fiscal	4
1.1. Extrem(al) vs. optim(al)	4
1.2. Fiscal – fiscalitate – politică fiscală	5
1.3. Problema fiscală și relația extrem(al) – optim(al) în materie fiscală	6
2. Predicate de suficiență ale sustenabilității fiscale	9
2.1. Considerații privind identificarea predicatelor de suficiență	10

2.2. Identificarea predicatelor de suficiență ale unui proces sustenabil generic	11
2.3. Particularizarea predicatelor de suficiență pentru un proces sustenabil fiscal	14
3. Definirea conceptului de sustenabilitate fiscală	15
4. Analiza calitativă a conceptului de sustenabilitate fiscală	17
4.1. Analiza logică	18
4.2. Analiza metodologică	21
4.3. Analiza epistemologică	21
Capitolul 2. Calculul sustenabilității fiscale pentru România	22
5. Conceptul de stare vs. conceptul de proces în domeniul fiscal	22
5.1. Stare, proces, traiectorie	22
5.2. Variabile de stare și variabile de proces	23
6. Variabile de stare vs. variabile de proces în domeniul fiscal	26
6.1. Parametri de stare în domeniul fiscal	26
6.2. Variabile de stare și variabile de proces în domeniul fiscal	28
7. Conceptul de stare a sustenabilității fiscale (SSF)	28
8. Identificarea logică a componentelor vectorului de stare a sustenabilității fiscale	33
8.1. Asupra criteriului curent de evaluare a stării de sustenabilitate	33
8.2. Criteriul propus pentru calcularea stării de sustenabilitate fiscală	34
8.3. Construcția logică a componentelor vectorului de sustenabilitate fiscală	34
9. Calculul sustenabilității fiscale pe OFSF, pe baza Ccip	47
10. Calculul sustenabilității fiscale pe OPSF	54
Capitolul 3. Rezultate/concluzii și direcții de cercetare viitoare	57
11. Rezultate/Concluzii	57
11.1. Teoretice	57
11.2. Metodologice	57
11.3. Empirice	58
12. Incompletitudini și vulnerabilități ale studiului	59

13. Direcții de continuare a cercetării	59
13.1. Teoretice	59
13.2. Metodologice	60
13.3. Empirice	60
Indice de termeni	61
Indice de figuri	63
Figura 1. Relația generală extremal - optimal	5
Figura 2. Particularizare vs. generalizare a unui concept	11
Figura 3. Non-punctualitatea	11
Figura 4. Replicabilitatea după asignarea procesuală	13
Figura 5. Replicabilitatea diacronică (cazul homo-replicabilității)	13
Figura 6. Distincțiile conceptuale în triada staționaritate - stabilitate - sustenabilitate	14
Figura 7. Mecanismul logic de derivare a unui sistem fiscal sustenabil	15
Figura 8. Sistemul bugetar public în România	17
Figura 9. Schema metodologică de identificare a unui sistem fiscal sustenabil	21
Figura 10. Formarea traiectoriei unui sistem generic	23
Figura 11. Parametrii de stare ca variabile de stare, respectiv variabile de proces	24
Figura 12. Trade-off-ul bază de impozitare – rată de impozitare. Curba venitului fiscal constant	30
Figura 13. Intervalul fundamental de sustenabilizare fiscală pentru cheltuielile de personal din bugetul public	36
Figura 14. Intervale de sustenabilitate fiscală de tip OFSF, respectiv OPSF	37
Figura 15. Evoluția coeficientului de elasticitate a CPr în funcție de PIB pe perioada 2001-2015	49
Figura 16. Nu există corelație statistică între sustenabilitatea fiscală și deficitul BGC în PIB	54
Figura 17. Orizonturile politice de sustenabilitate fiscală	56
Indice de tabele	64

Tabelul 1. Analiza independenței predicatelor de suficiență	19
Tabelul 2. Analiza consistenței predicatelor de suficiență	20
Tabelul 3. Evaluarea calitativă a parametrilor de stare fiscală	28
Tabelul 4. Numărul de OPSF în funcție de valoarea multiplului de OFSF și de numărul de OFSF (1)	37
Tabelul 5. Numărul de OPSF în funcție de valoarea multiplului de OFSF și de numărul de OFSF (2)	39
Tabelul 6. Date statistice primare privind OFSF pe perioada 2001-2015	48
Tabelul 7. Elasticitatea consumului privat în funcție de produsul intern brut	49
Tabelul 8. Calculul cheltuielilor de personal din bugetul fiscal consolidat pe perioada 2001-2015	50
Tabelul 9. Calculul contribuțiilor sociale aferente cheltuielilor de personal efectuate din bugetul fiscal consolidat pe perioada 2001-2015	51
Tabelul 10. Calculul ratelor de contribuții sociale, pe angajator, respectiv pe angajat, pe perioada 2001-2015	52
Tabelul 11. Valorile numerice ale parametrilor care intră în condiția de sustenabilitate fiscală pe perioada 2001-2015	52
Tabelul 12. Valorile numerice ale condiției de sustenabilitate pe OFSF, în intervalul 2001-2015	53
Tabelul 13. Verificarea condiției de sustenabilitate pe OFSF, în intervalul 2001-2015 ...	53
Tabelul 14. Verificarea condiției de sustenabilitate pe OFSF, în intervalul 2001-2015 ...	54
Tabelul 15. Valorile pentru alfa pentru toate valorile posibile ale alfa	55
Bibliografie selectivă	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.4. – Politica monetară postcriză – tendințe, instrumente, obiective

Coordonator: drd. Alina Georgeta Ailincă

Autori: drd. Alina Georgeta Ailincă; dr. Camelia Milea

CUPRINS

Introducere	3
1. Identificarea principalelor tendințe privind politicile monetare contemporane în contextul postcriză intern și internațional	7
1.1. Introducere	7
1.2. Tendințe privind politicile monetare contemporane ale principalelor bănci centrale ale lumii	8
2. Direcțiile de acțiune ale politicii monetare în contextul condițiilor și factorilor de influență existenți pe plan internațional	20
2.1. Introducere	20

2.2. Direcțiile de acțiune ale politicii monetare în țările dezvoltate ale lumii în contextul condițiilor și factorilor de influență existenți pe plan internațional	20
2.3. Direcțiile de acțiune ale politicii monetare în țările central și est- europene în contextul condițiilor și factorilor de influență existenți pe plan internațional	35
3. Identificarea, prezentarea și analizarea cu argumente pro și contra a metodelor și instrumentelor monetare convenționale și a celor mai puțin convenționale	46
3.1. Premise ale reorientării politicilor monetare către alte obiective adiacente menținerii stabilității prețurilor	46
3.2. Clasificarea măsurilor neconvenționale	51
3.3. Posibile argumente pro și contra politici monetare convenționale	54
3.4. Posibile argumente pro și contra politici monetare neconvenționale	59
4. O serie de concluzii privind oportunitatea obiectivelor și a instrumentelor de politică monetară la nivel internațional	65
Listă abrevieri	75
Listă figuri	76
Figura 1. Momentele implementării măsurilor de relaxare cantitativă în SUA și soldul bilanțului FED, procent din PIB	24
Figura 2. Rata dobânzii fondurilor federale a statelor unite în perioada 2001-2015	25
Figura 3. Rata dobânzii de politică monetară a principalelor bănci centrale ale lumii în perioada 2015-2016	26
Figura 4. Ratele principale de dobândă la operațiunile de refinanțare ale BCE în perioada 2001-2016	29
Figura 5. Evoluția ratelor de dobândă ale politicilor principalelor bănci centrale în perioada 2007-2016	33
Figura 6. Evoluția bilanțurilor principalelor bănci centrale în perioada 2007-2016	33
Figura 7. Rata dobânzii de politică monetară a principalelor bănci centrale ale țărilor central și est-europene în 2016	36
Listă tabele	76
Tabel 1. Instrumente ale politicii monetare ale BNP în anii 2001, 2008, 2015	38

Tabel 2. Posibilele interdependențe logice dintre instrumentele de politică monetară și obiectivele urmărite de principalele bănci centrale ale lumii și de băncile centrale din țările CEE	43
Tabel 3. Clasificarea instrumentelor neconvenționale și conectarea cu obiectivele urmărite de principalele bănci centrale ale lumii	54
Bibliografie selectivă	77

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.5. – Provocări postcriză pentru strategiile politicii monetare

Coordonator: dr. Adina Criste

Autori: dr. Adina Criste; dr. Iulia Lupu

CUPRINS

Provocări postcriză pentru strategiile monetare

Introducere	4
Capitolul 1. Coordonate ale subiectului abordat	7
1.1. Delimitări privind conceptele utilizate	7
1.2. Sfera de cercetare și modul de abordare	11
Capitolul 2. Incursiuni în realitatea postcriză	14
2.1. Caracteristici generale în etapa postcriză	14
2.2. Interpretări la nivelul politicii monetare	17

2.2.1. De la dezinflație și deflație la riscul dezancorării așteptărilor inflaționiste	17
2.2.2. Limitarea spațiului de manevră a politicii monetare	20
Capitolul 3. Adaptări ale strategiei de politică monetară în perioada postcriză	24
3.1. Ancora nominală și obiectivul de politică monetară	24
3.1.1. Caracteristici ale țintirii inflației prognozate și rolul proгноzelor economice	25
3.2. Modificări la nivelul instrumentelor de politică monetară	28
3.2.1. Politica de comunicare în perioada postcriză	28
3.2.2. Formarea așteptărilor ca țintă intermediară prin curs de schimb	35
3.2.3. Politica ratelor negative de dobândă – motivații, așteptări, rezultate	38
3.3. O interpretare de ansamblu a conduitelor de politică monetară – diferențe și divergențe	42
Capitolul 4. Perspective privind strategiile monetare	45
4.1. Opțiuni privind strategia monetară în mediul postcriză	45
4.2. Rafinări ale politicii de comunicare	51
4.3. Politici monetare divergente și conflictele de interese	53
Concluzii	56
Anexe	60
Bibliografie selectivă	65
Abrevieri	71
Listă tabele și grafice	72
Tabel 1. Avantaje și dezavantaje ale diferitelor ancore nominale de politică monetară	8
Tabel 2. Starea economiei globale, 2015-2016	14
Tabel 3. Tipuri de măsuri de tip <i>forward guidance</i> adoptate în perioada postcriză	31
Tabel 4. Motivații ale adoptării ratei negative de dobândă	40
Tabel 5. Conduita politicilor monetare în perioada postcriză	43
Tabel 6. Un model de evaluare a politicii monetare pe baza efectelor produse global	54

Anexe	60
Tabel A.1. Caracteristici ale strategiilor de politică monetară în perioada postcriză	60
Tabel A.2. Caracteristici ale strategiei de țintire a inflației în diferite țări, 2015	62
Tabel A.3. Caracteristici ale prognozelor publicate de principalele bănci centrale din lume	63
Tabel A.4. Variabilele prognozate de băncile centrale analizate	64
Listă grafice	72
Grafic 1. Decalajul inflației față de țintă, în economii dezvoltate, în 2015 și 2016	18
Grafic 2. Decalajul inflației față de țintă, în economii emergente, în 2015 și 2016	18
Listă casete	72
Caseta 1. Remarci recente privind strategia de țintire a inflației	9
Caseta 2. Orientare de perspectivă privind cursul de schimb	37

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

*6.6.6. – Fiscalitatea și competitivitatea întreprinderilor din România. Impactul facilităților
fiscale asupra performanțelor acestora*

Coordonator: dr. Nicoleta Mihăilă

Colectiv de autori: dr. Nicoleta Mihăilă; dr. Mihail Dimitriu; drd. Silvia Elena Isachi

CUPRINS

Introducere	6
Capitolul 1. Facilitățile fiscale la nivelul firmelor – concept și tipologie	8
1.1. Aspecte teoretice privind conceptul de facilitate	8
1.2. Facilitățile fiscale și tipologia lor	10
1.3. Obiective principale și efecte adverse ale facilităților fiscale	12
Capitolul 2. Aspecte privind facilitățile fiscale pentru firmele din Uniunea Europeană și România	15

2.1. Facilitățile fiscale în România și Uniunea Europeană	15
2.2. Ajutoarele de stat la nivelul României și statelor membre Uniunii Europene	22
2.3. Concluzii	39
Capitolul 3. Relația dintre facilitățile fiscale și performanțele economico-financiare ale firmei	41
3.1. Aspecte teoretice privind efectele prelevărilor fiscale în economie	41
3.2. Implicații ale nivelului fiscalității și ale deductibilității cheltuielilor asupra rezultatelor firmei	45
3.3. Influența amortizării fiscale asupra sarcinii fiscale	49
3.4. Concluzii	54
Capitolul 4. Suportabilitatea fiscală a firmelor din România în corelație cu creșterea gradului de competitivitate economică	55
4.1. Competitivitatea firmelor în România și Uniunea Europeană	55
4.2. Gradul de suportabilitate fiscală	64
4.3. Determinarea corelației gradului de suportabilitate fiscală cu gradul de competitivitate	67
4.4. Concluzii	71
Capitolul 5. Evoluția nivelului presiunii fiscale în corelație cu performanțele activității firmelor din România în perioada 2007 - 2014	73
5.1. Presiunea fiscală pentru agenții economici din economia reală a României în perioada 2007 - 2014	73
5.2. Determinarea presiunii fiscale pe tipuri de agenți economici (mari, IMM-uri și microîntreprinderi)	73
5.3. Determinarea presiunii fiscale pe ramuri ale economiei reale	77
5.4. Determinarea presiunii fiscale pentru firmele din economia reală grupate pe regiuni de dezvoltare	79
5.5. Evoluția presiunii fiscale în raport cu rata rentabilității veniturilor	80
5.6. Concluzii	86
Încheiere	88

Bibliografie selectivă	93
Anexe	96
Index tabele	
Tabelul nr. 1: Facilitățile fiscale pentru firmele mari și IMM-uri în domeniul cercetare și dezvoltare	18
Tabelul nr. 2: Facilitățile fiscale pentru IMM-uri	19
Tabelul nr. 3: Facilități fiscale pentru IMM, în țările U.E., în anul 2013	21
Tabelul nr. 4: Evoluția ajutorului de stat în România în perioada 2009-2012	29
Tabelul nr. 5: Ajutoarele de stat non-criză la nivelul UE-28, prețuri constante 2013	32
Tabelul nr. 6: Valoarea și ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale în cadrul U.E. (inclusiv România)	34
Tabelul nr. 7: Structura ajutoarelor de stat pentru sectoare ne-agricole în U.E. și România, în 2014 (pondere în PIB)	36
Tabelul nr. 8: Repartizarea cheltuielilor anuale cu amortizarea în cazul regimurilor de amortizare liniar, accelerat și degresiv	50
Tabelul nr. 9: Indicatorii de caracterizare a competitivității firmelor în U.E., 2014	56
Tabelul nr. 10: Caracteristicile firmelor din România și U.E. în anul 2014	57
Tabelul nr. 11: Indicatorii financiari ai firmelor intrate în insolvență în perioada 2010-2015	61
Tabelul nr. 12: Evoluția firmelor intrate în insolvență, grupate în funcție de cifra de afaceri, în perioada 2010-2014	62
Tabelul nr. 13: Cifra de afaceri totale și presiunea fiscală pentru firmele active din agricultură, în perioada 2007-2014	70
Tabelul nr. 14: Indicele cu baza în lanț pentru cifra de afaceri totală și a presiunii fiscale pentru firmele din agricultură, în perioada 2007-2014 (%)	70
Tabelul nr. 15: Evoluția presiunii fiscale pentru firmele din economia reală, în perioada 2007-2014	73
Tabelul nr. 16: Evoluția presiunii fiscale pentru marile firme din economia reală, în perioada 2007-2014	74

Tabelul nr. 17: Evoluția presiunii fiscale pentru IMM-urile din economia reală, în perioada 2007-2014	75
Tabelul nr. 18: Evoluția presiunii fiscale pentru microîntreprinderile din economia reală, în perioada 2007-2014	76
Tabelul nr. 19: Evoluția presiunii fiscale pentru firmele din economia reală, grupate pe ramuri de activitate, în perioada 2007-2014	78
Tabelul nr. 20: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale pentru firmele din economia reală, grupate pe ramuri ale economiei reale, în perioada 2010-2014	81
Index grafice	
Graficul nr. 1: Situația ajutoarelor de stat acordate în România comparativ cu unele state membre	30
Graficul nr. 2: Ponderea ajutorului de stat acordat pentru principalele obiective orizontale în UE-28 și în România	33
Graficul nr.3: Evoluția ajutoarelor de stat nelegate de criză în România, în perioada 2009-2014 (în milioane euro)	35
Graficul nr. 4: Numărul de persoane angajate în IMM-uri	56
Graficul nr. 5: Valoarea adăugată a IMM-urilor	57
Graficul nr. 6: Evoluția „demografiei” firmelor din România, în perioada 2008-2014 ...	58
Graficul nr. 7: Distribuția pe regiuni a întreprinderilor nou create (%)	59
Graficul nr. 8: Evoluția firmelor intrate în insolvență în perioada 2010-2015	60
Graficul nr. 9: Evoluția raportului dintre numărul firmelor nou înființate și cele care și-au întrerupt activitatea, în perioada 2010-2014	62
Graficul nr. 10: Cele mai presante probleme ale întreprinderilor	66
Graficul nr. 11: Evoluția facilităților fiscale totale în domeniul impozitului pe profit în agricultură în perioada 2007-2014	68
Graficul nr. 12: Evoluția facilităților fiscale medii pe o firmă în domeniul impozitului pe profit în agricultură în perioada 2007-2014	68
Graficul nr. 13: Evoluția facilităților fiscale totale în domeniul impozitului pe profit în agricultură în perioada 2007-2014	69

Graficul nr. 14: Evoluția facilităților fiscale medii pe o firmă în domeniul impozitului pe profit în agricultură în perioada 2007-2014	69
Graficul nr. 15: Evoluția cifrei de afaceri totale și a presiunii fiscale pentru agricultură, în perioada 2007-2014	70
Graficul nr. 16: Evoluția presiunii fiscale pentru firmele din economia reală, grupate după dimensiune	77
Graficul nr. 17: Evoluția presiunii fiscale medii pentru ramurile din economia reală în perioada 2007-2014	79
Graficul nr. 18: Evoluția presiunii fiscale pentru firmele din economia reală, grupate pe regiuni de dezvoltare în perioada 2007-2014	80
Graficul nr.19: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din economia reală, pentru perioada 2010-2014	82
Graficul nr. 20: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din Agricultură, silvicultură și pescuit, pentru perioada 2010-2014	83
Graficul nr. 21: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din industria prelucrătoare, pentru perioada 2010-2014	84
Graficul nr. 22: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din industria extractivă, pentru perioada 2010-2014	84
Graficul nr. 23: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din ramură. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, pentru perioada 2010-2014	85
Graficul nr. 24: Evoluția ratei rentabilității veniturilor și a presiunii fiscale medii pe o firmă din ramura Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, pentru perioada 2010-2014	86
Graficul nr. 25: Principalele probleme ale mediului de afaceri românesc, comparație 2015-2016 (%)	90
Graficul nr. 26: Concurența, comparație 2015-2016 (%)	90
Graficul nr. 27: Măsurile de stimulare a activității economice – 2016 (%)	91
Graficul nr. 28: Evaluarea situației economice generale a firmelor, în perioada 2015-2016 (%) – I	92
Graficul nr. 29. Evaluarea situației economice generale a firmelor, în perioada 2015-2016 (%) – II	92

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.7. – Structuri de finanțare a economiei reale din România – instrumente de finanțare, efectele și neajunsurile acestora. Ajutorul de stat și alte forme de sprijin

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu; dr. Silviu Marius Șeitan; dr. Nicoleta Mihăilă;
drd. Silvia Elena Isachi; conf. univ. dr. Iuliana Militaru (cercetător asociat, Universitatea Româno-Americană, București); as. univ. dr. Elena Stângă (cercetător asociat, Universitatea Româno-Americană, București); drd. Otilia Elena Manta (cercetător asociat, Școala de Studii Avansate, Academia Română)

CUPRINS

Structuri de finanțare a economiei reale din România

Introducere	2
Capitolul 1. Teorii privind finanțarea economiei reale	4
1.1. Structura de finanțare a firmei. Costul finanțării din surse exogene	4

1.2. Prezentarea principalelor teorii și studii empirice privind structura de finanțare ...	6
1.3. Tipologia finanțării. Taxonomii recente	21
1.4. Condiționalități, constrângeri și factori determinanți ai finanțării	22
1.5. Comensurarea factorilor de influență ai structurii financiare	29
Capitolul 2. Modalități de finanțare pe termen lung a entităților economice	31
Capitolul 3. Arhitectura fluxurilor și a stocurilor financiare din economia României (mecanism și canale de transmitere, fluxuri, emițători și receptori)	39
3.1. Rețeaua financiară colectoare (RFC)	39
3.2. Rețeaua plasamentelor financiare (RPF)	44
3.3. Rețeaua instituțională a pieței financiare	48
3.4. Modelul rețelei financiare integratoare (MRPF)	51
Capitolul 4. Echilibrul financiar, condiție pentru o dezvoltare economică sustenabilă la nivel microeconomic	53
Capitolul 5. Utilizarea resurselor financiare și performanța activității firmelor (ajutorul de stat, microfinanțarea și alte forme de finanțare)	65
Capitolul 6. Microfinanțarea ca formă de accesare a resurselor financiare pentru dezvoltarea economică	77
6.1. Modele de microfinanțare din Europa	78
6.2. Învățămintele din bunele practici utilizate în microfinanțarea din unele țări europene.....	86
Capitolul 7. Creditarea ca sursă de finanțare a activității firmelor	88
7.1. Considerații teoretice	88
7.2. Aspecte ale semnificației și rolului creditului în economia firmei	89
7.3. Riscul de creditare	95
Capitolul 8. Alte forme de finanțare a activității firmelor	97
8.1. Împrumutul obligatar – alternativă de finanțare exogenă a firmelor	97
8.2. Factoringul – modalitate eficace de finanțare exogenă și gestiune instituționalizată a creanțelor firmei	98

8.3. Leasingul – modalitate eficientă de finanțare exogenă a firmelor în condițiile economiei de piață	100
Capitolul 9. Riscul în alocarea și utilizarea resurselor financiare	104
9.1. Conceptul și tipologia riscului	104
9.2. Principalele categorii de riscuri	104
9.3. Matricea riscurilor	107
9.4. Formalizarea riscurilor în rețeaua financiară	111
Capitolul 10. Concluzii, limite și perspective ale cercetării	113
Bibliografie selectivă	118
Anexe	122
Index tabele	
Tabelul nr. 1.1. Criterii privind gruparea resurselor de finanțare în funcție de output-urile agregate	22
Tabelul nr. 1.2. Variabilele dependente/independente în comensurarea factorilor de influență ai structurii financiare	29
Tabelul nr. 3.1. Tabel de distribuție a resurselor financiare	49
Tabelul nr. 3.2. Tabelul distributiv integrat	49
Tabelul nr. 4.1. Dinamica ratei de autofinanțare, a ratei generale de îndatorare și a ratei datoriilor pentru societățile comerciale din economia reală, în perioada 2007-2014	63
Tabelul nr. 4.2. Evoluția raportului între datoriile firmelor din economia reală și valoarea PIB-ului nominal în perioada 2007-2014	63
Tabelul nr. 5.1. Raportul dintre valoarea ajutorului de stat total și unii indicatori de rezultate în anul 2014	70
Tabelul nr. 6.1. Estimarea deficitului de finanțare	80
Index figuri	
Figura nr. 1.1. Finanțarea pe termen lung a firmei	32
Figura nr. 1.2. Ciclu de acumulare a resurselor bănești ale firmei	33
Figura nr. 3.1. Rețeaua financiară colectoare	41

Figura nr. 3.2. Rețeaua plasamentelor financiare	46
Figura nr. 3.3. Rețeaua financiară integratoare	52
Figura nr. 4.1. Evoluția fondului de rulment și a necesarului de fond de rulment (medii pe o firmă) pentru marile firme din economia reală a României, în perioada 2007-2014 (indicele cu baza în lanț)	59
Figura nr. 4.2. Evoluția fondului de rulment și a necesarului de fond de rulment (medii pe o firmă) pentru IMM-urile din economia reală a României, în perioada 2007-2014 (indicele cu baza în lanț)	60
Figura nr. 4.3. Evoluția fondului de rulment și a necesarului de fond de rulment (medii pe o firmă) pentru microfirmele din economia reală a României, în perioada 2007-2014 (indicele cu baza în lanț)	61
Figura nr. 4.4. Evoluția ratei finanțării globale (medii pe o firmă) pentru firmele din economia reală a României grupate pe ramuri de activitate, în perioada 2007-2014	62
Figura nr. 4.5. Evoluția ratei finanțării globale (medii pe o firmă) pentru firmele din economia reală a României grupate pe regiuni de dezvoltare, în perioada 2007-2014	64
Figura nr. 5.1. Evoluția nivelului total al ajutorului de stat acordat marilor firme din economia reală a României în perioada 2007-2014	69
Figura nr. 8.1. Evoluția cifrei de afaceri din operațiuni de factoring în România în perioada 2005-2012 (mil. euro)	99
Figura nr. 8.2. Evoluția nivelului valoric al tranzacțiilor de leasing pe piața mondială în perioada 1992-2011	102
Figura nr. 8.3. Evoluția nivelului valoric al tranzacțiilor de leasing pe piața europeană în perioada 1992-2011	102
Figura nr. 9.1. Matricea riscurilor în 3 trepte	109
Figura nr. 9.2. Matricea riscurilor în 5 trepte	109
Figura nr. 9.3. Matricea numerică a riscurilor în 5 trepte	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.8. – Guvernanța fiscală și dezvoltarea economică în Uniunea Europeană
constrângerile pactului fiscal și diversitatea economiilor și culturilor naționale

Coordonator: dr. Ionel Leonida

Colectiv de autori: dr. Ionel Leonida; dr. Elena Pădurean; dr. Emil Dinga

CUPRINS

Guvernanța fiscală și dezvoltarea economică în Uniunea Europeană
în condițiile constrângerilor compactului fiscal

Introducere	3
Capitolul I. Abordări teoretice privind guvernanța fiscală	5
1.1. Structura și obiectivele guvernanței fiscale	6
Capitolul II. Guvernanța fiscală în Uniunea Europeană – evoluție și progres	9
2.1. Evoluția legislativă a guvernanței fiscale în U.E.	9

2.1.1. Plusuri și minusuri după reforma PSC	18
2.1.2. Compactul fiscal – în ajutorul PSC	20
2.2. Evoluția instituțională în cadrul procesului de guvernanță fiscală în U.E.	22
2.2.1. Consolidarea statutului instituțiilor fiscale independente	25
2.2.2. Despre impactul și eficacitatea acțiunilor instituțiilor fiscale independente	26
2.2.3. Spre o instituție europeană fiscală independentă	28
2.3. Progrese generate de noul cadru al guvernanței fiscale	31
Capitolul III. O abordarea conceptuală a coerențelor și incoerențelor dintre guvernanța fiscală și dezvoltarea economică	38
3.1. Examinarea teoretică a guvernanței fiscale	38
3.1.1. Considerații conceptuale	38
3.2. Examinarea teoretică a conceptului de nivel de dezvoltare economică	43
3.3. Perechi coerente și perechi incoerente de guvernanță fiscală – dezvoltare economică	52
Concluzii	54
Lista figurilor	58
Figura nr. 1. Dimensiunea guvernanței fiscale a U.E.	7
Figura nr. 2. Structura reformată a cadrului guvernanței fiscale a U.E.	13
Figura nr. 3. Structura reformată a componentei preventive și corective ale PSC	18
Figura nr. 4. Mecanismul prin care instituțiile fiscale independente pot aduce contribuții la creșterea responsabilității și a transparenței fiscale	24
Figura nr. 5. Rezumatul responsabilităților legale ale instituțiilor fiscale independente, conform tratatelor legislative și interguvernamentale ale U.E., structurate pe țările membre	26
Figura nr. 6. Structura instituțională reformată a guvernanței fiscale a U.E.	30
Figura nr. 7. Evoluția soldului convențional și a soldului structural în raport cu OTM la nivelul U.E. în perioada 2010-2016	32
Figura nr. 8. Evoluția soldului structural în țările membre U.E. în anul 2013 și în anul 2016	32

Figura nr. 9. Evoluția soldului convențional și a soldului structural în raport cu OTM la nivelul Zonei Euro în perioada 2010-2016	33
Figura nr. 10. Evoluția soldului convențional și a soldului structural în raport cu OTM, în România, în perioada 2010-2016	34
Figura nr. 11. Clasificarea nivelului de dezvoltare economică după ponderea economiei pe sectoare	46
Figura nr. 12. Suprapuneri de încadrare în nivelurile de dezvoltare economică	49
Figura nr. 13. Trendul „logic” al productivității muncii pe sectoare economice	51
Lista tabelelor	58
Tabelul nr. 1. Tabloul general al progreselor înregistrate de țările membre U.E. în procesul de guvernare fiscală, în perioada 2012-2015, conform criteriilor privind finanțele publice din Tratatul de la Maastricht	36
Tabelul nr. 2. Ținta și poziția OTM în anul 2015 în țările membre U.E.	37
Tabelul nr. 3. Clase de guvernare fiscală și predicatele lor de suficiență	42
Tabelul nr. 4. Clase de guvernare fiscală și dimensiuni logice de analiză a guvernării fiscale	43
Tabelul nr. 5. Structura economiei pe sectoare și pe clase de nivel de dezvoltare economică	47
Tabelul nr. 6. Stabilirea coeficienților de importanță pentru fiecare sector economic	48
Tabelul nr. 7. Organizarea datelor pentru stabilirea intervalelor de apartenență a valorii funcției-scor	48
Tabelul nr. 8. Intervalele de încadrare a valorii funcției-scor pe niveluri de dezvoltare economică	49
Tabelul nr. 9. Perechi coerente, respectiv incoerente între nivel de dezvoltare economică și tip de guvernare fiscală	53
Listă abrevieri	59
Bibliografie	60

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.9. – Responsabilitatea fiscală într-un mediu economic și politic instabil

Coordonator: dr. Tudor Ciumara

Autori: dr. Tudor Ciumara; dr. Iulia Lupu

CUPRINS

Cuprins	2
Lista figurilor	3
Introducere	4
Capitolul 1. Conceptele de responsabilitate fiscală și instabilitate economică și politică ...	6
1.1. Responsabilitatea fiscală	6
1.2. Stabilitate versus instabilitate economică	8
1.3. Stabilitate versus instabilitate politică	9
Capitolul 2. Regulile fiscale – necesitate și evoluție	11

2.1. Motivele care stau la baza introducerii regulilor fiscale	11
2.2. Categorii de reguli fiscale și evoluția lor	12
2.3. Construcția regulilor fiscale. Necesitatea alegerii unor reguli fiscale simple și clare și a respectării acestora	15
2.4. Remarci finale	19
Capitolul 3. Analize și observații pe cazul României	21
3.1. Stabilitatea economică în România	21
3.2. Stabilitatea politică în România	23
3.3. Responsabilitatea fiscală în România	27
3.4. Studiu de caz	29
Anexă – definiții ale responsabilității fiscale	37
Bibliografie	39
Lista figurilor	
Figura 1: Numărul țărilor ce folosesc diferite categorii de reguli fiscale naționale și supranaționale, 1985-2014	13
Figura 2: Numărul țărilor ce folosesc cel puțin două tipuri de reguli fiscale numerice naționale și supranaționale în același timp, 1985-2014	15
Figura 3: Numărul țărilor ce folosesc reguli fiscale ce permit ajustarea ciclică la nivel național, 1985-2014	17
Figura 4: Numărul țărilor cu clauze excepționale bine specificate la nivel național, 1985-2014	18
Figura 5: Numărul țărilor cu legi privind responsabilitatea fiscală în funcție de tipul economiei, 1985-2014	19
Figura 6: Stabilitatea politică în România	26
Figura 7: Cheltuieli prioritare conform indicelui propriului interes, 2010	35
Figura 8: Cheltuieli prioritare conform indicelui generozității, 2010	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.10. – Starea financiară a României

Coordonator: dr. Constantin Marin

Colectiv de autori: dr. Constantin Marin; dr. Elena Pădurean; dr. Ionel Leonida; dr. Iulia Lupu; dr. Tudor Ciumara; dr. Camelia Milea; drd. Alina Ailincă; Florin Răzvan Bălășescu; dr. Mihail Dimitriu; dr. Nicoleta Mihăilă; drd. Silvia Elena Isachi; dr. Gabriela Cornelia Piciu; Georgiana Chițiga; Cătălin Drăgoi; dr. Adina Criste; Camelia Băltărețu; dr. Emil Dinga

CUPRINS

Cuvânt înainte	1
Partea I. Evaluare generală	10
Capitolul 1. Evoluții fiscal-bugetare	11
1. Structura veniturilor bugetare	12

2. Structura cheltuielilor bugetare	14
3. Structura principalelor categorii de impozite și taxe	15
4. Soldul bugetar convențional contabil al bugetului general consolidat	16
5. Soldul bugetar convențional primar	17
6. Soldul bugetar structural al BGC	17
7. Poziția fiscală	18
8. Impulsul fiscal	19
9. Presiunea fiscală brută la nivelul bugetului general consolidat	20
10. Presiunea fiscală netă la nivelul bugetului general consolidat	20
Precizări metodologice	23
Capitolul II. Evoluțiile pieței de capital	26
1. Evoluția ponderii capitalizării bursiere în PIB	27
2. Evoluția poziției României în UE-27 privind ponderea capitalizării bursiere în PIB	27
3. Evoluția ponderii valorii tranzacțiilor bursiere în PIB	28
4. Evoluția lichidității relative a pieței bursiere	28
5. Evoluția volatilității pieței bursiere	29
6. Evoluția amplitudinii pieței bursiere	29
7. Precizări metodologice	30
Capitolul III. Evaluarea echilibrului extern	35
1. Introducere	36
2. Analiza indicatorilor balanței de plăți externe	36
3. Analiza poziției investiționale internaționale	44
Partea a II-a. Evoluția indicatorilor de stare privind economia reală	54
Capitolul I. Evaluarea stării agenților economici din economia reală	55
1. Potențialul economico-financiar	56
2. Utilizarea potențialului economic	71

3. Rezultatele economico-financiare în economia reală	79
4. Performanțele economico-financiare în economia reală	97
5. Corelații între unii indicatori de stare din economia reală și PIB-ul nominal din perioada 2007-2015	109
6. Unele precizări metodologice	111
Capitolul II. Evaluarea stării instituțiilor financiare nebankare	115
1. Introducere	116
2. Indicatorii relevanți privind dezvoltarea sectorului IFN	119
3. Evoluția sectorului financiar nebankar în urma intervențiilor legislative în perioada 2007-2015	122
Capitolul III. Evoluția indicatorilor financiari ai populației	129
1. Calcularea valorilor indicatorilor	130
2. Concluzii	152
Partea a III-a. Evaluarea riscurilor și vulnerabilităților	154
Capitolul I. Evaluarea convergenței economice	155
1. Convergența economică nominală	156
2. Convergența economică reală	159
3. Precizări metodologice	161
Capitolul II. Tabloul de bord european și procedura de dezechilibru macroeconomic ...	163
1. Introducere	164
2. Raportul de țară	165
3. Indicatorii tabloului de bord al PDM România 2017	167
4. Concluzii	180
Capitolul III. Evaluarea GAP-ului privind convergența economică	181
1. Preambul	183
2. Indicatorii convergenței economice nominale în România pe perioada 2007-2016	183
3. Convergența economică reală	187

Capitolul IV. Evaluarea sustenabilității economice	194
1. Preambul	195
2. Indicatorii sustenabilității economice în România pe perioada 2007-2016	195
3. Interpretarea indicatorilor de sustenabilitate economică	195
Capitolul V. Indicatori privind poziția ciclică a României	207
1. Preambul	208
2. Note metodologice	208
3. Reprezentarea grafică a cinematiei poziției ciclice	210
4. Interpretarea rezultatelor	210
Index de tabele	
Tabelul nr. 1.1.1. Structura veniturilor bugetare, pe bugetele componente ale bugetului public în perioada 2010-2016	12
Tabelul nr. 1.1.2. Evoluția structurală a principalelor categorii de impozite și taxe raportate la PIB și veniturile fiscale totale în perioada 2010-2016	15
Tabelul nr. 1.1.3. Evoluția soldului bugetar convențional contabil al bugetului general consolidat în perioada 2010-2016	16
Tabelul nr. 1.1.4. Evoluția soldului bugetar convențional primar al bugetului general consolidat în perioada 2010-2016	17
Tabelul nr. 1.1.5. Evoluția soldului bugetar structural al bugetului general consolidat în perioada 2010-2016	18
Tabelul nr. 1.1.6. Evoluția poziției fiscale în perioada 2010-2016	18
Tabelul nr. 1.1.7. Impulsul fiscal în perioada 2010-2016	19
Tabelul nr. 1.1.8. Evoluția presiunii fiscale brute și nete la nivelul bugetului general consolidat în perioada 2010-2016	20
Tabelul nr. 1.2.1. Ponderea capitalizării bursiere în PIB pentru România, în perioada 2007-2016	27
Tabelul nr. 1.2.2. Poziția României în clasamentul UE-27 privind ponderea capitalizării bursiere, în perioada 2007-2016	28
Tabelul nr. 1.2.3. Ponderea valorii tranzacțiilor bursiere în PIB pentru România, în perioada 2007-2016	28

Tabelul nr. 1.2.4. Lichiditatea relativă a pieței bursiere în România, în perioada 2007-2016	29
Tabelul nr. 1.2.5. Volatilitatea pieței bursiere din România, în perioada 2007-2016	29
Tabelul nr. 1.2.6. Amplitudinea pieței bursiere din România, în perioada 2007-2016	30
Tabelul nr. 1.3.1. Evoluția indicatorilor privind contul curent și balanța comercială ...	41
Tabelul nr. 1.3.2. Finanțarea deficitului contului curent	44
Tabelul nr. 1.3.3. Evoluția datoriei externe pe termen scurt, mediu și lung în România ...	46
Tabelul nr. 1.3.4. Structura pe creditori a datoriei publice externe pe termen mediu și lung a României și evoluția componentelor structurale	52
Tabelul nr. 1.3.5. Structura activelor de rezervă ale BNR și evoluția componentelor structurale	53
Tabelul nr. 2.1.1. Dinamica activelor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	56
Tabelul nr. 2.1.2. Dinamica activelor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	57
Tabelul nr. 2.1.3. Dinamica activelor imobilizate medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	59
Tabelul nr. 2.1.4. Dinamica activelor imobilizate medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	60
Tabelul nr. 2.1.5. Dinamica stocurilor materiale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	61
Tabelul nr. 2.1.6. Dinamica stocurilor materiale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	62
Tabelul nr. 2.1.7. Dinamica disponibilităților bănești medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	63
Tabelul nr. 2.1.8. Dinamica disponibilităților bănești medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	64
Tabelul nr. 2.1.9. Dinamica activelor circulante medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	65
Tabelul nr. 2.1.10. Dinamica activelor circulante medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	66

Tabelul nr. 2.1.11. Dinamica numărului mediu de personal angajat în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	67
Tabelul nr. 2.1.12. Dinamica numărului mediu de personal angajat în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	68
Tabelul nr. 2.1.13. Dinamica numărului de societăți comerciale în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	69
Tabelul nr. 2.1.14. Dinamica numărului de societăți comerciale în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	70
Tabelul nr. 2.1.15. Dinamica valorii medii a amortizării imobilizărilor corporale în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	72
Tabelul nr. 2.1.16. Dinamica valorii medii a amortizării imobilizărilor corporale în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	73
Tabelul nr. 2.1.17. Dinamica cheltuielilor medii de personal în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	74
Tabelul nr. 2.1.18. Dinamica cheltuielilor medii de personal în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	75
Tabelul nr. 2.1.19. Dinamica cheltuielilor medii de exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	76
Tabelul nr. 2.1.20. Dinamica cheltuielilor medii de exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	77
Tabelul nr. 2.1.21. Dinamica cheltuielilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	78
Tabelul nr. 2.1.22. Dinamica cheltuielilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	79
Tabelul nr. 2.1.23. Dinamica cifrei de afaceri medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	80
Tabelul nr. 2.1.24. Dinamica cifrei de afaceri medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	81
Tabelul nr. 2.1.25. Dinamica veniturilor din exploatare medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	82

Tabelul nr. 2.1.26. Dinamica veniturilor din exploatare medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	83
Tabelul nr. 2.1.27. Dinamica veniturilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	84
Tabelul nr. 2.1.28. Dinamica veniturilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	85
Tabelul nr. 2.1.29. Dinamica profitului mediu din exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	86
Tabelul nr. 2.1.30. Dinamica profitului mediu din exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	87
Tabelul nr. 2.1.31. Dinamica pierderilor medii din exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	88
Tabelul nr. 2.1.32. Dinamica pierderilor medii din exploatare în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	89
Tabelul nr. 2.1.33. Dinamica profitului brut total mediu în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	90
Tabelul nr. 2.1.34. Dinamica profitului brut total mediu în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	91
Tabelul nr. 2.1.35. Dinamica profitului net total mediu în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	92
Tabelul nr. 2.1.36. Dinamica profitului net total mediu în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare.....	93
Tabelul nr. 2.1.37. Dinamica pierderilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	94
Tabelul nr. 2.1.38. Dinamica pierderilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	95
Tabelul nr. 2.1.39. Dinamica datoriilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe ramuri ale economiei naționale	96
Tabelul nr. 2.1.40. Dinamica datoriilor totale medii în perioada 2007-2015 pentru societățile comerciale grupate pe regiuni de dezvoltare	97
Tabelul nr. 2.1.41. Indicatorii de performanță ai activității societăților comerciale în anul 2015, grupate pe ramuri ale economiei naționale (%)	98

Tabelul nr. 2.1.42. Dinamica productivității muncii, a costului unitar al forței de muncă și a înzestrării tehnice a muncii pentru societățile comerciale din economia reală, în perioada 2007-2015	104
Tabelul nr. 2.1.43. Dinamica rentabilității brute a veniturilor, a rentabilității resurselor consumate și a ratei marjei nete de exploatare pentru societățile comerciale din economia reală, în perioada 2007-2015	105
Tabelul nr. 2.1.44. Dinamica solvabilității generale, a solvabilității imediate și a solvabilității globale pentru societățile comerciale din economia reală în perioada 2007-2015	106
Tabelul nr. 2.1.45. Dinamica ratei de autofinanțare, a ratei generale de îndatorare și a ratei datoriilor pentru societățile comerciale din economia reală, în perioada 2007-2015	107
Tabelul nr. 2.1.46. Dinamica ratei fondului de rulment propriu, a ratei lichidității imediate și a stabilității financiare pentru societățile comerciale din economia reală, în perioada 2007-2015	108
Tabelul nr. 2.1.47. Evoluția ponderii stocurilor, creanțelor și activelor circulante din economia reală în valoarea PIB-ului nominal în perioada 2007-2015	109
Tabelul nr. 2.1.48. Evoluția raportului între datoriile firmelor din economia reală și valoarea PIB-ului nominal în perioada 2007-2015	110
Tabelul nr. 2.1.49. Evoluția ponderii profitului și pierderilor din economia reală în PIB-ul nominal în perioada 2007-2015	110
Tabelul nr. 2.1.50. Gruparea activităților și ramurilor economiei reale	111
Tabelul nr. 2.1.51. Gruparea județelor pe regiuni de dezvoltare	112
Tabelul nr. 2.1.52. Indicatorii economici de performanță ce caracterizează activitatea societăților comerciale, determinați pe baza situațiilor financiare de închidere a exercițiului economico-financiar la 31 decembrie	113
Tabelul nr. 2.2.1. Valorile indicatorilor instituțiilor financiare nebancare pentru perioada 2007-2015	116
Tabelul nr. 2.2.2. Valorile indicatorului formării activelor (IF)	119
Tabelul nr. 2.2.3. Valorile indicatorului utilizării activelor (IU)	120
Tabelul nr. 2.2.4. Valorile indicatorului fructificării activelor (IC)	121
Tabelul nr. 2.2.5. Valorile indicatorului expansiunii sectorului IFNB (IS)	121

Tabelul nr. 2.2.6. Numărul instituțiilor financiare nebancare în perioada 2007-2015	123
Tabelul nr. 2.2.7. Activele financiare totale ale IFN din România	124
Tabelul nr. 2.2.8. Structura finanțării sectoarelor de activitate de către IFN și IBN în România	128
Tabelul nr. 2.2.9. Evoluția ratei creditelor neperformante ale instituțiilor financiare bancare și nebancare din România	128
Tabelul nr. 2.3.1. Evoluția indicatorilor primari privind caracterizarea stării financiare a populației în perioada 2007-2015	130
Tabelul nr. 2.3.2. Evoluția ratei economisirii financiare în perioada 2007-2015	132
Tabelul nr. 2.3.3. Evoluția coeficientului înclinației spre economisire în perioada 2007-2015	133
Tabelul nr. 2.3.4. Evoluția coeficientului de îndatorare în perioada 2007-2015	134
Tabelul nr. 2.3.5. Evoluția ratei de financiarizare a venitului populației în perioada 2007-2015	135
Tabelul nr. 2.3.6. Evoluția coeficientului capacității financiare de finanțare în perioada 2007-2015	136
Tabelul nr. 2.3.7. Evoluția ratei angajării financiare a populației în perioada 2007-2015	137
Tabelul nr. 2.3.8. Evoluția ratei îndatorării financiare a populației în perioada 2007-2015	138
Tabelul nr. 2.3.9. Evoluția ratei bancarizării venitului populației în perioada 2007-2015	139
Tabelul nr. 2.3.10. Evoluția ratei dezintermedierii plasamentelor populației în perioada 2007-2015	140
Tabelul nr. 2.3.11. Evoluția coeficientului finanțării economiei de către populație în perioada 2007-2015	141
Tabelul nr. 2.3.12. Evoluția coeficientului acoperirii lichide a creditelor bancare în perioada 2007-2015	142
Tabelul nr. 2.3.13. Evoluția coeficientului structural al investiției totale a populației în perioada 2007-2015	143
Tabelul nr. 2.3.14. Evoluția coeficientului foarfecelui ratelor dobânzii în perioada 2007-2015	144
Tabelul nr. 2.3.15. Evoluția ratei cheltuielilor cu dobânzile în perioada 2007-2015	145

Tabelul nr. 2.3.16. Evoluția multiplicatorului financiar al averii populației în perioada 2007-2015	146
Tabelul nr. 2.3.17. Evoluția coeficientului financiarizării active a populației în perioada 2007-2015	147
Tabelul nr. 2.3.18. Evoluția corelată a nivelului indicatorilor ce caracterizează starea financiară a populației în perioada 2007-2015	148
Tabelul nr. 2.3.19. Evoluția corelată a indicatorilor ce caracterizează starea financiară a populației în perioada 2007-2015 (indicii în lanț - %)	148
Tabelul nr. 3.1.1. Valori ale indicatorilor de convergență economică nominală pentru România	158
Tabelul nr. 3.1.2. Valori de referință pentru convergență economică nominală	158
Tabelul nr. 3.1.3. Valori ale indicatorilor de convergență economică reală pentru România	160
Tabelul nr. 3.1.4. Valori de referință pentru convergența economică reală (media UE-28)	160
Tabelul nr. 3.1.5. Criterii privind convergența economică reală	161
Tabelul nr. 3.2.1. Situația dezechilibrelor economice 2017	165
Tabelul nr. 3.2.2. Progresele privind punerea în aplicare a recomandărilor specifice din 2016	166
Tabelul nr. 3.2.3. Principalele constatări și provocări ale analizei raportului de țară pentru România 2017	167
Tabelul nr. 3.2.4. Tabloul de bord al PDM pentru România	168
Tabelul nr. 3.3.1. Evoluția nivelului și gap-ului indicatorilor de convergență economică nominală	184
Tabelul nr. 3.3.2. Indicatorii de convergență economică reală	189
Tabelul nr. 3.4.1. Indicatorii de sustenabilitate economică	196
Tabelul nr. 3.5.1. Indicatorii de poziție ciclică a economiei României	208
Tabelul nr. 3.5.2. Note metodologice de interpretare la poziția ciclică a economiei României	209
Tabelul nr. 3.5.3. Cinematica poziției ciclice a economiei României	211

Index de figuri

Figura nr. 1.1.1. Reprezentarea evoluției veniturilor, a cheltuielilor bugetului public și a deficitului în valori nominale în perioada 2010-2015	14
Figura nr.1.1.2. Reprezentarea evoluției structurale a principalelor categorii de impozite și taxe raportate la PIB și la veniturile fiscale totale în perioada 2010-2015	16
Figura nr. 1.1.3. Evoluția soldului structural, a poziției fiscale și a impulsului fiscal (% PIB) în perioada 2010-2015	19
Figura nr. 1.1.4. Reprezentarea presiunii fiscale brute și a presiunii fiscale nete în perioada 2010-2015	21
Figura nr. 1.3.1. Evoluția ponderii soldului contului curent și a soldului balanței comerciale în PIB în România	39
Figura nr. 1.3.2. Evoluția ponderii soldului balanței comerciale în soldul contului curent în România	40
Figura nr. 1.3.3. Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB-FOB)	40
Figura nr. 1.3.4. Sursele de finanțare a deficitului de cont curent în România	43
Figura nr. 1.3.5. Evoluția ponderilor datoriei externe pe termen mediu și lung și a datoriei pe termen scurt în datoria externă în România	45
Figura nr. 1.3.6. Evoluția ponderilor componentelor datoriei externe pe termen mediu și lung în datoria externă pe termen mediu și lung în România	49
Figura nr. 1.3.7. Evoluția structurii pe creditori a datoriei publice externe pe termen mediu și lung a României	51
Figura nr. 1.3.8. Evoluția structurii activelor de rezervă ale BNR	53
Figura nr. 2.1.1. Evoluția productivității muncii, a costului mediu al muncii și a înzestrării tehnice a muncii în perioada 2007-2014 (2007=100%)	104
Figura nr. 2.1.2. Evoluția rentabilității brute a veniturilor, a rentabilității resurselor consumate și a ratei marjei nete de exploatare în perioada 2007-2014	105
Figura nr. 2.1.3. Evoluția solvabilității generale, a solvabilității imediate și a solvabilității globale în perioada 2007-2014	106
Figura nr. 2.1.4. Evoluția ratei de autofinanțare, a ratei generale de îndatorare și a ratei datoriilor în perioada 2007-2014	107

Figura nr. 2.1.5. Evoluția ratei fondului de rulment propriu, a ratei lichidității imediate și a stabilității financiare în perioada 2007-2014	108
Figura nr. 2.2.1. Evoluția numărului de INF-uri în registrele BNR	124
Figura nr. 2.2.2. Evoluția activelor totale ale IFN-urilor	125
Figura nr. 2.2.3. Ponderea activelor IFN-urilor în PIB	125
Figura nr. 2.3.1. Evoluția ratei economisirii financiare a populației în perioada 2007-2014	132
Figura nr. 2.3.2. Evoluția coeficientului înclinației spre economisire a populației	133
Figura nr. 2.3.3. Evoluția coeficientului de îndatorare a populației	134
Figura nr. 2.3.4. Evoluția ratei de financiarizare a venitului populației	135
Figura nr. 2.3.5. Evoluția coeficientului capacității financiare de finanțare al populației	136
Figura nr. 2.3.6. Evoluția ratei angajării financiare a populației	137
Figura nr. 2.3.7. Evoluția ratei îndatorării financiare a populației	138
Figura nr. 2.3.8. Evoluția ratei bancarizării venitului populației	139
Figura nr. 2.3.9. Evoluția ratei dezintermedierii plasamentelor populației	140
Figura nr. 2.3.10. Evoluția coeficientului finanțării economiei de către populație	141
Figura nr. 2.3.11. Evoluția coeficientului acoperirii lichide a creditelor bancare	142
Figura nr. 2.3.12. Evoluția coeficientului structural al investiției totale a populației	143
Figura nr. 2.3.13. Evoluția coeficientului foarfecelui ratelor dobânzii	144
Figura nr. 2.3.14. Evoluția ratei cheltuielilor cu dobânzile ale populației	145
Figura nr. 2.3.15. Evoluția multiplicatorului financiar al averii	146
Figura nr. 2.3.16. Evoluția coeficientului financiarizării active a populației	147
Figura nr. 2.3.17. Evoluția indicatorilor statisticii macroeconomice	149
Figura nr. 2.3.18. Evoluția valorilor indicatorilor contabilității naționale	150
Figura nr. 2.3.19. Evoluția indicatorilor contabilității financiare	151
Figura nr. 2.3.20. Evoluția indicatorilor statisticii bancare	152
Figura nr. 3.1.1. Evoluția inflației în România comparativ cu media UE-28 și cu abaterea medie pătratică față de media UE-28	156

Figura nr. 3.1.2. Evoluția ratei dobânzii la titlurile de stat pe termen lung în România comparativ cu media UE-28 și cu abaterea medie pătratică față de media UE-28	157
Figura nr. 3.1.3. Matricea criteriilor de convergență economică nominală pentru România	158
Figura nr. 3.1.4. Matricea de referință pentru convergența economică nominală	159
Figura nr. 3.1.5. Matricea-gap de convergență economică nominală a României cu Uniunea Europeană, perioada 2009-2016	159

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.11. – Prognozele macroeconomice și reacția piețelor financiare

Coordonator: dr. Iulia Lupu

Autori: dr. Iulia Lupu; dr. Adina Criste

CUPRINS

Introducere	4
1. Prognozele macroeconomice – caracterizare și perspective	7
1.1. Caracteristici elementare ale prognozelor macroeconomice	7
1.2. Probleme identificate și perspective privind realizarea prognozelor macroeconomice	9
2. Implicațiile diferitelor tipuri de prognoze macroeconomice asupra piețelor financiare	13
2.1. Scurtă introducere	13

2.2. Prognozele băncilor centrale – instrument de orientare a piețelor financiare	14
2.3. Prognozele realizate de alte instituții naționale și internaționale	18
2.4. Comportamentul pe piețele financiare în privința elaborării prognozelor	24
3. Influența prognozelor macroeconomice asupra unor categorii de piețe financiare ...	28
3.1. Efectul prognozelor macroeconomice asupra piețelor de capital	28
3.2. Efectul prognozelor macroeconomice asupra performanței băncilor comerciale	30
3.3. Efectul prognozelor macroeconomice asupra cursului de schimb	32
4. Analize empirice	33
4.1. Măsurarea performanței prognozelor macroeconomice realizate de Comisia Europeană în perioada 2005-2016	33
4.2. Reacții observate pe piața financiară pentru comunicatele cu privire la indicatorii macroeconomici	41
5. Considerații finale	50
Anexe	52
Listă figuri	87
Listă tabele	90
Listă anexe	90
Listă abrevieri	91
Bibliografie selectivă	92
Listă figuri	
Figura nr. 1: Erorile de prognoză privind creșterea economiei globale (ONU, FMI și BM, PP)	20
Figura nr. 2: Erorile medii de prognoză privind creșterea economică în vechile state membre ale Uniunii Europene în perioada 2000-2014	21
Figura nr. 3: Erorile medii absolute de prognoză privind creșterea economică în vechile state membre ale Uniunii Europene în perioada 2000-2014	22
Figura nr. 4: Erorile medii de prognoză privind creșterea economică în noile state membre ale Uniunii Europene în perioada 2000-2014	23

Figura nr. 5: Erorile medii absolute de prognoză privind creșterea economică în noile state membre ale Uniunii Europene în perioada 2000-2014	24
Figura nr. 6: Principalele riscuri identificate în sistemul bancar	31
Figura nr. 7: Evoluția performanței prognozei PIB real pentru zona euro	34
Figura nr. 8: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru PIB real, zona euro	35
Figura nr. 9: Evoluția performanței prognozei PIB real pentru U.E.	36
Figura nr. 10: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru PIB real în U.E.	36
Figura nr. 11: Evoluția performanței prognozei inflației pentru zona euro	37
Figura nr. 12: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru inflație în zona euro	37
Figura nr. 13: Evoluția performanței prognozei inflației pentru U.E.	38
Figura nr. 14: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru inflație în U.E.	39
Figura nr. 15: Evoluția performanței prognozei ratei șomajului pentru zona euro	39
Figura nr. 16: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru rata șomajului în zona euro	40
Figura nr. 17: Evoluția performanței prognozei ratei șomajului pentru Uniunea Europeană	40
Figura nr. 18: Evoluția performanței prognozei de toamnă pentru rata șomajului în Uniunea Europeană	41
Figura nr. 19: Histograma dimensiunilor activelor financiare analizate (număr de prețuri la frecvența de 5 minute)	46
Figura nr. 20: Reacții observate pentru comunicatele cu privire la indicele de încredere al consumatorilor din Danemarca	47
Figura nr. 21: Reacții observate pentru comunicatele cu privire la indicele de încredere al consumatorilor din Germania	47
Figura nr. 22: Reacții observate pentru comunicatele cu privire la chestionarele de analiză a așteptărilor (ZEW, Germania)	48
Figura nr. 23: Reacții observate pentru comunicatele cu privire la rata șomajului din Spania	49
Figura nr. 24: Belgia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	56

Figura nr. 25: Germania – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	56
Figura nr. 26: Irlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	56
Figura nr. 27: Grecia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	57
Figura nr. 28: Spania – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	57
Figura nr. 29: Franța – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	57
Figura nr. 30: Italia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	58
Figura nr. 31: Cipru – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	58
Figura nr. 32: Luxemburg – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	59
Figura nr. 33: Malta – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	59
Figura nr. 34: Olanda – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	59
Figura nr. 35: Austria – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	60
Figura nr. 36: Portugalia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	60
Figura nr. 37: Slovenia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	60
Figura nr. 38: Slovacia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	61
Figura nr. 39: Finlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	61
Figura nr. 40: Bulgaria – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	61
Figura nr. 41: Republica Cehă – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	62
Figura nr. 42: Danemarca – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	62
Figura nr. 43: Estonia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	62
Figura nr. 44: Letonia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	63
Figura nr. 45: Lituania – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	63
Figura nr. 46: Ungaria – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	63
Figura nr. 47: Polonia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	64
Figura nr. 48: România – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	64
Figura nr. 49: Suedia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	64
Figura nr. 50: Marea Britanie – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	65
Figura nr. 51: SUA – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	65

Figura nr. 52: Japonia – evoluția erorilor de prognoză pentru PIB	65
Figura nr. 53: Belgia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	66
Figura nr. 54: Germania – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	66
Figura nr. 55: Irlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	67
Figura nr. 56: Grecia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	67
Figura nr. 57: Spania – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	67
Figura nr. 58: Franța – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	67
Figura nr. 59: Italia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	68
Figura nr. 60: Cipru – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	68
Figura nr. 61: Luxemburg – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	68
Figura nr. 62: Malta – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	69
Figura nr. 63: Olanda – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	69
Figura nr. 64: Austria – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	69
Figura nr. 65: Portugalia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	70
Figura nr. 66: Slovenia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	70
Figura nr. 67: Slovacia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	70
Figura nr. 68: Finlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	71
Figura nr. 69: Bulgaria – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	71
Figura nr. 70: Republica Cehă – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	71
Figura nr. 71: Danemarca – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	72
Figura nr. 72: Estonia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	72
Figura nr. 73: Letonia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	72
Figura nr. 74: Lituania – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	73
Figura nr. 75: Ungaria – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	73
Figura nr. 76: Polonia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	73
Figura nr. 77: România – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	74
Figura nr. 78: Suedia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	74

Figura nr. 79: Marea Britanie – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	74
Figura nr. 80: SUA – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	75
Figura nr. 81: Japonia – evoluția erorilor de prognoză pentru inflație	75
Figura nr. 82: Belgia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	76
Figura nr. 83: Germania – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	76
Figura nr. 84: Irlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	77
Figura nr. 85: Grecia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	77
Figura nr. 86: Spania – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	77
Figura nr. 87: Franța – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	77
Figura nr. 88: Italia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	78
Figura nr. 89: Cipru – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	78
Figura nr. 90: Luxemburg – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	78
Figura nr. 91: Malta – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	79
Figura nr. 92: Olanda – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	79
Figura nr. 93: Austria – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	79
Figura nr. 94: Portugalia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	80
Figura nr. 95: Slovenia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	80
Figura nr. 96: Slovacia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	80
Figura nr. 97: Finlanda – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	81
Figura nr. 98: Bulgaria – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	81
Figura nr. 99: Republica Cehă – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului ...	82
Figura nr. 100: Danemarca – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	82
Figura nr. 101: Estonia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	82
Figura nr. 102: Letonia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	83
Figura nr. 103: Lituania – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	83
Figura nr. 104: Ungaria – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	83
Figura nr. 105: Polonia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	84

Figura nr. 106: România – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	84
Figura nr. 107: Suedia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	84
Figura nr. 108: Marea Britanie – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului ...	85
Figura nr. 109: SUA – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	85
Figura nr. 110: Japonia – evoluția erorilor de prognoză pentru rata șomajului	85

Listă tabele

Tabelul nr. 1: Matricea informațiilor cu privire la anunțuri și prognoze publicate în cadrul Platformei Bloomberg	43
Tabelul nr. 2: Lista activelor financiare luate în considerare pentru realizarea studiului	44

Listă anexe

Anexa nr. 1: Riscurile din sistemul bancar în funcție de respondenți și de zona geografică	52
Anexa nr. 2: Primele 10 riscuri în sistemul bancar în perioada 2006-2015	53
Anexa nr. 3: Datele calendaristice aferente lansărilor prognozelor economice ale Comisiei Europene	55
Anexa nr. 4: Evoluția performanțelor prognozelor Comisiei Europene pentru PIB real	56
Anexa nr. 5: Evoluția performanțelor prognozelor Comisiei Europene pentru inflație	66
Anexa nr. 6: Evoluția performanțelor prognozelor Comisiei Europene pentru rata șomajului	76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.12. – Intrarea în zona EURO – analiza situației României din perspectiva
teoriei zonelor monetare optime; proiecții privind planul de acțiune

Coordonator: dr. Silviu Marius Șeitan

Autor: dr. Silviu Marius Șeitan

CUPRINS

Intrarea în zona EURO – analiza situației României
din perspectiva teoriei zonelor monetare optime;
proiecții privind foaia de parcurs

Introducere	4
Capitolul 1. Elemente ale teoriei zonelor monetare optime	5
1.1. Aspecte practice	5
1.2. Aspecte teoretice	6
1.2.1. Scurt istoric al teoriei	6

1.2.2. Probleme conexe de discuție	6
1.3. Aspecte ale experiențelor economice	17
1.3.1. Cursurile fixe și mecanismul de ajustare	18
1.3.2. Regimuri ale cursului de schimb	19
1.4. Argumente pro și contra aderării la zona monetară optimă	20
1.5. Viabilitatea Uniunii Monetare Europene	22
1.6. Concluzii parțiale	23
Capitolul 2. Punctaj de probleme ale constituirii Uniunii Monetare Europene	25
2.1. Costuri ale adoptării unei monede unice. Analiza prin prisma teoriei zonelor monetare optime	29
2.2. Criterii de realizare ale zonei monetare optime	30
2.3. Punctaj de probleme privitoare la caracterizarea zonei monetare euro	36
2.4. Concluzii	40
Capitolul 3. Elemente ale teoriei monedelor tari	42
3.1. Introducere	42
3.2. Punerea problemei	44
3.3. Riscuri ale politicilor monetare actuale	45
3.4. Costuri ale adoptării unei monede unice	45
3.5. Manifestarea șocurilor asimetrice	46
3.5.1. Exemplificare teoretică	46
3.5.2. Preferințe ale diferite ale țărilor față de inflație și șomaj	48
3.6. Diferențe între sistemele fiscale ale țărilor	49
3.7. Alte elemente de risc ale formării uniunii monetare	49
3.8. Comentariu	52
3.9. Concluzii	55
Capitolul 4. Perspectivele României în contextul programului integrării europene	57
4.1. Aspecte principale	57

4.2. Poziția României în procesul aderării la moneda Euro	59
4.3. Poziția altor state europene în procesul aderării la moneda Euro	60
4.4. Poziția României din perspectiva Băncii Naționale a României	65
Capitolul 5. Riscuri ale adoptării euro	69
5.1. Explicație	69
5.2. Poziția Băncii Naționale a României	70
5.3. Riscuri ale adoptării monedei unice europene – aspecte de luat în calcul în pregătirea deciziei de adoptare a monedei unice	71
Capitolul 6. Concluzii finale	85
Bibliografie	97
Index de tabele	
Tabelul 1. Variante ale cursurilor de schimb flexibile	7
Tabelul 2. Regimuri ale cursului de schimb	19
Tabelul 3. Elemente de calendar al aderării la zona monetară unică europeană	25
Tabelul 4. Gradul de deschidere a economiei țărilor din zona euro în perioada 2002-2014	32
Tabelul 5. Indicatorii de convergență nominală ce trebuie îndepliniți pentru a adopta moneda euro	35
Tabelul 6. Persoane care își schimbă locul de muncă în alt stat decât cel de rezidență în anii 1990	39
Tabelul 7. Modificări ale unor indicatori macroeconomici în state ale UME	43
Tabelul 8. Modificări ale unor indicatori macroeconomici în state ale UEME înainte și după aderare (%)	55
Tabelul 9. Tabloul de bord aferent procedurii privind dezechilibrele macroeconomice	66
Index de figuri	
Figura 1. Fundamentarea deciziei de a adera la o uniune monetară	34
Figura 2. Integrarea în Uniunea Europeană	37
Figura 3. Convergența ratelor inflației	37

Figura 4. Indicatorul rigidității legislației privind protecția muncii în țările din zona euro	38
Figura 5. Ponderea cheltuielilor pentru politicile active pe piața muncii în PIB în anul 2011 comparativ cu anul 2004	39
Figura 6. Indicele armonizat al prețurilor bunurilor de consum	60
Figura 7. Evoluția cursului de schimb în unele state membre U.E.	62
Figura 8. Poziția ratelor de dobândă pe termen lung în economie	64
Figura 9. Popularitatea monedei unice în noile state membre U.E.	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE
„VICTOR SLĂVESCU”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.13. – Impactul cotației riscului de țară asupra dezvoltării economice
Contextul general și situația României

Coordonator: dr. Cătălin Drăgoi

Autor: dr. Cătălin Drăgoi

CUPRINS

Capitolul 1. Evaluarea riscului de țară. Instituții de specialitate.

Metode de analiză a riscului de țară	4
1.1. Introducere	4
1.2. Scurt istoric	5
1.3. Riscul în activitățile economice internaționale	5
1.4. Riscul de țară	6
1.5. Instituții care elaborează rating-uri	8

1.6. Sursele de date.....	9
1.7. Importanța scopului analizei.	9
1.8. Metode de evaluare a riscului de țară	10
1.9. Datele de bază	13
1.10. Indicatorii necesari evaluării riscurilor economice	17
1.11. Instrumente suplimentare pentru analiză	21
Capitolul 2: Calculul riscului de țară în contextul general	24
2.1. Agențiile de rating în sistemul financiar internațional	24
2.2. Metode și indicatori folosiți de agențiile de rating	26
2.3. Probleme ale utilizării datelor în metodele de calcul a ratingurilor	28
2.4. Precizia și performanța ratingurilor	29
2.5. Costurile și beneficiile obținerii unui rating	30
2.6. Probleme legate de rating și inițiativele de reglementare	31
Capitolul 3: Ratingul de țară al României	35
3.1. Calculul riscului de țară pentru România	35
3.2. Evoluția ratingului de țară pentru România (anii 2000-2015)	42
3.3. Analiză dinamică structurală a vectorilor de stare privind calcularea rating-ului de țară în România	45
Capitolul 4: Concluzii	50
Bibliografie selectivă	52
Anexe	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII
ȘI CERCETĂRI
DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.1. – Biodiversitatea și bioeconomia în contextul actual și scenarii pentru perspectivă

Coordonator: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan m.c. A.R.

Colectiv de autori: dr. med. vet. ing. Ipate Iudith; Străteanu Amalia; Enache Mihai;
dr. Sandu Mariana; dr. Mariana Trandafir; dr. David Gabriela;
dr. Stan Simona Nicoleta; Dana Dobre

CUPRINS

Interesul european

Interesul național

Material și metodă	10
1. Staționaritatea seriilor de timp	11
2. Testul Dickey-Fuller. Descrierea testului	13
3. Distribuția seriilor	19
4. Funcția de autocorelație a seriilor de timp	21

5. Trendul seriilor de timp	23
6. Estimarea parametrilor modelului de regresie multifactorială	24
7. Durbin Watson statistic (DW)	26
8. Testarea parametrilor modelului de regresie multifactorială	29
Testul Student	30
9. Verificarea ipotezelor modelului de regresie multifactorială	32
Durbin Watson statistic	33
Verificarea normalității: Testul Jarque-Bera	33
Verificarea heteroscedasticității	35
Concluzii	40
Bibliografie	42
Anexe: Participări și lucrări prezentate la conferințe internaționale – 2016	44

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.2. – Studiu eco-bioeconomic pentru dezvoltarea integrată a biodiversității
zootehnice românești*

Coordonatori: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.; dr. George Florea Tobă;
prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, m.c. A.R

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R; dr. George Florea
Tobă; prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, m.c. A.R; dr. med. vet. ing.
Judith Ipate; dr. Marcel Theodor Paraschivescu; dr. Mariana Sandu;
Daniela Dobre

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Material și metodă	4
3. Rezultate	5
 Tabelul 1. Dinamica evoluției efectivelor de animale pe specii de la 1.12. 2006 – la 1.12. 2015	 6

Tabelul 2. Efective de bovine și densitatea acestora la 100 ha teren, în România și în unele state membre ale Uniunii Europene	8
Tabelul 3. Efective de porcine și densitatea acestora la 100 ha teren, în România și în unele state membre ale Uniunii Europene	8
Tabelul 4. Efective de ovine și caprine, precum și densitatea acestora la 100 ha teren, în România și în unele state membre ale Uniunii Europene	9
Tabelul 5. Efectivele de femele adulte de reproducție	10
Fonduri europene, subvenții și măsuri legislative în sectorul zootehnic	19
1. Ajutoarele naționale tranzitorii în sectorul zootehnic	19
2. Ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor (HG NR. 1179/2014)	20
3. Sprijinul cuplat în sectorul zootehnic	21
Concluzii	25
Reglementări și legislația în domeniu	27
Bibliografie selectivă	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.3. – Implicarea bioeconomiei în politica mondială globală, „One Health”,
în contextul reconstrucției ecologice și a medicinei mediului*

Coordonatori: prof. univ. dr. Nicolae Manolescu, m.c. A.R; prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R

Colectiv de autori: Specialiști din CSCBAS, UTCB, USAMV, MADR, ANSVSA, ISU-Ilfov, Asociația Romania Edu, Fundația „Acad Nicolae Cajal”, Asociația „One Health – Romania ”; dr. Cristina Gârlea; dr. ing. M. T. Paraschivescu; conf. univ. dr. C. G. Sonea; dr. A. Supeanu; ing. Virgil Nadolu; dr. I. A. Precup; dr. Nastasia Belc; prof. univ.dr. Gh. Iancu; ing. Lucian Dumitru; conf. univ. dr. Cornelia Marin; dr. Irina Cajal; dr. Florian Udrea; dr. Andra Cristina Sonea

CUPRINS

Introducere	4
I. Obiective	4
II. Metodologia de cercetare	4

Faza cercetare 2016. Abordare bioeconomică a dezvoltării durabile în conceptului „One Health”	4
A. Conceptul One Health	4
A1. Dezvoltarea conceptului	6
A2. Comandamente „One Health”	8
B. Siguranța alimentară	9
B.1. Combaterea fraudei în comercializarea produselor alimentare	9
B.2. Siguranța alimentelor și a furajelor	11
B3. Producția și etichetarea produselor ecologice	13
B4. Principiul precauției	18
C. Sănătatea mediului	21
C1. Preocupări majore în sănătatea mediului	23
C2. Studii de caz propuse pentru 2017-2020	26
C2.1. Exploatarea miniera Roșia Poeni – județul Alba, aparținând Cuprumin Invest	26
C2.2. Zona periurbană a Capitalei	27
III. Concluzii	27
IV. Valorificare	28
V. Referințe	29
VI. Anexe	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.4. – Soluții eco-bioeconomice pentru dezvoltarea competitivă a zootehniei românești – 2
lucrări*

Coordonator: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R

Autor: dr. Mariana Sandu

CUPRINS

Utilizarea biotehnologiilor în producția animalieră

Rezumat	2
Introducere	3
Obiectivele temei de cercetare	5
Metodologia de cercetare	5
Documentarea folosită	6
Rezultate obținute	6

Concluzii	23
Bibliografie	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.4. – Soluții eco-bioeconomice pentru dezvoltarea competitivă a zootehniei românești – 2
lucrări

Coordonator: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R

Autori: dr. ing. Marcel Theodor Paraschivescu; dr. George Florea Tobă

CUPRINS

Studiu privind aplicarea MOET la specia taurine ca soluție eco-bioeconomică
pentru dezvoltarea competitivă a zootehniei românești

1. Introducere	1
2. Material și metodă	1
2.1. Despre adaptarea fermei MOET cu circuit deschis pentru vitele de carne	5
3. Rezultate și discuții	7
3.1. Aplicație MOET pentru o Inițiativă de Promovare a creșterii vitelor de carne	7
3.1.1. Resursele	7

3.1.2. Alegerea variantei	8
3.1.3. Creșterea intensivă a vitelor de carne	9
3.1.4. Eventualitatea promovării creșterii extensive a vitelor de carne	11
3.1.5. Perspectivă	11
4. Bibliografie	11
5. Anexe liste de lucrări	13

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„Acad. David Davidescu”

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

*6.11.17. – Analiza economico-socială a biodiversității patrimoniului zootehnic din România,
timp de un secol (1918-2018)*

Coordonator: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R

Autor: dr. ing. Marcel Theodor Paraschivescu

CUPRINS

Caracterizarea biodiversității patrimoniului zootehnic al României – istoric

Introducere	1
2. Material și metodă	2
3. Rezultate și discuții	3
3.1. Etapa pastorală	3
3.2. Etapa cerealieră	4
3.3. Etapa tentativelor de modernizare	4

3.4. Etapa primei tranziții (de la economia capitalistă incipientă la economia planificată)	5
3.5. Etapa economiei planificate	6
3.6. Etapa tranziției II (de la economia planificată la economia de piață)	10
Bibliografie	11

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ – CE-MONT

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.8. – Economia rurală a zonelor montane. Modele și scenarii privind calitatea produselor și energiile regenerabile

Coordonator: prof. univ. dr. H. C. Radu Rey

Autor: prof. univ. dr. H. C. Radu Rey

CUPRINS

Economia rurală a zonelor montane. Elemente de specificitate relevante pentru producția agrozootehnică montană în sistemul fermelor mici și mijlocii.

Utilizarea sustenabilă a energiilor regenerabile.

Un nou concept de strategie sustenabilă și un scenariu pentru orientarea unei Eco-arii „Pilot” axate pe valorificarea „Produselor montane”. (Studiu de caz)

A. Elemente programate	8
1. Obiective asumate prin fișa lucrării	8
2. Metodologii de cercetare utilizate	8
3. Documentație folosită	8
4. Stadiul elaborării lucrării la 30.11.2016	9

5. Rezultate parțiale obținute	9
6. Rezultate finale programate	10
7. Concluzii și propuneri care susțin continuarea cercetărilor în 2017	10
B. Introducere	11
Scurt istoric	11
C. Concept de strategie multianuală pentru protecția și dezvoltarea sustenabilă a zonei montane din România. Program multianual	17
Capitolul I: Expunere de motive	17
Capitolul II: Schiță de program multianual pentru protecția și dezvoltarea sustenabilă a zonei montane	25
Capitolul III: Pluriactivitatea și servicii	36
Capitolul IV: Educație specifică și cercetare montanologică	37
Capitolul V: Echiparea teritorială rural-montană	42
Capitolul VI: Politica de „masivi montani”	44
Capitolul VII: Fondul Național de Susținere a Muntelui	45
Capitolul VIII: Schiță de proiect: Subprogram tematic de susținere a muntelui (2021-2028)	47
Capitolul IX: Scenariu organizatoric pentru aplicarea unui Program multianual de protecție și dezvoltare sustenabilă a zonei montane	50
Capitolul X: Dimensiuni organizatorice majore	52
Capitolul XI: Parlamentul României și zona montană	57
Capitolul XII: Schiță de concept pentru o strategie multianuală pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane din România	59
D. Elemente de specificitate în economia agrozootehnică montană	66
Realități actuale și componente esențiale pentru o „politica montană” sustenabilă, bazată pe fermele mici și mijlocii și pe „produsul montan” de înaltă calitate	66
Hărți: Munții Europei și Carpații României	66
Zona montană a României. Câteva date orientative	67
Provocări	68

Fenomene apărute în anul 2017. Indicatori principali	68
Efectivele de bovine/ovine	68
Mediul și biodiversitatea	69
Îngrășămintele organice	69
Factori fundamentali pentru o „politică montană”	69
Dispersarea gospodăriilor (foto)	70
Fragilitatea terenurilor agricole montane	70
Relația Om – Animale – Pajiști (+ 6 foto)	71
Igiena de grajd, resurse și legătura cu biodiversitatea de primă utilitate socială și calitatea „produsului montan”	73
Relații de bază în economia agrozootehnică montană (rezultate de cercetare)	73
Defecțiuni generale. Microclimatul de grajd (15 foto)	73
Fânurile (iernatul). Fânarele (7 foto)	76
Calitatea fânurilor. Aflatoxinele	78
Orientări principale în economie agroalimentară montană	82
Idei de soluții pentru redresare	82
Pluriactivitatea/Servicii	83
Educație specifică	84
Gimnaziile	84
Școlile profesionale de agricultură montană	85
Cercetare montanologică	86
Instrumente de lucru și corelări. Propuneri de structuri organizatorice necesare aplicării în România a unei „politici montane” sustenabilă	87
O strategie multianuală și un Program multianual	87
Extrase din proiectul noii Legi a Muntelui (2017)	88
E. Scenariu. Proiect inovativ: cum poate România să devină „o putere” în domeniul „produselor montane”. Orizont 2021-2040	92

Organizarea unei eco-arii montane – pilot, axată pe valorificarea înaltă a „produselor montane” agroalimentare. Studiu de caz „Bazinul Dornelor”	92
Studiul preliminar. Conceptul general	92
Efecte sustenabile	92
Strategie	93
Memoriu justificativ	96
Proiect tehnic	98
Studiu de fundamentare	100
Agricultura	102
Căi de transport	103
Economia montană	104
Fenomene (2007-2010)	105
Pericole	106
Eforturi în România	107
Realizări și semnificații (1990-2010)	108
Oportunități (2012)	109
Partea a II-a: Generalități. Viziunea proiectului	
Economie verde, energie regenerabilă <i>know how</i> și piața ecoaria „Bazinul Dornelor”:	
O microzonă montană „pilot”	110
Localizare geografică	116
Suprafețe agricole	117
Efective de animale	119
Distribuția suprafețelor agricole pe localități și categorii de folosință	122
Forța de muncă	124
Potențialul agroalimentar ecologic	125
Proiectarea	126
Concluzii, avantaje	128
Favorabilități și așteptări	128

Oportunități pentru o platformă Eco-agroalimentară a asociației intercooperatiste montane „Țara Dornelor”	133
Lapte	144
Carne	144
Vegetale	145
Depozitul frigorific	145
Anexe	145
Calificarea personalului	148
Know-How	148
Schemă de organizare pentru o Asociație Intercooperatistă a Agricultorilor de Munte (AIAM)	149
Buget estimativ	150
Consortiul „MONT-CA.RO”	153
Servicii noi în cadrul AIAM – Dorna	154
Valorificarea „Produsului montan”	155
Piețe	156
Recapitulare	157
Consortiul „MONT-CA.RO” – Schema de organizare și „Proiect de management”	160
Efectele proiectului	160
Anticipări	165
Politica de prețuri și metode de lucru cu producătorii agricoli montani	166
Lapte	167
Carne	170
Concluzii	173
Parteneri	175
F. Bibliografie	177
G. Anexe	184

1. Studiu: „Factorii de zooigienă și influența lor asupra sănătății animalelor și producțiilor bovinelor din gospodăriile populației în zona montană „Bazinul Dornelor,,”	184
2. Lista Oficială a localităților montane din România (PNDR/MADR/2017)	431
3. Răspunsuri oficiale pentru contribuțiile de importanță națională aduse de Centrul de Economie Montană/INCE/AR din partea:	
a. Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	448
b. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale/Agenția Zonei Montane	449

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN
DE ECONOMIE COMPARATĂ
ȘI CONSENS

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

*6.3.9. – Managementul instituțiilor publice de cultură în contextul dezvoltării
sustenabile a zonelor urbane*

Coordonator: dr. Maria Moldoveanu

Autor: dr. Maria Moldoveanu

CUPRINS

Capitolul 1. Zonele urbane între cunoaștere științifică și percepții aspiraționale ale locuitorilor	5
Capitolul 2. Domeniul culturii – prioritate a politicilor urbane	11
Capitolul 3. Organizațiile culturale din mediul urban. Particularitățile culturii urbane	19
3.1. Despre cultura urbană	19
3.2. Artele vizuale	23
3.3. Artele scenice	25
3.4. Industriile culturale	28

Anexa 1. Ce muzee și case memoriale are în componență Muzeul Municipiului București	37
Anexa 2. Tipologia activităților culturale studiate de cercetătorii din domeniul managementului culturii și artelor	38
Bibliografie	39

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.1. – Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale – continuare

Coordonatori: acad. Emilian Dobrescu, dr. Bianca Păuna, dr. Corina Sâman

Colectiv de autori: acad. Emilian Dobrescu; dr. Bianca Păuna; dr. Corina Sâman

CUPRINS

Introducere	3
Determinanții creșterii economice	6
Modelul econometric	9
Rezultate	12
Concluzii	16
Bibliografie	17
Anexa 1. Rezultatele testelor de rădăcină unitate aplicate seriilor de interes	18
Testarea seriei produsului intern brut	18
Testarea seriei exporturilor	20

Testarea seriei importurilor	22
Anexa 2. Stabilirea numărului de laguri pentru modelul VAR	24
Vector Autoregression Estimates (1 lag)	24
Vector Autoregression Estimates (2 laguri)	25
Vector Autoregression Estimates (3 laguri)	27
Vector Autoregression Estimates(4 laguri)	29
Vector Autoregression Estimates (5 laguri)	31
Lista tabelelor	
Tabelul 1. Valorile pentru criteriului informațional Akaike și Schwarz pentru modelele VAR estimate	11
Tabelul 2. Testul de cauzalitate Granger	11
Tabelul 3. Modelul VAR pentru PIB, exporturi și importuri	12
Lista graficelor	
Graficul 1. Evoluția produsului intern brut trimestrial	4
Graficul 2. Evoluția comerțului exterior trimestrial	5
Graficul 3. Evoluția indicelui produsului intern brut, indicelui importurilor și al indicelui exporturilor	5
Graficul 4. Funcția de răspuns la impuls	14

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.2. – Testarea proprietăților de prognoză ale modelelor folosind
simularea stohastică - continuare

Coordonatori: acad. Emilian Dobrescu, dr. Bianca Păuna

Autori: acad. Emilian Dobrescu; dr. Bianca Păuna

CUPRINS

Lista tabelelor	3
1. Introducere	5
2. Informația statistică	6
3. Produsul intern brut	7
4. Comerțul exterior	9
Exportul	9
Importul	11
5. Piața muncii	14

Numărul de salariați	14
Numărul de șomeri	16
Rata șomajului	17
6. Cursul de schimb	19
7. Datoria externă a României pe termen mediu și lung	21
8. Concluzii	24
Anexe	25
1. Produsul intern brut	25
2. Exportul FOB mil. dolari (începând cu 2003 EURO)	28
3. Importul FOB mil. dolari (începând cu 2003 EURO)	31
4. Numărul de salariați (mii de persoane)	34
5. Numărul de șomeri (mii de persoane)	37
6. Rata șomajului (la sfârșitul anului)	40
7. Cursul de schimb lei/euro	43
8. Datoria externă pe termen mediu și lung (miliarde USD și din 2003 miliarde EURO)	46
Tabelul 1. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul produsului intern brut	7
Tabelul 2. Diferențele procentuale dintre preliminate și valorile definitive ale produsului intern brut	8
Tabelul 3. Diferențele procentuale dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale PIB-ului	8
Tabelul 4. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul exportului	9
Tabelul 5. Diferențele procentuale dintre preliminate și valorile definitive ale exportului	10
Tabelul 6. Diferențele procentuale dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale exportului	11

Tabelul 7. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul importului	12
Tabelul 8. Diferențele procentuale dintre preliminate și valorile definitive ale importului	12
Tabelul 9. Diferențele procentuale dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale importului	13
Tabelul 10. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul numărului de salariați din economie	14
Tabelul 11. Diferențele procentuale dintre preliminate și valorile definitive ale numărului de salariați din economie	15
Tabelul 12. Diferențele procentuale dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale numărului de salariați din economie	15
Tabelul 13. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul numărului de salariați din economie	16
Tabelul 14. Diferențele procentuale dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale numărului de șomeri din economie	17
Tabelul 15. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul ratei șomajului	17
Tabelul 16. Diferențele dintre preliminate și valorile definitive ale ratei șomajului din economie	18
Tabelul 17. Diferențele dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale ratei șomajului	19
Tabelul 18. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor în cazul cursului de schimb mediu anual	20
Tabelul 19. Diferențele dintre preliminate și valorile definitive ale cursului de schimb mediu anual	20
Tabelul 20. Diferențele dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale cursului de schimb	21
Tabelul 21. Informații privind data apariției datelor statistice și frecvența modificărilor pentru datoria externă pe termen mediu și lung	22
Tabelul 22. Diferențele dintre preliminate și valorile definitive ale datoriei externe pe termen mediu și lung	22

Tabelul 23. Diferențele dintre cifrele extrapolate pe baza trimestrelor existente și datele definitive ale datoriei externe pe termen mediu și lung	23
--	----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.3. – Simulări previzionale pentru economia românească

Coordonator: acad. Emilian Dobrescu

Autor: acad. Emilian Dobrescu

CUPRINS

I. Introduction: Research Methodology	2
II. Measuring Parameter Instability	9
III. Managing Parameter Instability on Romanian Macromodel Simulations (2017-2018 Years)	11
IV. Some Applicative Cautions and Further Research	15
References	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.4. – Agregarea tabelelor Input-Output în 14 sectoare

Coordonatori: acad. Emilian Dobrescu; dr. Viorel Gaftea

Autori: acad. Emilian Dobrescu; dr. Viorel Gaftea

CUPRINS

Structura CAEN Rev. 2 de Clasificare a activităților din economia națională	2
Codificarea agregării pe cele 10 sectoare	5
Subagregarea serviciilor	5
Servicii comerciale	5
Servicii financiare și tranzacții imobiliare	6
Servicii sociale	6
Servicii creative	7
Servicii profesionale (în principal pentru întreprinderi)	7

Baza de date a structurii agregate tip NACE2 pe 14 sectoare a economiei naționale ...	10
Referințe Internet	12

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE „Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.5. – Proiecția economică pentru România – contribuție la LINK Global Economic Outlook

Coordonatori: acad. Emilian Dobrescu, dr. Bianca Păuna

Autori: acad. Emilian Dobrescu; dr. Bianca Păuna

CUPRINS

Project LINK Forecast Update: April 2016	1
GDP and Major Components: Current Prices (2000-2010)	1
GDP and Major Components: Constant Prices (2000-2010)	1
GDP and Major Components: Current Prices (2011-2013)	2
GDP and Major Components: Constant Prices (2011-2013)	2
GDP and Major Components: Current Prices (2014-2017)	3
GDP and Major Components: Constant Prices (2014-2017)	3
GDP and Major Components: Deflator (2000-2010)	4

Trade Statistics (2000-2010)	4
BOP: Current Accounts (2000-2010)	4
GDP and Major Components: Deflator (2011-2013)	5
Trade Statistics (2011-2013)	5
BOP: Current Accounts (2011-2013)	5
GDP and Major Components: Deflator (2014-2017)	6
Trade Statistics (2014-2017)	6
BOP: Current Accounts (2014-2017)	6
Key Economic Indicators (2000-2010)	7
Key Economic Indicators (2011-2013)	7
Key Economic Indicators (2014-2017)	7

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.6. – Analiza nodală la nivel macroeconomic (PIB, export, import)

Coordonator: prof. dr. Cezar Mereuță

Autor: prof. dr. Cezar Mereuță

CUPRINS

Argument și metodologie	2
Ponderea numărului FATS din totalul întreprinderilor	3
Ponderea numărului FATS din total întreprinderi în cele 5 mari puteri economice din UE-28	3
Ponderea numărului FATS din total întreprinderi în țările U.E. 13	3
Comentarii	3
Ponderea cifrei de afaceri a FATS din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor	4
Ponderea cifrei de afaceri a FATS din cifra de afaceri totală în cele 5 mari puteri economice din UE-28.....	4
Ponderea cifrei de afaceri a FATS din cifra de afaceri totală în țările U.E. 13	4

Comentarii	4
Ponderea valorii adăugate brute la costul factorilor a FATS din totalul valorii adăugate a întreprinderilor	5
Ponderea valorii adăugate brute la costul factorilor a FATS din valoarea adăugată totală în cele 5 mari puteri economice din UE-28	5
Ponderea valorii adăugate brute la costul factorilor a FATS din valoarea adăugată totală în țările U.E. 13	5
Comentarii	5
Ponderea numărului de salariați ai FATS din totalul numărului de salariați ai întreprinderilor	6
Ponderea numărului de salariați ai FATS din totalul numărului de salariați în cele 5 mari puteri economice din UE-28	6
Ponderea numărului de salariați ai FATS din numărul de salariați total în țările U.E. 13	6
Comentarii	6
Concluzii	7
Anexa 1. Ierarhizarea multicriterială a dependenței economiilor „noului val” de aderare la U.E. (după 2004) de prezența filialelor companiilor multinaționale (FATS)	8
Anexa 2. Ierarhizarea multicriterială a dependenței economiilor țărilor UE-28 de prezența filialelor companiilor multinaționale (FATS)	9
Bibliografie	10

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.1. – Problema trecerii României la euro și convergența economică

Coordonatori: acad. Aurel Iancu; dr. Dan Constantin Olteanu

Autori: acad. Aurel Iancu; dr. Dan Constantin Olteanu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Criteriile de convergență nominală și accesul în zona euro	5
3. Problema cursului de schimb și a efectelor acestuia	7
4. Convergența reală – criteriu esențial de sustenabilitate	9
4.1. Aspecte generale	9
4.2. Atenuarea decalajului de dezvoltare	10
4.3. Problema nivelului minim de convergență reală pentru accesul în zona euro	13
5. Proiecții privind praguri de convergență reală a României cu U.E.	14

6. Concluzii	15
Anexă	18
Bibliografie	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile
financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității
proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.2. – Estimarea multiplicatorului fiscal și a efectelor acestuia. Aplicații

Coordonatori: acad. Aurel Iancu; dr. Dan Constantin Olteanu

Autori: acad. Aurel Iancu; dr. Dan Constantin Olteanu

CUPRINS

1. Obiective	3
2. Cadrul teoretic	3
3. Metodologie utilizată	6
4. Analize econometrice privind efectul fiscalității formării private de capital fix și a consumului privat	8
4.1. Analiza grafică	8
4.2. Analiza econometrică	10
5. Concluzii	15

Anexă	17
Bibliografie	24

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE CERCETARE
ÎN ASISTAREA DECIZIILOR
CU TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETARE ÎN ASISTAREA DECIZIILOR
CU TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor
și a gândirii economico-sociale și politice
Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018

Tema de cercetare:

*6.11.18 – Impactul școlilor de matematică și economie în domeniul activităților
de actuarial în societatea românească în perioada 1918-2018. Prim draft*

Coordonator: prof. univ. dr. Vasile Preda

Autori: prof. univ. dr. Vasile Preda; Adriana-Irina Băncescu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Perioada 1918-1948	5
2.1. Lepădatu I. Ion	7
3. Perioada 1949-1989	8
3.1. Gheorghe Mihoc	8
3.2. Ionescu M. Haralambie	9
4. Perioada 1990-2018	10

4.1. Ștefan Daniel Armeanu	14
4.2. Elisabeta Jara	16
4.3. Vasile Preda	18
4.4. Roxana Ciumara	21
4.5. Silvia Dedu	23
4.6. Raluca Vernic	27
4.7. Ion Purcaru	31
4.8. Gheorghiță Zbăganu	32
4.9. Cursuri de actuariat	34
4.9.1. Master Tehnici Actuariale (TACT)	34
4.9.2. Cursurile Institutul de Studii Financiare	35
4.9.3. Master Bănci și asigurări (BANCAS), Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori, ASE	36
4.9.4. Master Probabilități și Statistica în finanțe și științe, Facultatea de Matematică și Informatică, Universitatea din București	38
4.9.5. Master Statistică și Actuariat în Asigurări și Sănătate, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași	38
4.9.6. Curs Matematici financiare și actuariale, Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca	39
4.9.7. Program de licență Matematică, Universitatea din Pitești	40
4.9.8. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Științe	41
Bibliografie	42